

**MÁTÉSZALKAI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BETHLEN GÁBOR SZAKGIMNÁZIUMA,
SZAKKÖZÉPISKOLÁJA ÉS KOLLÉGIUMA**

**P E D A G Ó G I A I
P R O G R A M**

Sütő Andrea
igazgató

Nyírbátor, 2019.

Tartalom

ISKOLAI ADATLAP.....	5
A MSZC BETHLEN GÁBOR SZAKGIMNÁZIUMA, SZAKKÖZÉPISKOLÁJA ÉS KOLLÉGIUMA ÉS KOLLÉGIUMA KÉPZÉSI STRUKTÚRÁJA 2016. 09.01-től.....	9
A MSZC BETHLEN GÁBOR SZAKGIMNÁZIUMA, SZAKKÖZÉPISKOLÁJA ÉS KOLLÉGIUMA ÉS KOLLÉGIUMA KÉPZÉSI STRUKTÚRÁJA	11
SZAKGIMNÁZIUM.....	12
SZAKKÖZÉPISKOLA	12
A) NEVELÉSI PROGRAM	
I. A NEVELŐ - OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI	14
I.1. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	15
I.2. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	15
I.3 Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	16
I.4. Erkölcsi nevelés	17
I.5. A családi életre nevelés.....	17
I.6. A testi és lelki egészségre nevelés	17
I.7. Újfajta munkavállalói szerepre való felkészítés.....	18
I.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	18
I.9. A kultúra iránti igény kialakítása, fejlesztése	19
I.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés	19
I.11. Médiatudatosságra nevelés	19
I.12. A tanulás tanítása	19
I.13. Fenntarthatóság, környezettudatosság	20
II. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁBAN ALKALMAZOTT ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK	20
III.KULCSKOMPETENCIÁK.....	22
III.1. Anyanyelvi kommunikáció	22
III.2. Idegen nyelvi kommunikáció	23
III.3. Matematikai kompetencia	23
III.4. Természettudományos és technikai kompetencia	24
III.5. Digitális kompetencia.....	25
III.6. Hatékony, önálló tanulás	25
III.7. Szociális és állampolgári kompetencia.....	26
III.8. Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	26
III.9. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	27
III.10. További releváns kompetenciaterületek.....	27
IV. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS	27
Kiemelt feladatok	28
Fő fejlesztési irányok, feladatok, tevékenységi formák	28
V. EGÉSZSÉGNEVELÉSSSEL, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSSEL ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	32
V.1. Egészségnevelés, egészségfejlesztés	32
V.2. Az egészségnevelés területei	33

V.3. Tanulásszervezési és tartalmi keretek az egészségneveléshez	36
V.4. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	36
V.5. Táplálkozás.....	37
V.6. Az egészségnevelés témakörei az egyes évfolyamokon	37
<i>Interaktív órák: filmvetítéssel, drámajátékkal, előadásokkal, játékokkal</i>	38
V.7. Az egészségnevelés várható eredményei.....	38
V.8. Komplex intézményi mozgásprogram.....	39
VI. KÖRNYEZETI NEVELÉS	40
VI.1. Kiemelt stratégiai céljaink	40
VI.2. Megvalósításának módszerei:	40
VI.3. A környezeti nevelés célja:	40
VI.4. A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt	42
VII. A PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	45
VII.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.	45
VII.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre.....	48
VIII. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	50
VIII.1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok.....	50
VIII.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	54
VIII.3. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek	56
IX. A GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK ...	60
X. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELE, JOGAIK GYAKORLÁSI RENDJE.....	64
XI. A SZÜLŐK, A TANULÓK, AZ ISKOLAI ÉS KOLLÉGIUMI PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI.....	65
XI.1. A szülők és az iskola kapcsolata	65
XI.2. Kapcsolat a vezetőség és az iskola tanárai, dolgozói között.....	66
XII. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA VIZSGASZABÁLYZATA	67
XII.1. Osztályozó vizsga.....	70
XII.2. Javítóvizsga.....	71
XII.3. Különbözeti vizsga.....	72
XII.4. Pótló vizsga.....	72
XII.5. Tantárgyi komplex vizsga.....	72
XII.6. A tanulmányok alatti vizsgák részei	73
A. A vizsgákra jelentkezés módja:	73
XIII. A FELVÉTELI ELJÁRÁS SZABÁLYAI.....	73
XIII.1. Beiratkozás az iskolába, szakmacsoport, szakmaválasztás	73
XIII.2. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	74
XIV. AZ ELSŐSEGÉLY NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	74
XV. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	76
XVI. A VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK MEGNEVEZÉSE	77
XVII. A vizsgatárgyak részei és követelményei	78

B) . HELYI TANTERV

Szakközépiskola két éves érettségire felkészítő képzés.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

Szágimnáziumi óraterv**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

INFORMATIKAI RENDSZERGAZDA**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

INFORMATIKAI RENDSZERÜZEMELTETŐ**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

IRODAI TITKÁR**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

KERESKEDŐ**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

XXXVIII. RENDÉSZET ÁGAZAT**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

KÖZSZOLGÁLATI ÜGYINTÉZŐ.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

AUTOMATIKAI TECHNIKUS**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

GYAKORLÓ ÁPOLÓ**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

PEDAGÓGIAI-ÉS CSALÁDSEGÍTŐ MUNKATÁRS**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

PÉNZÜGYI-SZÁMVITELI ÜGYINTÉZŐ**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

SZOCIÁLIS SZAKGONDOZÓ**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

ÁPOLÓ.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

Szakközépiskolai óraterv**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

ASZTALOS.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

ELADÓ**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

ELEKTROMOS GÉP- ÉS KÉSZÜLÉKSZERELŐ**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

HEGESZTŐ**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

HŰTŐ- ÉS LÉGTECHNIKAI RENDSZERSZERELŐ **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

IPARI GÉPÉSZ**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

KAROSSZÉRIALAKATOS**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

KÖMŰVES**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

KÖZPONTIFŰTÉS- ÉS GÁZHÁLÓZAT RENDSZERSZERELŐ... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

NŐI SZABÓ.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

RENDÉSZETI ŐR**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

SZOCIÁLIS GONDOZÓ ÉS ÁPOLÓ.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

VILLANYSZERELŐ.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

HŰTŐ-, KLÍMA- ÉS HŐSZIVATTYÚ BERENDEZÉS-SZERELŐ. **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

Szakképzési Hídprogram.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

ELEKTRONIKAI GYÁRTÓSORI MŰSZERÉSZ.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

FAMEGMUNKÁLÓ**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

LAKÁSTEXTIL-KÉSZÍTŐ.....**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

SZÁMÍTÓGÉPES ADATRÖGZÍTŐ**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

ZÁRADÉK 99

ISKOLAI ADATLAP

Az iskola neve: **MÁTÉSZALKAI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM BETHLEN GÁBOR SZAKGIMNÁZIUMA, SZAKKÖZÉPISKOLÁJA ÉS KOLLÉGIUMA**

címe: 4300 NYÍRBÁTOR, Füveskert utca 9.

telefonszáma: 06/42/281 - 297

fax száma: 06/26/510 - 136

Kollégium címe: 4300 NYÍRBÁTOR, Kossuth u. 26.

telefonszáma: 06/42/281-290

fax száma: 06/42/281-290

típusa: többcélú összetett iskola – szakgimnázium, szakközépiskola, szakiskola és kollégium – középfokú nevelési-oktatási intézmény

Beiskolázási körzete: Nyírbátor város és vonzáskörzetébe tartozó települések, illetve Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye területe

Legkorábbi jogelődje: az 1884-ben alapított Alsófokú Iparos Tanonciskola Nyírbátor

Fenntartója: Innovációs és Technológiai Minisztérium

Fenntartó címe: 1011 Budapest, Fő utca 44-50.

Működtetője: Mátészalkai Szakképzési Centrum

Működtetője címe: 4700 Mátészalka Kölcsey u. 12.

Az iskola alapításának kelte: 1952

Alaptevékenysége

1.; Nappali rendszerű iskolai oktatás:

Középiskolai nevelés-oktatás, szakképzés székhelyen;

- érettségi vizsgára történő felkészítés szakgimnáziumi, szakközépiskolai formában,
- érettségi vizsgához kötött szakmákban, vizsgacsoportokban, szakmai vizsgára való felkészítés.
- szakmai vizsgára történő felkészítés
- rész-szakképesítés megszerzésére történő felkészítés.
- a nemzeti köznevelési törvény 47.§ szerint sajátos nevelési igényű, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető, tartós és súlyos rendellenességével küzdő diszlexiás, diszgráfias, diszkalkúliás tanulók oktatása-nevelése,
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 39/D.§ és 39/E.§ alapján képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés. (2012.szeptember1-től hatályos),
- érettségire épülő nappali rendszerű akkreditált felsőfokú OKJ képzés

Teljes körű kollégiumi ellátás telephelyen.
Középiskolai nevelés-oktatás, szakképzés székhelyen + telephelyen;

- Arany János Kollégiumi - Szakközépiskolai Programja.

2.; Felnőttoktatás székhelyen:

3.; Tanulósobai ellátás telephelyen.

Évfolyamainak száma

Nappali oktatás munkarendje szerint a székhelyen:

Szakgimnázium: 4+1 évfolyam

Szakközépiskola: 3+2 évfolyam

Szakképzési Híd Program: 2 évfolyam

Érettségire épülő OKJ képzés 1 évfolyam

Érettségire épülő OKJ képzés: 1-2 évfolyam

Felsőfokú akkreditált OKJ képzés: 2 évfolyam

Arany János Kollégiumi - Szakközépiskolai Programja 3 évfolyamon

Felnőttoktatásban székhelyen: 2 évfolyamon esti és nappali tanrendben

Nappali és esti oktatás munkarendje szerinti szakközépiskolások érettségire való felkészítése: 2 évfolyam

Az iskolába felvehető maximális tanuló létszám nappali oktatás munkarendje szerint:

székhelyen: 750 fő

Az iskolába felvehető maximális létszám felnőttoktatásban: székhelyen: 250 fő

A kollégiumba felvehető maximális létszám: telephelyen: 120 fő

A nemzeti köznevelési törvény 21. § (3) bekezdésének i.) pontja alapján:

▪ Szakgimnáziumi (4+1)– szakközépiskolai (2016-tól kifutó) nevelés-oktatás

<i>Ágazat</i>	<i>Szakmacsoport</i>
Informatika	Informatika
Kereskedelem	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció
Rendészet és közszolgálat	Rendészet, honvédelem és közszolgálat
Ügyvitel	Ügyvitel
Turisztika	Vendéglátás-turisztika

▪ Szakközépiskolai – szakiskolai (2016-tól kifutó) nevelés-oktatás

- *Szociális szolgáltatások szakmacsoport*

szociális gondozó és ápoló

34 762 01

- *Gépészet szakmacsoport*
 - hűtő-és légtechnikai rendszerszerelő 34 582 05
 - ipari gépész 34 521 04
 - hegesztő 34 521 06
- *Elektrotechnika – elektronika szakmacsoport*
 - elektromos - gép és készülékszerelő 34 522 02
 - villanyszerelő 34 522 04
- *Építészet szakmacsoport*
 - kőműves és hidegburkoló 34 582 08
 - kőműves 34 582 14
- *Könnyűipar szakmacsoport*
 - női szabó 34 542 06
- *Faipar szakmacsoport*
 - asztalos 34 543 02
- *Közlekedés szakmacsoport*
 - karosszérialakatos 34 525 06
- *Kereskedelem – marketing, üzleti adminisztráció szakmacsoport*
 - eladó 34 341 01
- *Rendészet, honvédelem és közszolgálat szakmacsoport*
 - rendészeti őr 34 861 01
- **Szakképzési HÍD program - részsakképesítései**
 - Könnyűipar szakmacsoport
 - lakástextil – készítő 21 542 01
 - Faipar szakmacsoport
 - famegmunkáló 31 543 01
 - Ügyvitel szakmacsoport
 - számítógépes – adatrögzítő 31 346 02
- **Érettségire épülő OKJ képzések**
 - *Informatika szakmacsoport*
 - informatikai rendszergazda 54 481 04
 - informatikai rendszerüzemeltető 54 481 06
 - *Elektrotechnika – elektronika szakmacsoport*
 - automatikai technikus 54 523 01
 - *Kereskedelem – marketing, üzleti adminisztráció szakmacsoport*
 - kereskedő 54 341 01

▪ **Köznevelési Hídprogramok keretében folyó nevelés-oktatás**

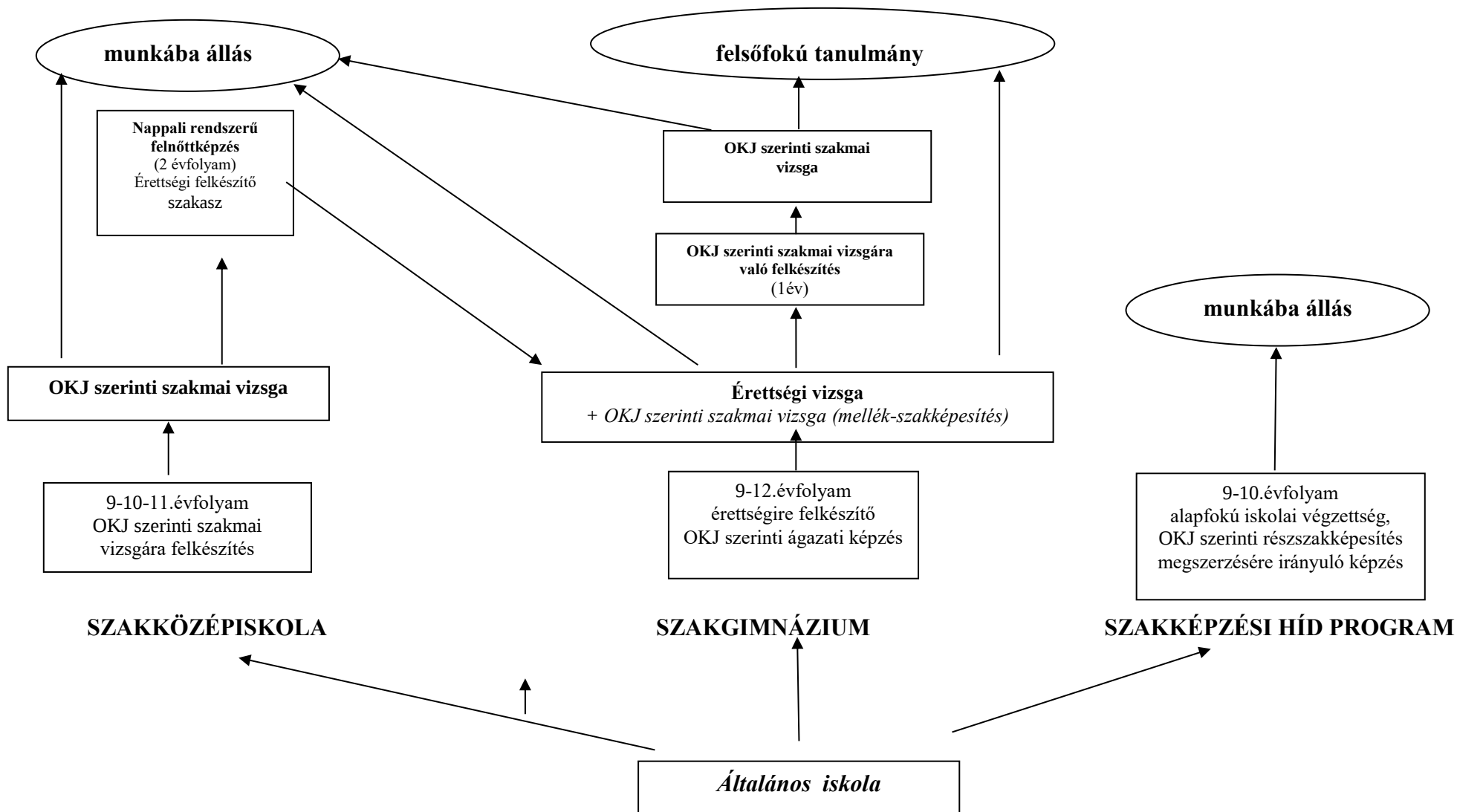
Híd I.

Híd II.

▪ **Felnőttoktatás (esti képzés)**

- *Elektrotechnika – elektronika szakmacsoport*
automatikai technikus 54 523 01
- *Informatika szakmacsoport*
informatikai rendszerüzemeltető 54 481 06
- *Oktatás szakmacsoport*
pedagógia- és családsegítő munkatárs 54 140 02
- *Közgazdaság szakmacsoport*
pénzügyi-számviteli ügyintéző 54 344 01
- *Egészségügy szakmacsoport*
gyakorló ápoló 54 723 02
- *Szociális szolgáltatások szakmacsoport*
szociális szakgondozó 54 762 03
- Egyéb szolgáltatások
kis-és középvállalkozások ügyvezetője II. 55 345 01
- *Kereskedelem – marketing, üzleti adminisztráció szakmacsoport*
eladó 34 341 01
- *Gépészet szakmacsoport*
hűtő-és légtechnikai rendszerszerelő 34 582 05
hegesztő 34 521 06
- *Szociális szolgáltatások szakmacsoport*
szociális gondozó és ápoló 34 762 01
- Szakközépiskolások érettségire felkészítő képzése (gimnázium)

A MSZC BETHLEN GÁBOR SZAKGIMNÁZIUMA, SZAKKÖZÉPISKOLÁJA ÉS KOLLÉGIUMA ÉS KOLLÉGIUMA KÉPZÉSI STRUKTÚRÁJA 2016. 09.01-től

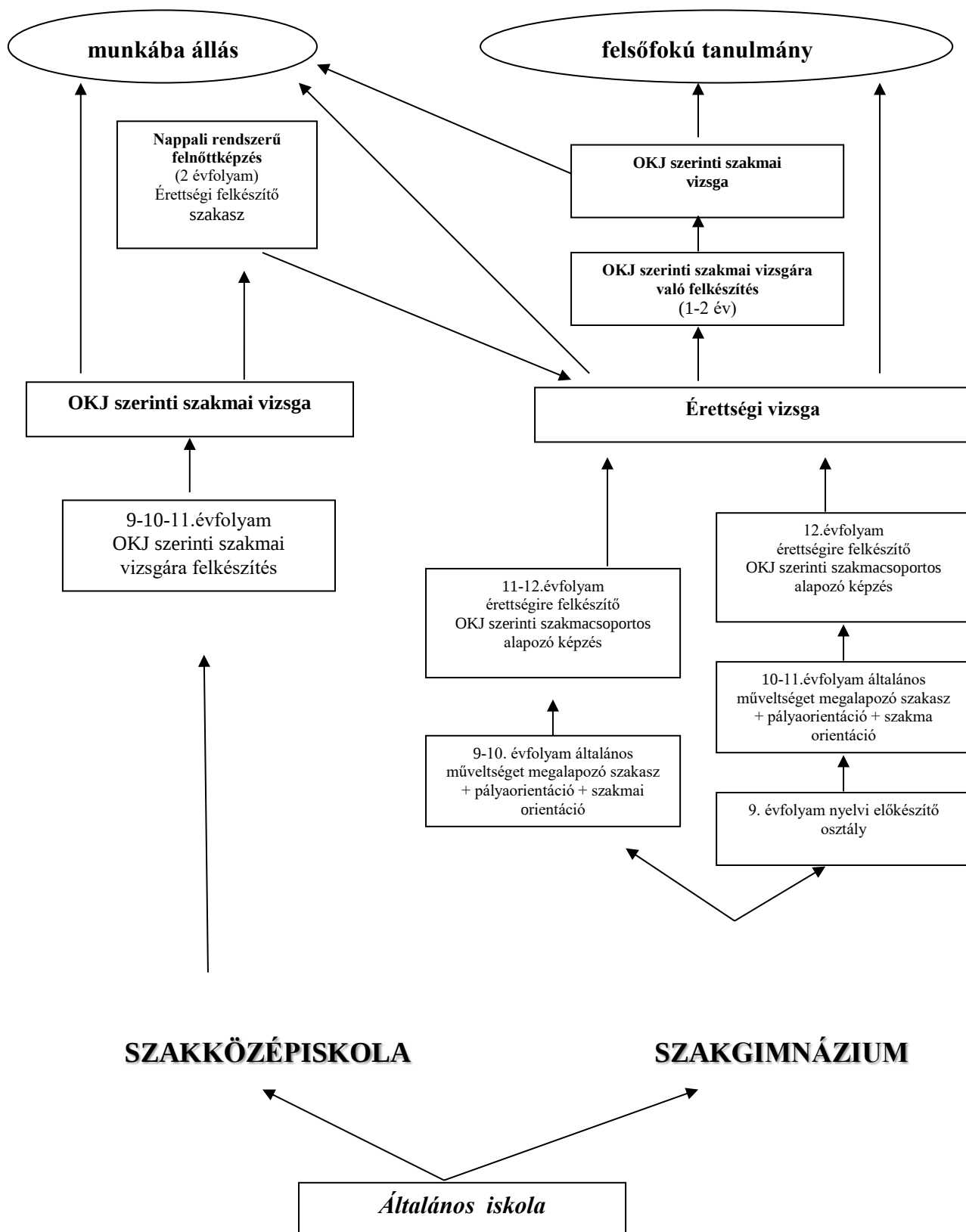
Mátészalkai SZC Bethlen Gábor Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma
KÉPZÉSI SZERKEZET
 nappali

esti

Szakgimnázium	Szakközépiskola	SZAKKÉPZÉSI HÍD	Kollégium	Szakközépiskola 2 éves érettségire felkészítő képzés	Szakgimnázium	Szakközépiskola	
<i>érettségivel megszerezhető mellék szakképesítések</i>	<i>szakképesítések</i>	<i>részszakképesítések</i>	<i>Arany János Kollégiumi-Szakközépiskolai Program</i>		<i>54-es szintű szakképesítések (2 éves képzés)</i>	<i>34-es szintű szakképesítések (2 éves képzés)</i>	<i>Szakképesítés ráépülés (1 éves képzés)</i> –
52 481 02 Irodai informatikus	34 543 02 Asztalos	31 341 05 Élelmiszer-, vegyiáru eladó			54 481 06 Informatikai rendszerüzemeltető	34 582 13 Burkoló	55 723 01 Ápoló
52 841 02 Ügyfélszolgálati ügyintéző	34 341 01 Eladó	31 522 01 Elektronikai gyártósori műszerész			54 140 02 Pedagógiai- és családsegítő munkatárs	34 341 01 Eladó	35 582 03 Hűtő-, klíma- és hőszivattyú berendezés-szerelő
34 341 01 Eladó	34 522 02 Elektromos gép- és készülékszerelő	31 521 01 Bevontelektródás kézi ívhegesztő			54 344 01 Pénzügyi-számviteli ügyintéző	34 521 06 Hegesztő	
52 345 04 Közszolgálati ügykezelő	34 521 06 Hegesztő	31 543 01 Famegmunkáló			54 481 04 Informatikai rendszergazda	34 582 05 Hűtő- és légtechnikai rendszerszerelő	
52 812 01 Szállodai recepció	34 582 05 Hűtő- és légtechnikai rendszerszerelő	21 542 01 Lakástextil-készítő			54 723 02 Gyakorló ápoló	34 762 01 Szociális gondozó és ápoló	
szakmai érettségi után megszerezhető 54-es szintű szakképesítés (beszámításos- egy éves)	34 521 04 Ipari gépész	31 346 02 Számítógépes adatrögzítő			54 762 03 Szociális szakgondozó	34 582 09 Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő	
54 481 04 Informatikai rendszergazda	34 525 06 Karosszérialakatos				54 523 01 Automatikai technikus	34 542 06 Női szabó	
54 481 06 Informatikai rendszerüzemeltető	34 582 14 Kőműves				54 345 01 Közszolgálati ügyintéző		
54 346 03 Irodai titkár	34 582 09 Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő						
54 341 01 Kereskedő	34 542 06 Női szabó						
54 345 01 Közszolgálati ügyintéző	34 861 01 Rendészeti őr						
54 812 03 Turisztikai szervező, értékesítő	34 762 01 Szociális gondozó és ápoló						
	34 522 04 Villanszerelő						

A MSZC BETHLEN GÁBOR SZAKGIMNÁZIUMA, SZAKKÖZÉPISKOLÁJA ÉS KOLLÉGIUMA ÉS KOLLÉGIUMA KÉPZÉSI STRUKTÚRÁJA

2013. 09. 01-től 2016. 09.01-ig

SZAKGIMNÁZIUM

A jelentkezés és felvétel feltétele: az általános iskola 8 osztályának eredményes elvégzése.

A képzés szakaszai a nemzeti köznevelési törvény 12.§ (3) bekezdése alapján.

9-12. évfolyam: - általános műveltséget megalapozó pedagógiai és érettségire felkészítő szakasz

2013.09.01-től

9-12. évfolyam: - szakmai elméleti és gyakorlati oktatás

13-14.évfolyam: - szakképzési szakasz, szakképesítés szakmai vizsgára vagy

9. évfolyam - nyelvi előkészítő évfolyam

10-12. évfolyam - általános műveltséget megalapozó pedagógiai és érettségire felkészítő szakasz

14-15. évfolyam - szakképzési szakasz

2016. 09.01-től

9-12. évfolyam: - általános műveltséget megalapozó pedagógiai és érettségire és OKJ szerinti ágazati mellékszakképesítésre felkészítő szakmai képzés szakasz

13. évfolyam - OKJ szerinti szakképzésre felkészítő szakasz

A szakközépiskola és szakgimnázium tanulója - iskolaváltás esetén - a nemzeti köznevelési törvény 3; 5; 50. §-i alapján folytathatja tanulmányait:

- szakgimnázium vagy
- másik szakközépiskola azonos ágazatán, megfelelő évfolyamán

A tanuló a 12. évfolyam végén érettségit tesz.

Az érettségi után a tanuló:

- folytathatja tanulmányait a 13. illetve a 13-14., évfolyamon, és szakképesítést szerezhet,
- jelentkezhet felsőoktatási intézménybe,
- munkába állhat.

SZAKKÖZÉPISKOLA

A nemzeti köznevelési törvény 13.§ (2) bekezdése alapján

Három szakképzési évfolyamon (9 – 11) folyik, mely a szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti képzést, szakmai elméleti és gyakorlati oktatást foglalja magába.

A jelentkezés és a felvétel feltétele:

A nemzeti köznevelési törvény 13.§ (4) bekezdése alapján

- alapfokú iskolai végzettség (8. évfolyam) vagy
- 16. életév betöltése és szakiskolában szerzett, Köznevelési Hídprogram szerinti tanév teljesítése.

A)

NEVELÉSI PROGRAM

„Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen a tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog.”
(Szent-Györgyi Albert).

I. A NEVELŐ - OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének a fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Iskolánk középiskola, így alapfeladata a szakgimnáziumi és szakközépiskolai oktatás, nevelés. Cél, a tanulókat felkészíteni a szakmai és érettségi vizsga követelményeire, a HÍD programon belül általános iskolai bizonyítványhoz és részszakképesítéshez juttatás. Ez a szerkezet már utal arra a tényre, hogy iskolánkban más-más céllal, előképzettséggel, törekvésekkel, vágyakkal, értékekkel érkeznek a tanulók. Tovább növeli a gondokat, hogy térségünkben zajló közismert kontraszelekciós mechanizmusok eredményeképpen ez az a kör, ahol tovább nő:

- a szociokulturális hátrányokkal érkező;
- a tanulásra és a munkára gyengén motivált;
- alapkompenciái hiányosságokkal rendelkező,
- veszélyeztetett;
- lemorzsolódással veszélyeztetett,
- devianciahatáron lévő;
- vagy máris deviáns tüneteket mutató fiatalok aránya.

Küldetésünk

Oktatási küldetésünk: A hátrányokkal érkező tanulók fejlesztése, hátrányaik kompenzálása. Felkelteni a tudás, a munka iránti érdeklődésüket. Korszerű közismereti, nyelvi, informatikai és szakmai tudást (elméleti alapokat és gyakorlati készségeket) adni tanulóinknak, melyek birtokában tovább tanulhatnak felsőoktatásban, vagy szakképesítésük birtokában szakemberként elhelyezkedhetnek a munkaerőpiacon. Képesek legyenek az önfejlesztésre, a változásoknak való megfelelésre, az élethosszig tartó tanulásra.

Nevelési küldetésünk: Tudatosítani a fiatalokkal a tudás és a munka szükségességét, értékét. Kitartásra, küzdeni tudásra nevelni őket. Kialakítani a saját életükkel, sorsukkal, személyiségükkel kapcsolatos igényességet. Reális életcél, megvalósítható életutat vázolni eléjük. Szellemileg, testileg, erkölcsileg és lelkileg olyan egészséges fiatalokat kívánunk nevelni, akik kiegyensúlyozott életet tudnak élni megfelelő társas, szociális emberi kapcsolatokat képesek kialakítani. Szorgalmuk, értékrendjük, munkakultúrájuk, társas kapcsolataik alapján elismerést vívnak ki önmaguknak családi, munka és társas környezetükben.

Oktatási, nevelési céljainkat, módszereinket, eszközeinket, intézményi programjainkat ezeknek a küldetéseknek a szellemében fogalmaztuk meg, hangoljuk össze és folyamatosan fejlesztjük.

I.1. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A fent említetteket figyelembe véve nevelőmunkánk középpontjába hangsúlyosan állítjuk a személyiséget stabilizáló pedagógiai tevékenységet, s munkánkban határozottabban érvényesül a személyiségközpontúság elve, ezen belül pedig az önismeret-fejlesztés markánsabb megjelenítése.

Az egészséges, stabil, autonóm személyiség kialakítása, a személyiségfejlődésben, illetve a társadalmi beilleszkedésben jelentkező zavarok megelőzése, a már kialakulóban lévő negatív személyiségfejlődési tendenciák kezelése szükségessé teszi a mentálhigiénés - a személyiség lelki egészségével foglalkozó - szemlélet szerves beépülését iskolánk egész pedagógiai hatásrendszerébe.

I.2. Állampolgárságra, demokráciára nevelés A napjainkban zajló társadalmi-politikai demokratizálódási folyamatok, az ellentmondásoktól terhes társadalmi valóság iskolánktól is megköveteli - s ennek igyekszünk oktató-nevelő munkánkkal eleget tenni -, hogy e változások iránt nyitottak legyünk. Célunk, hogy tanulóinkban kifejlesszük a társadalmi – politikai – erkölcsi érzékenységet, fogékonyságot, s felkészítsük őket az állampolgári szerepre és arra, hogy el tudjanak igazodni az őket körülvevő környezetben.

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok történelemformáló szerepének hangsúlyos megismerése, a nemzetiségek és más vallási-etnikai kisebbségek szerepének tudatosítása. A XIX. századi forradalmak és a polgárosodás korában, a nemzetállamok kialakulásának időszakában és a XX. század első felében); a megkülönböztetés, a kirekesztés áldozattá (héber vallást, a zsidó etnikumot) válást proponáló hatásának, és Izrael Állam szerepének megismerése.

A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az 1944 és 1990 közötti fasiszta és kommunista rezsimek soha el nem évülő bűncselekményeinek bemutatása valamennyi humán tantárgy terén fontos nevelési-oktatási cél, természetesen a tantárgyi jelleg és a tanulók életkori sajátosságai szerint. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

E törekvések jegyében fontosnak tartjuk, hogy a helyi és tágabb társadalmi, politikai érdekérvényesítés problémaköre, ezzel kapcsolatos megoldási lehetőségek sokfélesége, a közelmúlt ellentmondásainak feltárásával kapcsolatos témák feldolgozása, a létező konfliktusokkal történő nyílt szembenézés szükségessége beépüljenek a nevelési-pedagógiai programunkba.

I.3 Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Nevelési céljaink között fontosnak tartjuk tanulóink globális szemléletének kialakítását, s ennek nélkülözhetetlen feltétele a magyarságtudat, a nemzeti identitás és a világban elfoglalt helyünk tudatának együttes kezelése.

Ehhez jó nevelési módszernek tartjuk a magyar társadalom jelenségeivel való kedvezőtlen szembenézés mellett a történelmi múlt nyílt, őszinte vállalását, a magyarság sorskérdéseinek megismertetését tanulóinkkal. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfejelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Az egészséges nemzettudat kialakítása, a nemzeti önismeret fejlesztése érdekében szükséges, hogy az iskolánk által közvetített nevelési tartalmak között megjelenjenek olyan témakörök, mint:

- a határon túli magyarság léte, sorsa;
- a nemzeti kisebbségekhez;
- az etnikumokhoz való viszony;
- a magyar nemzeti ünnepek, s ezen belül 1956 valóságghú értékelése.

Ugyanakkor nevelésünk során arra törekszünk, hogy tanulóink a világra nyitottak legyenek, nemzetben és világban együtt gondolkodjanak.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

I.4. Erkölcsi nevelés

Iskolánk az erkölcsi nevelésnek mindig is színtere volt. Felbolydult világunkban időszerű feladatnak tartjuk egy új, a társadalom valóságos emberi viszonyaival, a mindennapi lét objektív lehetőségeivel összhangban álló erkölcsiség és erkölcsi tudat kialakítását úgy, hogy az ne jelentsen egyfajta követhetetlen parancsot, ne legyen idegen attól az életgyakorlattól, mely tanulóinkat körbe veszi. Azzal ugyanis tisztában vagyunk, hogy iskolánk csak olyan erkölcsi értékek és normák belsővé válását érheti el, amelynek működőképességét a szűkebb és tágabb környezet gyakorlata visszaigazolta.

A különböző vallások erkölcsé ismét nyilvánosságot és legitimitációt kapott környezetünkben s az alapvető erkölcsi normák tekintetében nincs is nézeteltérés velük, de vannak olyan területek - házasság, család, szerelem, szexualitás, abortusz - amelyek esetében a valláserkölcse parancsai nagyon is vitathatók, s ennek iskolánk hangot is ad a fiatalok körében, minthogy teret ad a diákok eltérő véleménye, felfogása közötti nyílt vitának is. Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy pedagógusaink egy-egy konkrét szituációban kialakított állásfoglalása minden esetben legyen személyiségéből fakadó, hiteles, de semmiképpen sem kinyilatkoztatásszerű, megfellebbezhetetlen ítéletet hangoztató.

I.5. A családi életre nevelés

Tanulóink döntő többségének társadalmi háttere tekintetében a legkisebb egység a család, mely nagyon labilis, sérült, szétesett.

Ezért törekszünk arra, hogy hatékonyabbá váljon diákjaink felkészítése, nevelése a magánéletre, s ezen belül a különböző családban betölthető szerepekre: - gyermeki, házastársi, szülői szerepekre. E szerepekre történő felkészítés alapvető lényegének tartjuk azoknak a képességeknek, készségeknek, attitűdöknek a kifejlesztését tanulóinkban, amelyek az emberek közötti együttéléshez nélkülözhetetlenek:

- az egymás iránti toleranciát;
- az empátiát
- a feszültségek, konfliktusok kezelését
- a másság elfogadását, kezelését.

Tisztában kell lennünk azonban azzal, hogy tudatos pedagógiai munkánkat e téren a mai család ezer válságjelenségeivel erőteljesen rombolhatja.

I.6. A testi és lelki egészségre nevelés

A magyar társadalom - ezen belül szűkebb környezetünk - romló egészségi állapota a szakképzésben résztvevő fiatalok, főleg szakmunkástanulóink alacsony színvonalú egészségkultúrája miatt különös jelentősége van az egészséges életmódra történő hatékony nevelésnek.

A testi egészség megőrzése elképzelhetetlen anélkül, hogy tanulóinkban ne keltsük fel az egészség iránti igényt, ne ismertessük fel velük az egészséges élet, a biológiai lét alapérték voltát, s ne kezelnénk egységként a testi és lelki egészség kérdéskörét.

Tanulóink körében is megjelent az alkohol- és drogfogyasztás és egyre nő az erősen dohányzók száma. Ezek visszaszorításában csak akkor képzelhető el eredményesség, ha iskolánkban is általánossá válik a mentálhigiénét központba állító egységes pedagógiai szemlélet.

A jelenleginél is több hangsúlyt kell helyeznünk a szorongás, -a konfliktusok és kudarcok, tehát az életben felmerülő kínzó problémák megfelelő kezeléséhez szükséges technikáknak az elsajátítására.

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együtttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

1.7. Újfajta munkavállalói szerepre való felkészítés

Szakközépiskola lévén szoros szálakkal kötődünk környezetünkhöz, különösen a gazdasági szférához. Végzett tanulóink döntő többsége környezetünkben vállal munkát, pályakezdként itt keres munkahelyet. Gazdasági életünk az utóbbi években átalakult, így iskolánk egy újfajta dolgozói, munkavállalói szerepre készíti fel tanulóit, s igyekszünk a munkaerőpiac megváltozott viszonyai közötti eligazodáshoz szükséges képességeit fejleszteni.

Iskolánkból a munka világába frissen belépő generáció tagjai kénytelenek olyan - korábban elképzelhetetlen - jelenséggel szembenézni, mint a munkanélküliség, vagy az életút során - gazdasági kényszerből esetleg többször is bekövetkezheto - foglalkozásváltás, újabb szakma elsajátítása.

A tulajdonviszonyok reformja, a valóságos tulajdonosi szemlélet erősödésének szükségessége, egyre fontosabbá teszi az olyan személyiségvonások, képességek fejlesztését, mint például a kreativitás, vállalkozóképeség, a kockázatvállalás, rugalmasság, gyors alkalmazkodóképeség, innovációs hozzáállás, a termelés a piac közötti összefüggések felismerése, az üzleti világban működő szabályok elsajátítása.

Ezeket a nevelési feladatokat iskolánk felvállalta, s ennek szellemében igyekszünk a szükséges képességek kifejlesztése mellett oktató-képző munkánkkal tanulóinknak konvertálható szakmai tudást is nyújtani.

1.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és - megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

I.9. A kultúra iránti igény kialakítása, fejlesztése

Szakközépiskolai tanulóink döntő többsége, de még a szakgimnáziumi diákok közül is elég sokan szociokulturális hátránnyal érkeznek iskolánkba. A tapasztalható hiányosságokat a kötelező tanórai foglalkozásokon szinte lehetetlen bepótolni, s megismertetni és megszerettetni velük a kultúra sokszínű világát.

Éppen ezért nagyon lényeges nevelési feladatnak tekintjük, hogy tanulóinkban felkeltsük a szélesen értelmezett kultúra iránti igényt, a kultúra befogadásához, élvezetéhez, illetve aktív műveléséhez szükséges képességek fejlesztését, az igényszint, az ízlés tudatos formálását. Ahhoz, hogy ezeket a törekvéseinket eredményesen megvalósíthassuk nem csak a tanórákat, osztályfőnöki órákat, hanem a szabadidő egy részét is - színház, múzeum, kiállítás, múzeumi, színházi órák látogatása - fel kell használnunk, akkor némi remény van a nyilvánvaló hátrány csökkentésére.

Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl, fontos célunk a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása. Az egyenlő bánásmód biztosítása az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

I.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

I.11. Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

I.12. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a

tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

I.13. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénjának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

II. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁBAN ALKALMAZOTT ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK

Az iskolában folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés. Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek. Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

- 1) **Közvetlen (direkt) módszerek;** azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- 2) **Közvetett (indirekt) módszerek;** azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	<i>Közvetlen módszerek</i>	<i>Közvetett módszerek</i>
1. Szokások kialakítását Célzó, beidegző Módszerek	- követelmények, - gyakoroltatás, - segítségadás, - ellenőrzés, - ösztönzés	- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése, - közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása - hagyományok kialakítása - követelmények

		- ellenőrzés - ösztönzés
2. Magatartási modellek Bemutatása, közvetítése	- elbeszélés - tények és jelenségek - bemutatása - műalkotások bemutatása - a nevelő személyes példamutatása	- a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből - szituációs játékok
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	- magyarázat, beszélgetés - a tanulók önálló elemző munkája	- felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - vita

A középiskolában folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez, a munkába álláshoz, munkavállaláshoz szükséges kulcskompetenciák, képesség együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

A kompetencia alapú oktatás napjainkban olyan cél, amely alapvetően átalakítja az iskoláról, a tanításról és tanulásról való gondolkodást. A hangsúly a tartalomról a tanulás kompetencia alapú koncepciójára helyeződött át. A cél eléréséhez a tudás alapú társadalom követelményeinek megfelelő, a magasabb szintű és színvonalú foglalkoztatás igényét kielégíteni képes oktatási és képzési rendszerekre van szükség.

Ennek fő összetevője az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítása, amely a személyiség kiteljesítéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez és a foglalkoztathatósághoz nélkülözhetetlen.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

A kulcskompetencia olyan kompetencia, amely döntő a személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés (kulturális tőke), az aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba (társadalmi tőke) és a foglalkoztathatóság (emberi tőke) szempontjából.

Az iskolai nevelés-oktatás alapvető célja az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztése, melyek a következők:

- anyanyelvi kommunikáció
- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetenciák
- természettudományos és technikai kompetenciák
- digitális kompetencia
- szociális és állampolgári kompetenciák
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
- a hatékony, önálló tanulás

A kritikus készségek, így az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata, melynek keretében:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítetésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsstan tantárgy terén;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

III.KULCSKOMPETENCIÁK

III.1. Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége

- empatiszus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata

III.2. Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképeség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásaként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

III.3. Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis - szintézis
- matematikai fogalmak ismerete

- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

III.4. Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok **gyakorlatközpontú**, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terepében kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék
- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzoló készség
- tervezés és kivitelezés
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása
- kíváncsiság
- környezettudatosság
- környezet- és természetvédelem
- egészséges életvitel
- nemzeti tudat megalapozása
- európai azonosságtudat

- egyetemes kultúra
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

III.5. Digitális kompetencia

1536/2016. (X. 13.) Korm. határozat a köznevelési, a szakképzési, a felsőoktatási és a felnőttképzési rendszer digitális átalakításáról és Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájáról

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Fontos a korszerű tudás megszerzéséhez, az élményközpontú tanulás megvalósításához, a tanulók szemléletmódjának alakításához, az élethosszig tartó tanulásra való felkészítéshez. Segítő szerepet játszik az SNI, BTMN –s tanulók oktatásában, nevelésében.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

III.6. Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata

III.7. Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktátúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

III.8. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén tervek készítését és hajtásáig végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás

- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

III.9. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgóképfotó fontosságának elismerése.

III.10. További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő **nevelési területek fejlesztése** áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is
2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna
3. Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
4. Tanulásiirányítás – önálló tanulásra való nevelés
5. Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
6. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
7. Értékközpontú, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
8. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

IV. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS

A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatai, megvalósításukat szolgáló tevékenységi, szervezeti formák

Az intézmény nevelőtestületének a személyiség- és közösségfejlesztés terén olyan pedagógiai munkát kell végeznie, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás, a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb forma is.

Személyiségfejlesztő tevékenységünk csak akkor lehet eredményes, ha az intézmény nevelő-oktató munkája

- teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, játéknak, munkának;
- ha fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, edzi akaratukat;
- ha hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez;
- ha konvertálható, széles alapokon nyugvó tudást nyújt, mely alkalmassá teszi a tanulót a szakirányú továbbtanuláshoz, a gyorsan változó munkaerő-piaci igényekhez;
- ha hozzásegíti a tanulókat – az általános emberi értékek, tulajdonságok mellett – egy új vállalkozói szemlélet kialakításához: megfelelő önbizalom, felelősségtudat, együttműködési készség, problémamegoldó döntéshozó és kezdeményező-készség kialakításához,
- az egyéniség és személyiség tiszteletben tartására, a másság elfogadására, toleranciára nevel.

Közösségfejlesztés

A közösségfejlesztés a közösségek kezdeményező és cselekvőképességének fejlesztését jelenti, amelyben kulcsszerepe van az egyes iskolai közösségeknek, pedagógusoknak, mint közösségfejlesztőknek. Bátorító, ösztönző, informáló, szervező munkájuk segítheti, kiegészítheti, megerősítheti a meglévő közösségi formákat, erőforrásokat.

A közösségfejlesztés a pedagógiai program egyik célkategóriája, hisz a közösség megtartó erőnek nagy szerepe van a lemorzsolódás, az iskolát végzettség nélkül elhagyók számának csökkentésében.

Kiemelt feladatok

- a tevékeny közösség nevelő erejének tudatos, szakszerű kiaknázása az egyéni fejlődés és a lemorzsolódás csökkentése érdekében,
- **élményközpontú pedagógia**
- intézményen belüli és kívüli **közösségi programok szervezése** (kirándulások, gyár és üzemlátogatások, kulturális programok, szakmai programok, előadások, tapasztalat-túrák, Bethlen-nap, egészségnap, sportnap, környezetvédő nap stb.)
- **Közösségmegtartó tréningek** szervezése osztályoknak
- aktív, dinamikus kapcsolatot teremteni az egyén és a társadalom között – tevékeny bekapcsolódás csoport és osztályszinten az **iskolai rendezvényekbe**, ünnepségekbe.
- olyan fiatalokat nevelni, akik az **információs környezetben** jól eligazodnak, s azt kritikai módon használják. Erre kiváló alkalom a Digitális témahétbe való aktív bekapcsolódás
- Végzős tanulók részére **pályaorientációs előadások** szervezése; **pályaorientációs foglalkozások, kiállítások** látogatása

Fő fejlesztési irányok, feladatok, tevékenységi formák

- a) Nemzetközi kapcsolatok kialakítása – pályázati lehetőségek kihasználása

- nemzetközi diákcsere programok, pályázatok
- szakmai gyakorlat külföldön
- testvériskolai kapcsolat
- egyéni kapcsolatok, levelezés, internet

b) Nyitottság, tolerancia

A tanulók legyenek nyitottak és megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák és vallások, a másság iránt, tolerálják és becsülik ezeket

c) Kommunikációs kultúra

- ki kell fejlesztenünk a tanulóban a vélemény, az érvek kifejtésének és értelmezésének képességeit és technikáit (véleményformálás, érvelés, párbeszéd, vitakultúra),
- tevékenységi formák, fórumok: diák-önkormányzati munka, osztályfőnöki órák, diákparlament

d) Az elfogadást segítő magatartási formák kialakítása (a sérült, beteg, fogyatékos gyerekek és segítségre szoruló embertársak iránti elfogadó és segítő magatartás)

- tevékenységi formák: vöröskeresztes munka, gyűjtési akciók, véradás

A személyiség- és közösségfejlesztés megvalósításának tevékenységi formái, szervezeti keretei

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és differenciálást.

- A motiválás** célja, hogy a tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezési formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó **aktivitását** biztosítják (csoportmunka, projekt módszer).
- Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a **differenciálás**, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:
 - 9. évfolyamon a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő tanulók részére **felzárkóztató foglalkozásokat**, szintre hozó korrepetálásokat szervezünk.
 - A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók **önálló, páros és csoportos munkájára** támaszkodnak.
 - A 9-12. évfolyamon – amennyiben ezt a tanulók létszáma lehetővé teszi – az idegen nyelv és az informatika tanítása az osztálytól eltérő nívócsoportokban folyik. A nívócsoportokba a tanulók az egyes szaktárgyakból elért teljesítményük alapján kerülnek beosztásra.

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik.

a) Hagyományőrző tevékenységek

- Fontos feladat az iskola névadójának, Bethlen Gábor emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenkénti megemlékezés (vetélkedők, sportversenyek) április hónapban (Bethlen – nap alkalmával) és az ehhez kapcsolódó szakmai napok programjai.
- Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget tartunk 1956. október 23-a és 1848. március 15-e, 1849. október 6. évfordulóján, karácsonykor, illetve a végzős tanulók szalagavatóján, ballagásán.
- Iskolai szinten minden év februárjában a tanulóinkkal emlékezünk a kommunista diktatúra áldozataira és együtt ünnepeljük júniusban az Összetartozás Napját.
- Osztálykeretben minden év áprilisában a holocaust áldozatai tiszteletére emléknapot tartunk.

b) Diákönkormányzat

- A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselésére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 9-12. évfolyamokon megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzat vezetősége irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét a tanulók által megválasztott, felkért nevelő segíti. Évente egy alkalommal Diák Közgyűlést tartanak előzetesen meghatározott napirend alapján. A közgyűlésen részt vesz az intézmény vezetősége is.

c) Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

- Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik. **A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók mindegyikének részesülnie kell alapkompenciát vagy szakmai kompetenciát fejlesztő foglalkozásban.** Ezt kis létszámú csoportban (3-4 fő) vagy egyéni foglalkozás keretében kell végezni. A fejlesztő és tehetséggondozó foglalkozások tervezése, megtartása minden kollega munkaköri kötelessége.

d) Iskolai sportkör – Bethlen Diáksport Egyesület

- az iskolai sportkör tagjai az iskola minden tanulója. Az iskolai tanórán kívül szervezett sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a **tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.**
- A BDSE célja, hogy a nevelési- oktatási intézmények pedagógiai programjával összhangban segítse elő a mindennapos testedzés megvalósítását, a sportban tehetséges fiataloknak a **versenyszerű foglalkoztatását** és az egészséges életmódra nevelést.
- A BDSE önálló diákkörként működik, melynek vezetését az intézmény vezetője által megbízott testnevelő tanár látja el.
- A térség közép és általános iskolás tanulóinak, óvodásainak részére, több körosztályban a **Fair Play kupát és a Bozsik tornát**, ezzel aktívan részt veszünk a térség fiataljainak egészséges életmódra, sportszeretetre nevelésében.
- Minden évben részt veszünk a tásintézmények által szervezett tornákon (Kállay kupa, Gépész kupa, Déri kupa) és más **térségi sporteseményeken** (Móricz-kupa, Lónyai Kupa)

- Osztályok közötti futsal és röplabda **háziversenyt** szervezünk őszi és tavaszi fordulókkal
- foci, röplabda, önvédelem, kondicionáló **tömegsport foglalkozások** közül választhatnak a tanulók
- **Centrum Futsal Országos Kupa** szervezése az ország minden Szakképzési Centrumának tagintézményeiben. Az **Országos döntőnek** minden évben intézményünk ad helyet.

e) Szakkörök

- A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

f) Versenyek, vetélkedők, bemutatók

- A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti, stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. Kiemelkedő szerepe van a versenyeztetésnek a lemorzsolódás csökkentésében és a kevésbé szorgalmas tanulók motiválásában. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük, a versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.
- Támogatjuk a tehetséges, szorgalmas tanulók **megyei, regionális szakmai versenyeken** való részvételét (felkészítés, motiváció, jutalmazás, utazás, ellátás)
- Intézményen belüli **Szakmai motivációs versenyt** szervezünk márciusban
- Iskolánk tanulói az **Országos Szakmai Tanulmányi Versenyen** több szakmacsoportban vesznek részt

g) Szabadidős foglalkozások

- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (például: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, stb.) A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes.
- A pedagógiai programban, illetve a nevelési programban mindenki számára előírt tananyag megismerését, feldolgozását szolgáló, továbbá a testedzést az intézményen kívüli kulturális, művészeti, sport vagy más foglalkozást, kirándulást a nevelési-oktatási intézmény költségvetésének terhére lehet megszervezni.
- A szülői szervezet és a diákönkormányzat meghatározhatja azt a legmagasabb összeget, amelyet az intézmény által szervezett, nem ingyenes program megvalósításánál nem lehet túllépni.

h) Iskolai könyvtár

- A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

i) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

- A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl.: sportlétesítmények, informatikai termek, stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

V. EGÉSZSÉGNEVELÉSSSEL, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSSEL ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Jogszabályi háttér

Az alábbiakban felsorolt jogszabályok, amelyek az iskola és az egészségvédelem, egészségfejlesztés szoros kapcsolatára utalnak, illetve feladatokat szabnak az oktatási és az egészségügyi ágazat számára.

1. a 2003. évi LXI. tv.-nyel módosított 1993. évi LXXIX. tv. A Köznevelésről 48. § (3) bek.
2. a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény,
3. a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet
4. a 96/2000. (XII. 11.) országgyűlési határozattal kiadott „Nemzeti stratégia a kábítószer-fogyasztás visszaszorítására”
5. a 1036/2003. (IV. 12.) Korm. Határozat a 96/2000. Ogy. Hat. rövid és középtávú céljainak végrehajtásával kapcsolatos kormányzati feladatokról
6. a 46/2003. sz. (IV. 16.) Országgyűlési határozat, az Egészség Évtizedének Johan Béla Nemzeti Programjáról
7. a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. Törvény
8. az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, 38. § (1) és (2) bek.
9. az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM rendelet 2. és 3. sz. melléklete
10. a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet
11. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv.
12. a nemzeti köznevelési törvény 1.§ (2) bekezdése
12. EMMI rendelet 128.§

V.1. Egészségnevelés, egészségfejlesztés

Fogalmak

Egészség

Napjainkban egyetértés van abban, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jólét állapota. Ez a meghatározás helyes kiindulópont, de hangsúlyozni kell, hogy az egészség nem passzív állapot, hanem folyamat.

Az egészség fontos eszköz életcéljaink megvalósítása során. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi, közösségi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi-lelki képességeket hangsúlyozza.

Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiénés, az

egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önsegítés feladatait, módszereit. Az a folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák.

Az egészségfejlesztés fő feladata egy általánosan érvényes egészségfejlesztő politika kifejlesztése, egészségfejlesztő környezet megteremtése, az egészségfejlesztő közösségi tevékenység, az egyéni képességek fejlesztése, és szemléletválttatás az egészségügyi szolgáltatásokban.

Prevenció

Az elsődleges megelőzés a betegség első megjelenésének megakadályozására, az egészség megőrzésére irányul. Olyan tevékenység, amely a betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére, a veszélyeztetett emberekre irányul.

V.2. Az egészségnevelés területei

- egészséges táplálkozás
- aktív szabadidő eltöltés
- mindennapos testmozgás
- személyi higiéné
- lelki egyensúly megteremtése
- harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása
- családtervezési módszerek
- egészséges és biztonságos környezet kialakítása
- egészségkárosító magatartásformák elkerülése
- járványügyi és étel-miszer biztonság megvalósítása.

Ezekből a területekből fogalmazódnak egészségnevelési, egészségfejlesztési programunk céljai:

- lehetőségeink szerint alakítsuk tanítványaink **táplálkozási szokásait** az egészséges normák szerint
- korosztályfüggő szinten – ismeretek nyújtásával, szabályozással – erősítsük tanítványainkban a nemleges válaszadás képességét a **szenvedélybetegséget** okozó magatartásformákra, tevékenységekre
- legyenek képesek tanítványaink szexuális ismereteik és **családtervezési** modelleken keresztül kialakított normáikkal az AIDS prevencióra
- a segítő magatartás kialakításával kerüljék el a betegségeket, óvják embertársaikat a veszélyektől, legyenek készek aktívan **segíteni a bajban**
- tudják egységben kezelni a környezetet az egészséggel
- legyen érték számukra **testedzés**, a mozgás
- a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az **egészségmegőrzés** érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- stressz- és **feszültségoldás** háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban. A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit
- az életkorral járó biológiai-pszichohigiénés tennivalókat;
- az **egészséges életvitelhez** szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított **mozgásprogram**

- az egészségre **káros szokások** biológiai – élettani – pszichés összetevőit
 - (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás,
 - drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a **társas kapcsolatok** egészségi-etikai kérdéseit.

Cél: Ezen tudás birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Szomatikus nevelés

- higiénés nevelés (személyi nevelés, környezethigiénére nevelés)
- profilaxisra (betegség megelőzésére) nevelés
- kondicionálás (testedzés, sport)
- baleset megelőzésre nevelés

Pszichohigiénés nevelés

- önismeretre, önfejlesztésre nevelés
- fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelés
- környezeti hatások feldolgozására nevelés
- emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés
- abúzusok, devianciák (káros szokás, szenvedély) megelőzésére nevelés
- érzelmi nevelés

Szociálhigiénés nevelés

- kedvező társas miliő működtetése
- kommunikációs nevelés
- családi életre nevelés
- az iskola, mint munkahely pszichoklimájának alakítása
- szerepfeszültségek felismerése, feloldása
- a stressz- és feszültségoldás metódusai
- társadalmi izolációk megelőzése, közéletiségre nevelés
- egészségpropaganda

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	- A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. - A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelés óra + min. 2 alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon). - komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása.	A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (Eurofit-mérés). Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.
Az egészséges „fair-play” uralta versenyszellem kialakítása	- A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdeni tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése. - A közösségbeli „én-szerep” felismerése.	A tanulók: - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, - alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló,

Célok	Feladatok	Kritériumok
		tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	- Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Kialakítani, hogy az egészség egy soktényezős fogalom. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. - Tudatmódosító szerekekkel kapcsolatos prevenció. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészségmegőrzést preferáló magatartás fontos része. - A helyes napirend kialakítása. - A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolása. - Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). - A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások).	A tanulók: - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; - legyenek igényesek a személyes higiénia területén; - ismerjék és alkalmazzák az egészség megőrzésének lehetőségeit és alternatíváit; - legyenek tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére.
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	- Értékkorreláció, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.	A tanulók: - iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; - legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; - tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.
A biztonságos életvezetés elsajátítása	- A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása,	A tanulók: - ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és

Célok	Feladatok	Kritériumok
	megtanítása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátíttatása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése.	munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

V.3. Tanulásszervezési és tartalmi keretek az egészségneveléshez

Hagyományos tanórai foglalkozások és intézményi programok

- A természetismeret és a biológia tantárgy keretein belül
- Osztályfőnöki órák tématervei között, törvényileg meghatározott óraszámában
- Testnevelés órák alkalmával
- Egyéb tanórákon a kompetenciák fejlesztésének folyamatában
- A Bethlen Napok keretében rendezett sportprogramok
- Intézményi egészségnapok
- Osztály-, csoportkirándulások

Tájékoztató fórumok

- Szülői értekezletek egészségnevelési témái
- Drogprevenciók tevékenység előadása, kiscsoportos beszélgetések
- Bűnmegelőzési tanácsadó bevonása (előadások, beszélgetések, fogadó órák lehetősége)
- Iskolai védőnő bevonása (előadások, beszélgetések, fogadó órák lehetősége)
- Történelmi egyházak bevonása – erkölcsstan órák szervezése

Iskolán kívüli rendezvények

- Városi szervezésű programok (drogprevenciók műsor, közlekedésbiztonsági vetélkedő)
- Kortárscsoport képzések
- Családsegítő programjai
- Pályázati programok

V.4. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás gyermekek felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az elváltozások az általános iskolában kezdődnek és tovább fokozódnak a középiskolában. Rendszeres testmozgással, gimnasztikával megelőzhetők. A testnevelés célja az, hogy a testmozgásra a

lehetőséget megadja. A tanulónak sikerélményt kell adnia, így a mozgást nagyobb örömmel végzik a diákok.

A testnevelés órákon felül további lehetőségeket biztosít iskolánk testmozgásra. Ilyen a sportszarnokban található konditerem és fitneszterem, amely nemcsak az izmosodni vágyóknak, hanem az „amatőröknek” is mozgási lehetőséget ad. További lehetőség az iskolánkban megszervezett házigazdák labdarúgásból.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja.

Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. A pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti legfontosabb kiindulási pontnak.

A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.

További fontos feladat a testnevelési órán tartásjavító torna beiktatása, vagy ha lehetőség kínálkozik rá gyógytestnevelés bevezetése iskolánkban.

Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

V.5. Táplálkozás

Hazánkban az átlagos étkezési szokások miatt magas a túlsúlyos fiatalok aránya, de sajnos megjelent egy másik súlyos probléma is az alultápláltság.

A gyermekek étkezésére különös gondot kell fordítani a fejlődő szervezet miatt. Fontos elérni, hogy jusson minden gyermek olyan táplálékhoz, amilyenre szüksége van. Iskolánk minden igénylő diáknak étkezést tud biztosítani.

Iskolánkban büfé működik, melyet külső vállalkozó üzemeltet. Az iskolai büfé népszerű diákjaink, sőt a dolgozók körében is.

A büfé választéka egyre bővülő, folyamatosan figyelemmel kísérjük a gyermekétkeztetés alapelvei mentén a szakemberekkel a választék minőségét, különös tekintettel az egészséges táplálkozás követelményeire (gyümölcsök, joghurtok, kefir, teljes kiőrlésű pékáru, cukormentes üdítők), folyamatosan csökken az egészségtelen kínálat. El kell érni, hogy az egészséges kínálat legyen az elsődleges az üzleti szempontok helyett.

V.6. Az egészségnevelés témakörei az egyes évfolyamokon

9. évfolyam

1. Az egészség fogalma, összetevői

Az egészség értelmezése

Táplálkozási szokások, reformkonyha

A mozgás fontossága

A lelki egészség korszerű értelmezése

Az egyén és a közösség szerepe a mentálhigiénés állapotban

A prevenció mibenléte és színterei

2. Az önismeret, mint a lelki egészség legfőbb preventív tényezője

Önismereti játékok

3-5. Játékok az önismeret és társismeret a közösségben elfoglalt hely megismerésére

6. A stressz és kezelése. Konfliktusok

A konfliktusmegoldás képessége

Konfliktusmegoldó csoportok.

A pozitív gondolkodás

Az én-erősítés lehetőségei

7-9. Játékok a stressz- és konfliktuskezelésre

10. Döntési technikák gyakorlása

10. évfolyam

1. Az egészség értéként való értelmezése, védő és gátló tényezők, a közösségi mentálhigiéné

2. A szenvedélyek és az egészséges lelki fejlődés

3-6. A szenvedélybetegségek megelőzése

Dohányzás, alkohol, drog, internet, számítógépes játékok.

7. Kommunikáció és konfliktuskezelés. „Győztes-győztes” kommunikáció

8-10. Játékok az asszertivitásra (a helyes konfliktuskezelési technikák kialakítására, az ún. erősítésre)

11. évfolyam

1. A személyiség egészséges fejlődése, krízisek. A krízisek fajtái, lefolyása, pozitív hozama

2. A párválasztás

3-6. A szerelem, szex, szexuális kultúra és a veszélyek (AIDS)

Interaktív órák: filmvetítéssel, drámajátékkal, előadásokkal, játékokkal

7-8. A döntés, mint az egészség tényezője

9-10. Játékok a döntésre

További javasolt téma (kb. 10 órára): Pályaorientáció: készségek, képességek, munkaerőpiac, kereslet-kínálat, a szakmai személyiség.

12. évfolyam

1. Az egészség megőrzésének lehetőségei, az egészség kontinuitása

2. A felelősség, mint a felnőtté válás ismérve. A szabadság és a felelősség kapcsolata

3-7. Átalakuló kapcsolatok: a felnőtté válás és a család (származási és tervezett család)

Barátságok

Elválások, szakítások

Párkapcsolat

8-9. Döntések, döntési helyzetek

10. Búcsúzni is tudni kell

További javasolt téma (kb. 10 órára): Kommunikációs gyakorlatok: önéletrajz írás, munkainterjú, jövőkép, karrier, nyitott pályakép, az állandó változás bizonyosságának kialakítása.

Life long learning.

V.7. Az egészségnevelés várható eredményei

1. A család szerepének megértése

2. A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.

3. A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása

4. A közösségben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.
5. A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való, igény megteremtése
6. Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása
7. Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
8. A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
9. A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
10. A testi higiénia iránti igény kialakítása.
11. A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
12. Az egészséges életkörnyezetre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért.
13. A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
14. Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
15. Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
16. A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

V.8. Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
4. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
5. A tanulmányi kirándulások egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
6. Osztályfőnöki órák tematikus programjában kerüljön kidolgozásra a testmozgás, az egészséges életmód propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
7. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbözőbb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
8. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex **intézményi mozgásprogram** adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

VI. KÖRNYEZETI NEVELÉS

A környezeti nevelés a bioszféra, s benne az emberéletben maradásához szükséges feltételek fenntartására, védelmére irányuló nevelés. A környezetvédelmi ismeretek és az ökológiai szemlélet kialakítása minden ember és minden szakma számára elengedhetetlen, a fenntartható fejlődés irányába való előrelépés igénye miatt. A fenntarthatóságra nevelésnek fontos eleme, hogy az iskolából kikerülő diákok ne csak megfelelő ismeretekkel és attitűdökkel rendelkezzenek, hanem a társadalmi együttélés szabályain belül érvényesíteni is tudják meggyőződésüket és tudásukat. A környezeti nevelésnél a tanterv közös, minden műveltségi terület tanítását átható követelmény, minden tantárgy közös feladata, **nincs önálló órakerete**. Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése.

VI.1. Kiemelt stratégiai céljaink

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kertészeti munkák megismertetése, örömeinek megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Városunk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.

VI.2. Megvalósításának módszerei:

- környezeti nevelés tanórán – hol és mire nevelünk
- környezeti nevelés tanórán kívül – tanulmányi kirándulások, Szedd magad! - akciók, szakkör, diákönkormányzat, egyéni, páros és csoportos tevékenységi formákkal.
- tanulóknak adott feladatok, pályázatok figyelése
- iskolai kiállítások

Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait.

VI.3. A környezeti nevelés célja:

A tanulók

- tudják, hogy a környezet tag értelmezésében, a földi rendszer a környezeti szintek együttese;
- tudják, hogy az ember befolyásolható, előidézője a környezetszennyezésnek;
- ismerjék a szennyezés okait;

- tudják, hogy az ember a népesedési, termelési, fogyasztási szokásaival változtatja meg környezeti szintek elem és energiaforgalmát. Ez okozza a környezeti alapproblémát, a környezetszennyezést;
- ismerjék, hogy a történelmileg felhalmozott szennyeződések és a környezeti személet hiánya veszélybe sodorta az emberiséget, a földet,
- tudják azt is, hogy szemléletváltással, megfelelő törvényekkel, egyezményekkel a természeti, társadalmi (helyi) értékek felmérésével (montírozásával), a károk elhárításával ez a veszély mérsékelhető, talán megállítható.
- a környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (iskolán kívüli programok, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).

Tehát a környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakítása, a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekfeszítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

9. évfolyam

Környezet fogalma. A közvetlen környezet és az egész Föld megismerése. A természeti történéseknek, folyamatoknak, a természet mennyiségi jellemzőinek, elemei egymáshoz való kapcsolatának egységben látása. A természeti, társadalmi és emberi sokféleség ismerése és megbecsülése. A földi rendszer (természet) módosult működésének megismerése. Környezeti etika. A természettudományokra alapozott megismerés.

10. évfolyam

A környezet élő- és élettelen anyagainak érzékszervi megismerése, a tanulók helye és szerepe ebben, valamint a harmóniájának fenntartásában, megőrzésében. A környezetszennyezés okainak ismerete. A környezeti nevelés tudományos és szakmai megközelítése. Környezetvédelem.

11. évfolyam

A természeti folyamatok megfigyelése. A természet szépségének és sokféleségének érzékelése. Az egészséges környezet igénye. Az emberi kapcsolatok ápolása. A tantárgyak céljai között szerepel a szép iránti fogékonyság alakítása, az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai érzékenység és a képesség fejlesztése. Népünk múltjának történetei és példaértékű személyiségeinek ismerete erősíti nemzeti azonosságtudatukat. Az olvasmányok szolgálják személyiségük fejlesztését, a másik ember tiszteletére a környezetért érzett felelősségre nevelést.

12. évfolyam

A gazdaságban a Föld eltartó képességének és a jövő generáció érdekeinek figyelembe vétele. Arányos társadalomszerkezet megvalósítására vagy követelésére (gazdaság – kultúra – politika egyenrangúsága) történő törekvés kialakítása. A tanulóknak tudniuk kell, hogy az

állam köteles olyan eszközöket, törvényeket (beleértve az oktatást is) létrehozni, amely megteremti ehhez a feltételeket. A magyar nyelv és irodalom tantárgy olvasmányanyaga ismereteket közvetít a társadalomról, a természetről, a hazáról, a családról és más alapvető személyes emberi kapcsolatokról (ezek révén a környezetszennyezés mérséklésére sarkallja a tanulókat). A testi, lelki harmónia elérése.

VI.4. A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek. A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásához.

Területei:

- Környezetvédelmi, környezetszépítő pályázatok.
- Helyismereti és helytörténeti foglalkozások, versenyek.
- Hagyományőrző programok.
- Táborok.
- Iskolaszépítő, belső pályázatok, versenyek

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
1. Környezettudatos magatartás elősegítése	Tudatformálás ismeretekkel, élményekkel. Fenntartható fejlődés kritériumainak való megfelelés a tudatos vásárlás során	Üzletlátogatások, termékvizsgálatok, csomagolási módszerek	A környezettudatos gondolkodás alapjainak az elsajátítása.
	Természeti tárgyak, dolgok, jelenségek észlelése, megfigyelése, vizsgálata.	Növények gondozása (öntözés, tápoldatozás, átültetés), az iskola környékén lévő fák, bokrok ültetése, megfigyelése, örökbefogadása, ápolása.	Igény kialakítása az esztétikus zöld környezetre.
	A természeti környezet időbeli, térbeli, működésbeli változásainak érzékelése, helyi, térségi, globális szinten.	Vízminőség- vizsgálat. Zaj- és levegőszennyezés mérése az iskola településén.	A káros környezeti hatások tudatosítása.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
	A földrajzi táj és a földrajzi környezet alakulásának adott szintű értelmezése.		Ismerkedés a környék természeti kincseivel.
	A környezeti problémák természettudományos megközelítésű értelmezése.	A veszélyes hulladékok megismerése, kezelésük szabályai.	A szelektív hulladékgyűjtés gyakorlatiasítása.
	Környezeti hatások és történések közötti kapcsolat meglátása.		Ok-okozati összefüggések felismerése.
	A környezet egészségünkre gyakorolt hatásainak ismerete.	A levegőt szennyező források és a szennyeződés következményeinek vizsgálata.	
	„E” számok, élelmiszer adalékanyagok megismerése.	Mi van a Colában? – élelmiszerek vizsgálata.	Az egészséges táplálkozás megalapozása.
	A természetes és környezetbarát anyagok felhasználása. Az újrahasznosítás fogalmának, hasznának ismerete.	Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékgyűjtők az iskola településén.	Környezetbarát anyagok megismerése.
	Az energia és az anyagtakarékosság fontosságának ismerete.	Az áram és víztakarékosság lehetőségeinek vizsgálata otthon és az iskolában.	Energiatakarékossági ismeretek szerzése.
	Hulladékmentességre törekvő szemlélet kialakítása.	Környezetbarát vásárlás.	Környezetbarát csomagolási ismeretek.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
	A „Zöld Napok”, azaz a fontosabb környezet- és természetvédelmi jeles napok ismerete.	Megemlékezés a legfontosabb „Zöld Napokról” hagyományos formában (pl. Föld Napja) illetve projekt-módszerrel (pl. a Víz Világnapja).	A környezetvédelmi napok tartalmának jelentősége.
2. A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése	Felelős állampolgári szerepekre való felkészítés. Környezetszennyezés elhárítása, környezeti problémák felismerése.	Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése. Helyi viszonyoknak megfelelő környezeti probléma kiválasztása, helyi környezeti gondok megismerése, pályázatokon való részvétellel.	A közvetlen környezet problémáinak felismerése.
	Praktikus környezetvédelmi ismeretek szerzése, a háztartás környezetbarát működtetése.	„Zöldköznapi praktikák” megismerése lépésről lépésre.	Háztartási praktikák megismerése.
	Felelős állampolgári magatartás kialakítása. Tudatos egészség-megőrzési viselkedés. A szűrővizsgálatok fontosságának ismerete.	Kerületi és iskolai egészség- és sportnapok szervezése. A komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósítása.	Az egészségmegőrzés alapjainak a kialakítása.
	Állóképesség fejlesztése. Helyes életviteli szokások kialakítása. Szabad percek, órák felhasználása. Káros környezeti hatások elkerülésének, kivédésének technikái.	A televíziózás káros hatásainak vizsgálata. Mibe ne csomagoljuk uzsonnánkat?	Helyes napirend, életviteli szokások megismerése és alkalmazása.
	Gondolatok befogadására és kifejezésére való nyitottság és képesség fejlesztése.	Helyzetgyakorlatok, tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Az iskola esztétikai képének közös	Projektek által a különböző élethelyzetek megismerése.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
	A környezet esztétikai felismerése iránti igény kialakítása. Az együttes cselekvésekhez szükséges sajátos kommunikáció fejlesztése. Családi szerepek.	kialakítása. Osztálykirándulás, projektnapok, iskola szintű programok közös megvalósítása.	

A jeles napok jegyzéke:

Január 22. A magyar kultúra napja

Február 2. Vizes élőhelyek

Március 6. Nemzetközi Energiahatékonysági Nap

Március 22. A Víz Világnapja

Április 7. Egészségügyi Világnap

Április 11. A Költészet Napja

Április 18. Műemlékvédelmi Világnap

Április 22. A Föld Napja

Május 8. A Nemzetközi Vöröskereszt Napja

Május 10. Madarak és Fák Napja

Május 18. Múzeumi Világnap

Május 31. Dohányzásmentes Világnap

Június 5. Környezetvédelmi Világnap

Szeptember 22. Autómentes Világnap

Szeptember 23. Takarítási Világnap

Október 1. Zenei Világnap

Október 4. Állatok Világnapja

Október 10. Lelki Egészség Világnap

Október 15. Nemzetközi gyaloglónap

Október 16. Élelmezési Világnap

Október 21. Földünkért Világnap

Október 31. Takarékosági Világnap

November 17. Füstmentes Világnap

November 27. Fogyasztásszüneteltetési Nap

December 1. AIDS Elleni Világnap

VII. A PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

A pedagógus alapvető feladatait a Köznevelési törvény (2011.évi CXCV. törvény) 35. pontja alapján határozzuk meg. Ennek értelmében a pedagógus legfőbb feladata a rábízott tanulók nevelése, oktatása a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése,

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

VII.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden

tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együtt működjön a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, s a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését
- előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,
- a tanuló testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,
- a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése, folyamatos vezetése az osztályozó naplóban
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, szakmai, különbözeti, felvételi, osztályozó és szintvizsgák lebonyolítása,
- dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken, a szakmai tevékenységhez kapcsolódó esetmegbeszéléseken,

- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.
- határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a tanuló érdekében együtt működjön munkatársaival és más intézményekkel.
- továbbképzéseken vegyen részt, folyamatosan frissítse, korszerűsítse tudását

A pedagógus hétévenként legalább egy alkalommal – jogszabályban meghatározottak szerint – továbbképzésben vesz részt. (Megszüntethető – munkaviszony esetében felmondással, közalkalmazotti jogviszony esetében az alkalmatlanság jogcímén történő felmentéssel – annak a pedagógusnak a munkaviszonya, közalkalmazotti jogviszonya, aki a továbbképzésben önhibájából nem vett részt, vagy tanulmányait nem fejezte be sikeresen.).

Mentesül a továbbképzési kötelezettség alól az a pedagógus, aki betöltötte az 55. életévét.

Nem kell továbbképzésben részt venni annak a pedagógusnak, aki pedagógus szakvizsgát vagy egyéb jogszabályban meghatározott vizsgát tett (2012. augusztus 31-ig), a vizsgák letétele utáni hét évben.

Nem kell továbbképzésben részt venni annak a pedagógusnak, aki pedagógus-szakvizsgát tett (2012. szeptember 1-től napjainkig), a vizsgák letétele utáni hét évben.

A feladatokból a kötelező óraszámra beszámító feladatok.

- Differenciált, képességfejlesztő foglalkozások, szakkörök (felzárkóztatás, tehetséggondozás, koorepetálás heti 1-2 órában.) az iskola lehetőségeinek függvényében.
- Ifjúságvédelmi feladatok ellátása (max. heti 11 órában) az iskola lehetőségeinek függvényében.
- Minden foglalkozásról naplót kell vezetni, mely tartalmazza a foglalkozás tárgyát és a jelenlévők listáját.

Felelőssége

- Felelős az egész tanévre tervezett és szervezett tanítási tevékenységéért.
- Felelős, hogy az írásbeli dolgozatok, feladatlapok, mérőlapok objektív tájékoztatást adjanak a tanulók felkészültségéről.
- Felelős a tantárgyokhoz kapcsolódó szemléltetőeszközök fejlesztéséért pótlásáért, állagának megóvásáért.
- Felelős a kapcsolódó feladatok (kollégiumi ellátás, gyakorlati oktatás,) területein dolgozó kollégák objektív tájékoztatásáért a feladatellátás érdekében.
- Felelős a feladatellátáshoz szükséges szakmai ismereteinek naprakészen tartásáért.
- Felelős a személyi leltárért, a felelősségére bízott tárgyak meglétéért és leltározásáért.

Hatásköre:

- Önálló pedagógus munkakör, ezért aláírási jogot gyakorol a kötelezettségvállalással nem járó adatszolgáltató jellegű dokumentumokon.
- A feladatellátással kapcsolatosan jogosult a kapcsolódó feladatokat végző dolgozók felé tájékoztatást tartani.

- A feladatellátásban, akadályoztatása esetén, jogosult segítséget kérni a munkahelyi vezetőtől. (Munkaközösség-vezető, igazgatóhelyettes, igazgató.)

Előterjesztési joga van:

- A feladatellátással kapcsolatos célszerűségi esetekben.
- A munkaközösségek munkájánál, hogy elképzeléseivel ötleteivel segítse a kollégák munkáját.
- Az iskola éves munkatervének elkészítésénél, hogy részvételével támogassa a nevelőtestületi konferenciák sikeres lebonyolítását.

Véleményezési joga van:

- A feladatellátással kapcsolatos szakmai megbeszéléseken.
- A kapcsolódó munkahelyek illetve feladatokkal kapcsolatosan.
- A munkaköréhez kapcsolódó feladatok szervezettségével kapcsolatosan

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

VII.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Osztályát aktivizálja az intézmény, a diák önkormányzat és a BDSE által szervezett rendezvényeken, versenyeken, programokon való részvételle.
- Szabadidős, közösségi programokat szervez a tanulóknak.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kapcsolatot tart az intézmény bűnmegelőzési tanácsadójával, egyeztet az előadások, foglalkozások témájáról, időpontjáról.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Rendkívüli esetben osztályfórum keretében tárgyalja meg az osztályában jelentkező problémákat az osztályában tanító pedagógusokkal.

- Látogatja a külső gyakorlati képzőhelyen a tanulóit
- 9. szakközépiskolás képzésben közreműködik és segíti a szintvizsga szervezését és lebonyolítását.
- Szakgimnáziumi képzésben figyelemmel követi tanulói közösségi szolgálaton belül végzett tevékenységét, az ezzel együtt járó adminisztrációs feladatokat elvégzi.
- A végzős évfolyamon kiemelt feladata a pályaorientáció, a szakmai vizsgára, az érettségire, a továbbtanulásra, és a felvételre történő jelentkezések lebonyolítása.
- A 11-12. osztályban közreműködik a szalagavató és a ballagás megszervezésében, lebonyolításában.
- A végzett tanulók pályakövetése. A tanulói jogviszony megszűnését követően kapcsolattartás a tanulókkal, információk gyűjtése a pályájuk alakulására vonatkozóan. Az adatok összesítése, értékelése és továbbítása az iskola vezetése felé elemzés céljából.

Az adminisztrációval kapcsolatos feladatai:

- Kiemelt adminisztrációs feladata az elektronikus napló, a törzslap, a bizonyítványok precíz, naprakész vezetése.
- Az adott havi hiányzásokat a naplóban következő hónap 15. napjáig összesíti.
- Az osztályfőnöki óra anyagát, sorszámát folyamatosan, naprakészen bejegyzi.
- A szaktanári órabeírást (tananyag, sorszám) és a tanulói hiányzások vezetését legalább havonta ellenőrzi, kollégáival a hiányosságokat pótoltatja (szükség esetén - sikertelen próbálkozásai után - jelzi gondjait az iskolavezetésnek)
- A bizonyítványokat, a törzslapot határidőre kitölti - ellenőrzi az adatok helyességét - és leadja aláírásra.
- Nyomon követi a tanulók ellenőrző könyvébe történt bejegyzéseket, azok következményeit, kéthavonta ellenőrzi a beírt jegyeket, a szülők aláírását.
- Az elektronikus napló megfelelő helyére az intézkedéseket rögzítő tartalmak és helyes információkat adó bejegyzéseket kell tennie. (SNI, BTMN-s tanulók vizsgálati lapjában lévő megállapítás, arra született határozat rögzítése, jelzőlapok küldésének időpontja, szülői reakció, szülői értekezlet időpontja, figyelmeztetéseket, dicséreteket)
- Figyelemmel kíséri az osztályozó napló érdemjegyeit, tekintettel a folyamatos értékelés követelményeire.
- A tanulók személyi adatait kitölti, az aktuális változásokat átvezeti.
- Nyomon követi és adminisztrálja osztálya tanulóinak Közösségi Szolgálatát.

Hatásköre:

- Önálló pedagógus munkakör, ezért aláírási jogot gyakorol a kötelezettségvállalással nem járó adatszolgáltató jellegű dokumentumokon.
- A feladatellátással kapcsolatosan jogosult a kapcsolódó feladatokat végző dolgozók felé tájékoztatást tartani.
- A feladatellátásban akadályoztatása esetén jogosult segítséget kérni a munkahelyi vezetőtől.

VIII. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Mindennapi gyakorlatunkban sokszor találjuk megmagyarázhatatlannak a tanulók viselkedését. Ez nagyon gyakran agresszivitásban, a tanulásban való lemaradásban jelentkezik. Ezt a megmagyarázhatatlan viselkedést, magatartást nevezhetjük beilleszkedési, magatartási nehézségnek.

A magatartási nehézségek közül az alábbiak fordulnak elő leggyakrabban:

Hiperaktivitás

A tanuló	- feltűnően gyorsan vált egyik cselekvésből a másikba
- életkorához képest túlzott ellenőrzést igényel
- figyelme, koncentráció képessége gyenge |
|----------|--|

A kognitív funkciók zavarai

A tanuló figyelmének nem megfelelő működése súlyos tanulási problémákhoz vezethet. A figyelemzavarból adódó problémák évről-évre súlyosbodó gondot okoznak, hiszen az alapvető ismeretekben, készségekben keletkező hiányosságok a további évek tananyagának elsajátítását egyre nehezebbé teszik.

Agresszió

Az agresszív gyerek sajátos hiányosságokat mutat a szociális információk kognitív kezelésében. Az életkornak megfelelő átlagnál sokkal gyengébben ismerik fel egy-egy szociális helyzet oksági hátterét, a szociális problémamegoldó készségük erősen korlátozott. A magatartás-zavaros tanulók egy része az ismeretek elsajátításában, a szociális kultúrában elmarad társaitól, de rendelkezik a fejlődés potenciális lehetőségével. Lemaradása behozható, teljesítménye emelhető és felhozható az átlagos tanulók szintjére.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek, eljárások:

- szoros kapcsolat a nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti szolgálattal
- a magatartási problémák okainak alapos feltárása a fejlesztési stratégia meghatározása egyénre szabottan szakember segítségével
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- felzárkóztató órák
- folyamatos kapcsolattartás a tanuló és tanárok között
- a család nevelési gondjainak segítése
- a szülők bevonása a beilleszkedési, magatartási nehézségek megoldásába
- a nevelési tanácsadás, iskolapszichológus, fejlesztő pedagógus igénybevétele kezdeményezése a szülőknél
- fejlesztő pedagógus alkalmazása
- erkölctan órák bevezetése a 9. évfolyamon
- pályázati forrásból pszichológus foglalkoztatása az intézményben

VIII.1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok

Hátrányos helyzetű tanuló az, aki családjuk jövedelmi, foglalkozási státusza, képzettségi szintje és a családi viszonyok rendezettsége szempontjából kedvezőtlenebb helyzetben

vannak. Hangsúlyos szerepet kap a lakóhely, illetve a régióra jellemző munkaerő-piaci viszonyok is a hátrányos helyzet megítélésében.

A hátrányok négy típusba sorolhatók (családi, anyagi, tanulási, etnikai), de ezek többnyire halmozottan jelennek meg.

Mivel tanulóink nagy többsége hátrányos helyzetű, így támogatásuk, a hátrányok csökkentése kiemelt pedagógiai feladatunk.

Feladataink:

a) az iskolai kudarcok megelőzése, a lemorzsolódás, a hiányzások csökkentése, a tanulási hátrányok csökkentése

- differenciált foglalkoztatás tanórán
- felzárkóztató foglalkozások szervezése
- kiscsoportos foglalkoztatás
- tankönyv, taneszköz kiválasztás
- egyéni fejlesztő foglalkozások szervezése
- tanulástechnika foglalkozások szervezése

Ezekon kívül minden lehetőséget megragadunk a hátránykompenzációkkal kapcsolatos pályázatokkal.

A nevelő-oktató munka eredményessége érdekében az iskola és kollégium nevelőtestületének kiemelt feladata az egyéni bánásmód, a differenciált foglalkoztatás. Ez lehet garancia arra, hogy az oktató munka igazodik a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez.

A 9. évfolyam mérései alapján a nevelőtestület dönt a felzárkóztató foglalkozások indításáról, azok tartalmáról, óraszámáról, figyelembe véve a szaktanárok, a tanulók, a szülők igényeit. A felzárkóztató foglalkozások ütemtervét mindig az éves munkaterv tartalmazza:

Tevékenységi formák:

a) pedagógusok részére

- belső módszertani fórumok
- óralátogatások, megbeszélések
- módszertani előadások szervezése
- továbbképzések a problémák felismerésére

b) tanulók részére

- differenciált tanórai foglalkoztatás, nevelés,
- élménypedagógia rendszeres alkalmazása
- csoportbontás, kiscsoportos foglalkozás,
- egyéni foglalkozások, korrepetálások
- az iskolai könyvtár, az iskola és a kollégium létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- kollégiumi elhelyezés,
- felkészítők szervezése alapképzési, szakmai érettségi vizsgára,
- egyéni foglalkozások, korrepetálások (mentorok megbízása),
- nevelési tanácsadó tevékenységének igénybevétele (speciális szakemberek alkalmazása, fejlesztő pedagógus, pszichológus)

- a Digitális Oktatási Stratégiának megfelelő IKT eszközök (okos telefon, tablet, interaktív tábla, multimédiás eszközök, laptop, számítógép) indokolt, élményszerű és értékközvetítő használata
- c) Intézményi innováció, pályázatok, fejlesztések a tanulási kudarcnak kitett és a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók felzárkóztatására

EFOP 3.1.10-17-2017-00008 számú Lépj egy fokkal feljebb - „Lépésről lépésre” pályázat

2017. december 1- 2020. augusztus 31-ig segíti az intézményből 20 tanuló sikeres érettségihez jutását, lehetőség szerint a felsőfokú oktatásba való bekerülését.

A tanulók minden héten heti két órában mentori, heti egy órában angol nyelvi fejlesztésen és heti egy órában alapkompétencia és tantárgyi fejlesztő órákon vesznek részt.

A bemeneti mérések eredményét szem előtt tartva minden tanulóra a mentorok egyéni fejlesztési tervet dolgoznak ki. Ennek alapján folyik a 30 hónapos fejlesztés. A mentorok, szaktanárok a pályázatba bevont tanulókat negyedévente értékelik. A tanulók eredményét minden tanév végén egy mérési szakember bevonásával újramérjük, és ezekhez az eredményekhez igazítjuk a következő időszakok fejlesztését.

A mentorok évente háromszor a mentoráltaknál családlátogatáson vesznek részt, ahol tájékoztatják a szülőket gyermekük fejlődéséről, közösen meghatározzák a további célokat és a hozzájuk vezető utat.

A pályázaton belül lehetőség van a tanulók matematikai, anyanyelvi kommunikáció, idegen nyelvi, és a hatékony tanuláskompetenciáin túl a társas, szociális kompetenciáik fejlesztésére is, hisz évi egy közösségi programot, kirándulást is tartalmaz a pályázat.

A tantestület tagjainak szakmai fejlődése biztosított, hisz évi egy továbbképzésen fejleszthetik módszertani kultúrájukat, a tanulókkal való kommunikációjukat, bánásmódjukat.

A pályázat fő céljai:

- A lemorzsolódás csökkentése
- Az érettségi eredményének javítása
- Esélyteremtés a felsőfokú oktatásba való bekerülésre
- A térség munkaerő piac igényeinek való megfelelés

A pályázat rész céljai:

- Új pedagógiai módszertani elemek beépítése a mindennapi oktatásba
- Befogadó intézményi légkör megteremtése
- Egyéni tanulói igényekre alapuló fejlesztési tervek és esélyteremtő pedagógiai módszerek kialakítása
- Alapkészség és képességfejlesztés
- Tanulmányi eredmények javítása, kiemelten a továbbtanuláshoz kulcsfontosságú tantárgyak tekintetében
- Felsőoktatásba vezető út megerősítése
- A korai iskolaelhagyás csökkentése
- A középfokú végzettséget megszerző hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók számának növelése
- Szülőkel való partneri együttműködés kialakítása
- Egyéni képességekre reagáló fejlesztési tervek elkészítése
- Életpályaépítés és motiváció erősítése

Ezeket a célokat keresztül az elvárt eredmény a tanulók 80 %-nak átlageredménye 1,1 – del javuljon az előző évi átlageredményéhez képest. A javítást az érettségi tantárgyakból kell elérni. Továbbá, a bevont tanulók 80 %-a évisméltés nélkül haladjon tovább.

GINOP-6.2.3-17 A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése pályázat

2018. januárjától a pályázat segíti intézményünkben hátránykompenzációt, lépéseket dolgoz ki és tesz a korai iskolaelhagyás visszaszorítása érdekében. Segíti a korai és társadalmi együttműködést erősítő nevelést, a kompetencia-alapú oktatást, a köznevelési rendszer eredményességének javítását, minőségének és struktúrájának megújítását.

A pályázat kiemelt célja:

- a végzettség nélküli iskola elhagyók számának csökkentése,
- a szakképző intézmények kulcskompetencia-fejlesztő kapacitásainak megerősítése,
- az alapkészségek fejlesztésére alkalmas eszközrendszer fejlesztése,
- a szakképzés eredményesebbé tétele,
- az iskolai teljesítmény növelése

Alapelveket, célkitűzéseket szükséges figyelembe venni:

- Személyekhez igazodó, személyközpontú, az egyéni fejlesztést rendszerszerűen kezelő pedagógiai gyakorlat kialakítása és annak fenntartását szolgáló szakmai támogató rendszer működtetése.
- Az életpálya-építés központba helyezése, a karrier tanácsadás és a pályaorientációs eszközök felhasználásával.
- Kompetencia alapú program kialakítása, az alapkészségek és a releváns kulcskompetenciák eredményes, hatékony fejlesztése.
- Modulrendszerű tananyag kialakítása, sok választható elemmel, rugalmas, az egyéni tanulási utakat támogató, a tehetséggondozást segítő, gyakorlati, tantermen kívüli, epochális, projekt alapon megszervezett képzési rendszer működtetése
- Megtartó képességük kialakítása és fejlesztése érdekében az intézmény holisztikus, folyamatos fejlesztése, az intézmények, a tanárok, a vezetők megfontolt, pontos helyzetképen alapuló bevonásával, partnerközpontúságra és befogadó szemléletre támaszkodva.
- Magas színvonalú, hatékony csoportmunka szervezése, annak érdekében, hogy a tanulók közötti tudásbeli különbség és kifejezőkészség tág határait felmérve, a hátrányos helyzetű, tanulásban lemaradt tanulók esélyegyenlőségét és fejlesztését meg lehessen valósítani a „Minden tanuló tehetséges” elv alapján.
- Ágazatközi (pl. szociális, egészségügyi, ifjúsági, gazdasági, köznevelési, non-profit stb) együttműködések és partnerség kialakítása a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása érdekében.

Mentálhigiénés munkatárs foglalkoztatása:

az oktatási intézményekben, holisztikus szemléleti alapon prevenciós, egészségmegőrző, fejlesztő tevékenységeket folytat és ilyen programokat szervez. Segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők lelki egészségének megőrzésében, az önvédelmi technikáik megerősítésében.

- A digitális közösségi alkotóműhely pedagógiai módszertanának bevezetése, a korai pályaorientáció, pályakorrekció, a tehetségazonosítás és tehetséggondozás hatékonyságának növelése, a versenyképes szakmatudás biztosítása, a vállalkozói kompetenciák fejlesztése, valamint az iskolai lemorzsolódás és a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése érdekében a következő munkacsoportok dolgozzák ki a területüknek megfelelő szabályzatot, eljárásokat.

Mérés Értékelés (MÉCS) – Családi Hátteret Vizsgáló Csoport (CSH) – Országos Kompetenciamérés Munkacsoport (OKMM)

Lemorzsolódás Elleni Munkacsoport (LEM)

Projekt monitoring rendszer működtetése

Havi adatgyűjtéssel feltérképezi a következő adatokat:

- Küszöbérték alatti osztályzat-átlageredménnyel rendelkező tanulók száma
- Potenciális évfolyamismétlők száma
- Küszöbérték feletti igazolatlan hiánnyal rendelkezők száma

- Szorgalomból hanyag minősítéssel rendelkezők száma
- Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya

Félévi adatgyűjtéssel feltérképezi a következő adatokat:

- Tanulmányi eredmények átlagának változásai

Alapkompetencia-fejlesztő Munkacsoport (ACS)

Tanulástechnikai Munkacsoport (TAM)

Szakmai Munkacsoport (SZM)

Esélyegyenlőségi Munkacsoport (ECS)

Esélyegyenlőségi munkatárs feladata:

A szervezeten belüli esélyegyenlőség érvényesítéséhez és az egyenlő bánásmód biztosításához hozzájárulhat, ha olyan felelőse, referense, tanácsadója, esetleg tapasztalati tanácsadója van ennek a területnek, aki szervezeti eljárások kidolgozásával (pl. panaszeljárás), képzések szervezésével, az iskola közösségének értő tájékoztatásával erősíti a diszkriminációmentes és egyenlő esélyeket biztosító szervezeti kultúra kialakulását.

Roma mentor feladata:

Hosszú távú cél az, hogy a roma gyerekek önmagukról alkotott képe, önbecsülése változzon a mentori tevékenység által, amely segítségével növeli a gyerekek roma kultúráról való tudását, és ezen keresztül célt és reményt hoz a gyerekek életébe. Elősegíti, hogy sikeres és tudatos életet élő roma szakemberekké váljanak, lehetőségük legyen személyes készségeik és szociális kompetenciáik fejlesztésére. Rendszeresen tartja a kapcsolatot Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, személyes találkozásokat, és tudásmegosztást tartanak.

Kollégiumi Munkacsoport (KOM)

Sajátos Nevelési Igényűek Integrációja Munkacsoport (SNIM)

Tehetséggondozó Munkacsoport (TM)

Szabóky Adolf Ösztöndíj Program keretein belül a hiányszakmát tanuló diákok tanulmányi eredménytől függően ösztöndíjban vagy célirányos fejlesztésben részesülnek

Útravaló - Út az érettségihez alprogram és **Út a szakmához – Macika** alprogram a halmozottan hátrányos tanulók fejlesztésére szolgáló program, mely keretében egy pedagógus maximum 5 tanulót mentorál, fejleszt, segíti tanulmányi előmenetelét, csökkenti a lemorzsolódás veszélyét.

VIII.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

a) az anyagi hátrányok kompenzálása

- kedvezményes vagy ingyenes étkeztetés
- Arany János Kollégiumi – Szakközépiskolai Programba való felvétel, elhelyezés
- ingyenes vagy kedvezményes tankönyv
- szociális segélyek (Bethlen-alapítvány)
- gyakorló munkahelyek támogatása ösztöndíjakkal, nyári diákmunka lehetőségeivel
- táboroztatáshoz, tanulmányi kiránduláshoz való hozzájárulás
- ruha, taneszköz, tankönyv, könyvgyűjtési akciók
- tovább tanulók esélyeinek növeléséhez pályázati, ösztöndíj-lehetőségek felkutatása

b) szociokulturális hátrányok csökkentése

- kulturális rendezvények, szabadidős programok szervezése
- szakköri lehetőségek (életvitel- és gyakorlati ismeretek)
- sportrendezvények
- az iskolai könyvtár, sportlétesítmények, az iskola eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
- családlátogatások (esetenként)
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal, valamint mindazokkal, akik a szociális hátrányt elszenvedő tanulók segítségére lehetnek

c) az etnikai hátrány kompenzálása

A tanulás hatékony támogatása az iskolai pótló, felzárkóztató foglalkozások és az etnikai kultúra elismerésének együttes eljárásaival lehetséges

- fontos feladat: a másság elfogadtatása az iskola minden tanulójaival, dolgozójaival
- a tevékenységi formák nagyrészt megegyeznek a szociális hátrányokat csökkentő eljárásokkal, kiegészülve:
 - kisebbségi (roma) programok bevezetése
 - együttműködés a kisebbségi (roma) önkormányzattal

Nyírbátor Város Roma Nemzetiségi Önkormányzatával való együttműködés hozzájárul a roma tanulók segítéséhez, családi és szocializációs háttérének elmozdításához, növeli a munka iránti elkötelezettség kialakulását, a romák munkaerőpiacon történő megjelenését és megmaradását. A roma mentor rendszeresen tartja a kapcsolatot Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, személyes találkozásokat, és tudásmegosztást tartanak.

Az együttműködés fő formái:

- tapasztalatcsere
- szabadidős, közösségfejlesztő foglalkozások szervezése
- támogatás nyújtása veszélyeztetett tanulók részére

d) A szociális hátrányos enyhítését segítő tevékenységek közül a tantestület minden tagjának kiemelt feladata a hátrányok kompenzálása, az esélyegyenlőség biztosítására kiírt programok, pályázatok felkutatása, beindítása az intézmény.

e) Átfogó segítséget, hátránykompenzációt jelent a szakközépiskolás tanulóink számára az **Arany János Kollégiumi és Szakközépiskolai Program** – a halmozottan hátrányos tanulók szociális hátrányait kompenzáló, képességeinek, mentális egészségének fejlesztésére szolgáló program.

VIII.3. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek

A tanulókkal való egyéni bánásmód kiemelt területe a tehetséges tanulókkal való foglalkozás képességeiknek megfelelően.

Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakozott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területen az átlagot messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.

A tehetség néhány jellemzője:

- logikus gondolkodás
- a következtetés képessége
- a figyelem, az emlékezet az absztrakció magas foka
- az ismeret megőrzésének képessége
- a külvilággal szembeni nyitottság
- magas fokú kreativitás, vitakészség
- kíváncsiság, érdeklődés
- szorgalom és kitartás
- becsvágy
- folyamatos kommunikáció
- kreativitás
- magas fokú problémamegoldó képesség

Az ember egyéniségének, személyiségének, biológiai-testi felépítésének, lelki alkatának a kialakulása az öröklődés, a családi és a környezeti hatások eredménye.

A családi háttér hatásai alatt a gyermeknevelés során érvényesített eltérő értékek, mint például a tanulás megbecsülése, a munka szeretete éppúgy értendő, mint az a feltételrendszer, amelyet a család biztosít a gyermekének.

A **környezeti hatások** alatt elsősorban az iskola és az iskolák környezete értendő. Az általános iskolák felszereltsége és személyi feltételei szintén eltérőek. Mindezek eredményeképpen, ezen hatások eredőjeként a különböző helyekről, a rendkívül differenciált családi körülmények közül, a nagyon eltérő feltételek által indítva az iskolánkba kerülő tanulók összetétele igen heterogén.

Ez a heterogenitás megmutatkozik az eltérő neveltségi szintben, magatartásformákban, az írni és olvasni tudás szintjében, az elsajátított ismeretek mennyiségében és minőségében, és abban is, hogy **jelentős részük nem ébredt rá arra, hogy milyen képességei vannak, mihez van tehetsége, mivel szeretne foglalkozni.**

A középiskolai oktatás és nevelés egyik célja éppen ezért az, hogy minden tanuló megtalálja azt, amihez tehetsége van, hogy csökkentsük, ha lehet megszüntessük a tehetség kibontakozását akadályozó tényezőket, kiküszöböljük a hátrányos helyzetet. Ez egyaránt jelenti azt, hogy a tanulói tevékenység számára biztosítjuk a személyi és tárgyi feltételeket és azt is, hogy az értékrend, amit közvetítünk, azt sugallja, hogy az emberben levő képességek csak az aktív tevékenység során, munkával, gyakorlással hozhatók felszínre, fejleszthetők ki.

Az, hogy valaki tehetséges, bármikor kiderülhet. Azonban a serdülőkor a fiatal emberek életében olyan időszak, amelyben ők maguk is keresik, mihez van kedvük, tehetségük, meg akarják ismerni önmagukat, képességeiket, törekednek arra, hogy valakivé, valamivé váljanak. Praktikusan itt dől el az is, hogy milyen pályát választanak.

Ez megnöveli iskolánk felelősségét. **Fel kell ismerni a tehetséget, gondozni kell, megfelelő pályát kell biztosítani a kibontakozásához, illetve el kell hárítani azokat az akadályokat, hátrányokat, melyek meggátolják a tehetség kibontakozását.**

A tehetség igen gyakran felfokozott, sokirányú érdeklődésben nyilvánul meg, a tehetséges tanuló személyisége, viselkedése, esetleg életmódja is igen gyakran eltér az átlagostól, nem egyszer a deviancia határát súrolja. Máskor valamely speciális területre korlátozódik, - művészi tevékenységre, a tudomány valamely területére, technikai kérdésekre, vagy manuális képességekben nyilvánulhat meg, - miközben más területeken hanyagnak, rossz tanulónak mutatkozik a gyermek.

Mindennek a felismerése, megfelelő kezelése, a tehetség gondozása és kifejlődésének a segítése az oktató-nevelő munka során minden tanár feladata, egyéni felelőssége, azonban tudatos, intézményesített, szervezett formájának a kifejlesztése kötelessége iskolánkunk is.

Iskolánkban a tehetséggondozásnak meg kell teremteni a lehetőségeit. Ennek első lépése a **tehetségek felkutatása**, melynek érdekében a tanév első hónapjában a **9. és 10. osztályos tanulók körében felméréseket kell végezni**. A kutatásnak ki kell terjednie a humán és természettudományok, az idegen nyelv, a számítástechnika a közgazdaságtan, a sport és a nevelés területére. A módszerek: egyéni elbeszélgetések, felmérések (tesztek), feladatmegoldások.

Szeptember első hetében ún. **osztályfőnöki projektnapokat rendezünk**, amelynek az a célja, hogy jobban megismerjük diákjainkat, közelebb kerüljön a tanár és diák egymáshoz, s ez által megismerjük tanulóink rejtett, titkolt vagy éppen szégyellt képességeit, tulajdonságait, speciális irányultságukat, intelligenciájukat, illetve, hogy segítsünk egy olyan bizalmas légkör kialakulását, amelyben tehetségük kibontakozásának nem lehet akadálya. Ennek segítése érdekében lehetőség szerint a kilencedik évfolyamon **heti két osztályfőnöki óra** illesztünk az órarendbe (amennyiben az órakeret ezt megengedi), s ez által több figyelmet tudunk fordítani egy-egy tanulóra. E rendszer előnye az, hogy csoportos foglalkozásokon, tréningeken, önismereti és kommunikációs játékokon, esetleg a városban tett sétákon már az első időszakban felgyorsulhat az osztályközösség formálása. Ugyanakkor fontos ez a tanulói önismeret és a tanulók megismerése szempontjából is.

Az egész tanévre szóló osztályfőnöki programok szintén az önismeret, a személyiségfejlesztés, a kommunikációs képességek fejlesztése, valamint a tanulás tanítása köré szerveződnek.

Az osztályfőnöki munka így segíti a **szaktanárok tehetséggondozó munkáját**.

A tehetséggondozás felfogható a szakmai oktató munka részének, ugyanakkor módszerében, formájában eltér attól. Másféle odafigyelést, másféle „technikákat” jelent.

Nem elegendő hozzá a jó színvonalú hagyományos oktatás, **differenciált, speciális és egyéni foglalkozást** igényel. Ennek már megvannak és iskolánkban működnek a hagyományos formái.

Ilyenek a szakkörök, felzárkóztató foglalkozások, sportkör szervezése és működtetése, ilyenek a fakultációk, az idegen nyelvek kis csoportokban történő oktatása, vagy az országos középiskolai tanulmányi versenyekre való felkészülés.

A nevelőtestület felelőssége igen nagy a tehetséges tanulók felismerésében, a velük való bánásmód megválasztásában.

A tehetség-képesség kibontakozását segítő tevékenységi formák:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- nívócsoporthoz tartozó oktatás
- emelt szintű oktatás, fakultációk
- választható tanórák
- tehetséggondozó foglalkozás (innovációs műhely)
- iskolai sportkör
- szakkörök
- versenyekre, vetélkedőkre (szaktárgyi, sport, műveltségi, kulturális) való felkészítés
- szabadidős foglalkozások (színház-, múzeumlátogatások)
- tehetséggondozó központba irányítás
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola és kollégium más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a továbbtanulás segítése
- a projektmunka

Pedagógiai Program VIII. fejezet kiegészítése a VIII. 4. ponttal,
a Szakképzésbe vezető út segítése címmel

2019. október

2019 augusztusában csatlakoztunk az országban ötödikként az **Orientációs osztály** indításával egy NSZFH által kezdeményezett Pilot programhoz.

A program célja:

- A szakképzésbe vezető út megkönnyítése
- Pályaorientáció
- A szakképzésbe belépő tanulók sikeres tanulmányi előmenetelének előkészítése
- A szakképzésben mutatkozó lemorzsolódás csökkentése
- A szakképzésbe alacsony kompetenciákkal érkező tanulók alap és munkavállalói kompetenciáinak erősítése, fejlesztése, szintre hozása
- A szociális kompetenciák fejlesztése
- Motiváció a szakmatanulás iránt
- Rendszeres iskolába járás és tanulási szokások kialakítása
- A korai iskolaelhagyás csökkentése
- A középfokú végzettséget megszerző hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók számának növelése
- Szülőkel való partneri együttműködés kialakítása
- Egyéni képességekre reagáló fejlesztési tervek elkészítése
- Életpályaépítés és motiváció erősítése

Képzés időtartama: 1 év

Csoportlétszám: 8-15 fő

Célcsoport: beiskolázandó tanulók a 2019/20-as tanévben (mivel nem volt meghirdetve a képzés)

(alulról és felülről is nyitott a rendszer)

- 9. évfolyamra felvett tanuló,
- aki augusztusban javító vizsgázik a 8. osztályos tananyagból,
- SNI, BTMN-s tanuló,
- szakmát választani nem tudó tanuló

- 9. évfolyamot megismételni köteles tanuló,
- aki még mindig bizonytalan a szakmaválasztásban
- súlyos kompetenciahiányokkal küzd

KÉPZÉSI TARTALOM:

- **Kompetencia fejlesztés** – a NAT-ban meghatározott műveltségi területek, a választott kompetenciák alapján
 - anyanyelv, kommunikáció, szövegértés, írás – olvasási készségfejlesztés
 - matematika, számolási készség, logika fejlesztése
 - természettudományos kompetenciák fejlesztése
 - idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése
 - társadalomismeret alapjainak elsajátítása
- **Pályaorientáció**
 - szakmák bemutatása, megismertetése, érdeklődés felkeltése tevékenység központú foglalkoztatással
 - üzem-és gyárlátogatások
 - pályaválasztási tanácsadás
 - bevezetés a munka világába – munkavállalói kompetenciák fejlesztése

A tanulók **heti óraszám**a: 30 ó + mindennapos testnevelés
tanév / 36 hét

Éves óraszám: kb. 1020 óra

Közismereti és szakmai foglalkozások aránya: A kompetenciafejlesztés (közismereti tantárgyak) és a pályaorientáció (szakmai okt.) órászámaiból 60 % kompetenciafejlesztés, 40 % pályaorientáció, 3+ 2 nap.

PEDAGÓGUSOK

- motivált, a kihívást vállaló, megújulni képes, új módszerekre fogékony, kreatív, diákszerető
- kell egy projektvezető, ez lehet az osztályfőnök
- mindhármuknak tisztában kell lenni a folyamatokkal
- aki a programban részt vesz, a heti kötelező órája: **18 óra**
- minden tanulónak van egy **mentora**, egy pedagógus, aki tanítja (A mentor a mérési eredmények alapján **fejlesztési tervet** készít a tanulóra, amit követ, háromhavonta értékeli, ha szükséges változtat.
- A mentor heti 1 alkalommal célirányosan beszélget a mentorálttal (cél elérése érdekében szükséges lépések, mi akadályozza ebben, hogy érzi magát, mi volt a hétben a legjobb, a legrosszabb, a nehézség stb.)
- A csoportban tanító kollégák **hetente egyszer összeülnek**, értékelik a tanulókat, a folyamatot, az eredményeket, a nehézségeket. Megbeszélik, hogy melyik tanulónál mi a kitűzött cél, és mindenki abban segíti a tanulót. Megbeszélik a mögöttük álló hét eredményeit és felkészülnek a következő hétre.
- Nem ritka, hogy egy blokkban **2 pedagógus van bent az órán**. Segítik egymás és a tanulók munkáját.
- Lehetőség szerint a pedagógusok munkáját **fejlesztőpedagógus, pszichológus, ifjúságvédelmi felelős, családvédelmi munkatárs** segíti

MÓDSZEREK

- Projektalapú oktatás (nem tantárgyakban gondolkodunk)
- Egyénre szabott, egyéni fejlesztés, pályaorientáció csoportban
- Differenciált képességfejlesztés
- Nem átlaghoz, hanem önmagához mérjük a tanulót
- Cselekvésközpontú foglalkozások
- Tanulópárok – egymás segítése
- Életvezetési tanácsok, projektek
- Bemeneti és kimeneti mérések
- A mérések nem a klasszikus mérések – pályaorientációt, motivációt, érdeklődést, munkaképességet, szövegértést és matematikai kompetenciákat mérnek.

ÉRTÉKELÉS

- Önértékelés, csoportértékelés, tanári értékelés a jellemző – ez szóban és félévente szövegesen, írásban a kitűzött céloknak megfelelően
- A tanév végi határozat: az orientációs osztály követelményeit teljesítette.
- Szöveges értékelését tartalmazza.
- A tovább lépés lehet: dobantó osztály (rész-szakképesítés) szakközépiskola (szakképzés), szakgimnázium (technikum)
- A szakképzést követően a munkába állást is segítik, követik

TANULÁSI KÖRNYEZET

- Nem a megszokott tantermi, egymás mögé helyezett padok nincsenek, nem egymás hátát nézik a tanulók, általában körben vagy csoportokban ülnek
- 3 részre osztott tanterem:
 - o Pihenő rész – babzsákok, kanapék, szőnyeg – beszélgetésre, pihenésre alkalmas, általában itt kezdik a napot.
 - o Munka rész – itt dolgoznak, tanulnak, tevékenykednek
 - o Tároló rész – itt vannak a munkához szükséges eszközök és itt tárolják a projektjeiket

IX. A GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelem iskolákra vonatkozó törvényi háttere

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012 Kormányrendelet

A gyermek - és ifjúságvédelem célkitűzései iskolánkban

Az 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekevédelmi Törvény) megfogalmazása szerint:

„a gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez” /Gyvt. 6. § (1)/

„A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.”

/Gyvt.11. § (1)/

Ennek értelmében, Intézményünkben a gyermek- és ifjúságvédelemben közreműködő különböző szereplők a pedagógiai eszközökkel való megelőzés, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi rendszerhez tartozó intézményekkel való együttműködése során, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében végzik munkájukat.

Ennek megvalósítása érdekében **célunk**, hogy az iskolai gyermekvédelem munkáján keresztül a gyermekek problémáit minél korábban felismerjük, és minél hatékonyabban kezeljük, megelőzve súlyosabbá válásukat. Ehhez feltétlenül szükségesnek tartjuk más segítő szakemberek alkalmazása mellett az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkáját.

A gyermek-és ifjúságvédelem feladatai intézményünkben

A vonatkozó jogszabályok alapján az iskolában a gyermekvédelmi teendők ellátása az igazgató, a pedagógusok, valamint a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős feladatkörébe tartozik.

❖ Az iskola **igazgatója** felel a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért.

Az ezzel kapcsolatos feladatai a következők:

- gyermek és ifjúságvédelmi feladatok megszervezése,
- nevelő és oktatómunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése,
- gyermekbalesetek megelőzése,
- tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezése.

Minden pedagógus közreműködik a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az iskolában **gyermek- és ifjúságvédelmi csoport tevékenykedik (1 pedagógus, 1 védőnő és egy bűnmegelőzési tanácsadó)**. Alapvető feladata, hogy segítse, koordinálja a pedagógusok, osztályfőnökök, a munkacsoport gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységét. Ezen belül feladatai közé tartozik, különösen:

- a tanulók és szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, akikhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
- segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét, felkérésükre részt vesz az esetmegbeszéléseken
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
- előadásokat, interaktív felvilágosító foglalkozásokat szerveznek (bűnmegelőzés, család, egészségügyi életvezetési témákban)
- tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

❖ „A **pedagógus** kötelessége a rábízott gyermek, tanuló testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával.”

/Nemzeti Köznevelési Tv. 62. § (1) g./

Ennek megvalósítása érdekében intézményünk pedagógusainak feladatai a következők:

- felismerjék a problémát,
- keressék az okokat,
- nyújtsanak segítséget,
- jelezzenek az illetékes szakembereknek, szakterületeknek.

❖ **A gyermek-és ifjúságvédelmi felelős** alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek-és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül a feladatai közé tartozik:

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak;
- családlátogatásokon részt venni veszélyeztető okok feltárása érdekében;
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíteni a gyermekjóléti szolgálatot;
- segíteni a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét;
- a tanulók anyagi veszélyeztetése esetén biztosítani számukra a jogszabályi előírásoknak megfelelő pénzbeli és természetbeni juttatásokat;
- tájékoztatást nyújtani a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

Az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységét az intézmény működtetője ellenőrzi.

Az intézmény gyermekvédelmi tevékenysége tehát három területre terjed ki:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megelőzésére**,
- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **feltárására**,
- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megszüntetésére**.

Megelőzés

A prevenció szintjén a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, családban nevelkedésének elősegítése érdekében a pénzbeli, természetbeni ellátások mellett, egy ágazatközi „védőhálót” hoz létre a gyermekvédelmi jelzőrendszer, mely a gyermekkel, tanulóval az iskolai oktatása, nevelése során kapcsolatba kerülő összes dolgozót magába foglalja.

Az észlelőrendszert működtető személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok kötelesek egymással együttműködni. Az együttműködésben, folyamatos kapcsolattartásban fontos szerepe van az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek.

Az osztályfőnöki órák, de más órák, foglalkozások is jelentős színterei lehetnek a megelőzésnek. Felhívhatják a figyelmet a helytelen és káros szokások kialakulásának veszélyességére. (Pl. dohányzás, kábítószeres kipróbálása, élvezetének veszélyei, következményei.). A felvilágosító munkában nagy jelentősége van a célirányos filmek vetítésének, ill. pszichológus, vagy rendőr közreműködésével felvilágosító előadások szervezésének. Az előadások - a személyes kapcsolat révén - kérdések felvetésével a problémák azonnali megválaszolásával lényegesen hatékonyabbak, célravezetőbbek lehetnek.

A gyermekvédelem megelőző céljait az alábbi tevékenységek szolgálják intézményünkben:

- Egyetlen tanulók sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, színe, neme, vallása, vagy nemzeti, etnikai hovatartozása, illetve bármilyen más oknál fogva.
- Minden tanulók részére biztosítjuk a fejlődéséhez szükséges feltételeket, azokat a lehetőségeket, melyek ahhoz szükségesek, hogy a tanuló képességeit, tehetségeit kibontakoztathassa.
- Rendszeresen kapcsolatot tartunk a szülőkkel, családtagokkal.
- Segítjük a tanulói szervezetek, diákönkormányzatok létrejöttét, működését.

- Biztosítjuk, hogy tanulóink megismerjék jogaikat, és véleményt nyilvánítsanak az őket érintő kérdésekben.
- Biztosítjuk tanulóink számára, hogy oktatásuk, nevelésük biztonságos és egészséges környezetben folyjon.
- Tanulóink személyiségi jogait tiszteletben tartjuk.
- A törvényi előírásoknak megfelelően, minden arra rászoruló tanulók számára biztosítjuk a kedvezményes étkezést, és tanszerellátást
- Minden olyan tanulók, aki kiemelt figyelmet érdemel valamely hátránya, vagy fogyatékossága miatt, az adott problémának megfelelő pedagógiai ellátásban részesítjük.
- Iskolánk együttműködik a gyermekvédelemmel foglalkozó más hatóságokkal, szervezetekkel, személyekkel, annak érdekében, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését, megszüntetését.
- Megelőző tevékenységeinkhez tartoznak még természetesen, a szenvedélybetegségek megelőzését szolgáló programjaink: filmvetítés, osztályfőnöki órák keretén belül felvilágosító előadások, Világnapokhoz kapcsolódó iskolai, és városi programok, egészségnap megszervezése, és nem utolsósorban a dolgozók példamutatása.

Feltárás

Gyermekvédelmi szempontból alapvető cél iskolánkban, hogy a gyermekek problémáit az iskola és a gyermekjóléti szolgálat minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Ehhez szükséges, hogy a problémákat időben felismerjük, melyhez elengedhetetlen az észlelő-és jelző rendszer szoros együttműködése, kapcsolattartása.

A gyermekvédelmi problémák súlyossága alapján különböztetjük meg a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekeket.

A problémák feltárását szolgálják a következők:

- az osztályfőnökök, illetve a szaktanárok időben jeleznek az ifjúságvédelmi felelősnek, amennyiben bármilyen figyelemreméltó negatív változást észlelnek egy tanuló esetében (viselkedésében, tanulmányi eredményében, ruházatában, társas kapcsolataiban),
- az ifjúságvédelmi felelős felveszi a kapcsolatot az illetékes gyermekjóléti szolgálattal, és családgondozóval.

Megszüntetés

A gyermekvédelmi problémák megszüntetése érdekében iskolánk folyamatosan együttműködik a polgármesteri hivatallal, a családsegítő szolgálattal, a pedagógiai szakszolgálattal, a rendőrséggel, és a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, alapítványokkal.

Amennyiben veszélyeztetettségre utaló jelet észlelünk, értesítjük az illetékes gyermekjóléti szolgálatot, hogy az megtehesse a szükséges lépéseket a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

Természetesen a külső segítségeken túl, lehetőségeinkhez mérten az iskola falain belül is segítjük a problémák megszüntetését, vagy legalábbis ellensúlyozását.

Az alábbi tevékenységek alkalmasak a gyermekvédelem céljainak megvalósítására:

- felzárkóztató foglalkozások
- tehetséggondozó foglalkozások
- a beiskolázás körültkintő megszervezése

- az indulási hátrányok csökkentése
- differenciált oktatás és képességfejlesztés
- pályaválasztás segítése
- személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek)
- egészségvédő, és mentálhigiénés programok szervezése
- családi életre történő nevelés,
- egészségügyi szűrővizsgálatok
- a tanulók szabad idejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek)
- szülőkkel való együttműködés
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

X. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELE, JOGAIK GYAKORLÁSI RENDJE

A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogainak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – a szaktanárokhoz, az osztályfőnökökhöz, a diákönkormányzathoz, az iskola igazgatójához vagy a szülői szervezethez fordulhatnak

A tanulókat az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális tudnivalókról, változásokról az iskola igazgatója **tájékoztatja**

- a diákközgyűlésen tanévenként legalább egy alkalommal,
- az aulában elhelyezett hirdetőtáblán keresztül folyamatosan
- alkalmanként, a sportszarnokban összehívott tájékoztatókon
- rendszeresen az osztályfőnökök segítségével.

A tanulói közösségek véleménynyilvánításának formái:

- Az intézményben a diákok jogainak érvényesítése érdekében diákönkormányzat működik. A tagsága az osztályok képviselőiből áll. Ők választják meg a diákönkormányzat-vezetőt, aki a továbbiakban képviseli a diákság döntéseit, érdekeit.
- A diákönkormányzat képviselői, vezetői meghívás alapján részt vehetnek az iskolavezetőségi és nevelőtestületi értekezletek tanulókra érintő napirendi pontjainak tárgyalásakor.
- Az iskolai fórumokat a diákönkormányzat készíti elő, szervezi, s a tapasztalatokról tájékoztatja az igazgatót. Képviselője minden esetben részt vesz a diák szociális – és a fegyelmi bizottság munkájában. Meghívást kap a szóbeli érettségi vizsgákra, ahol mint megfigyelő van jelen.
- A tanulók szervezett véleménynyilvánításának formái: diákközgyűlés, osztálygyűlés, a diák szociális és fegyelmi bizottságban való képviselete.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- az intézményvezetői pályázat támogatásáról
- egy tanítás nélküli munkanap – diáknapi – felhasználásának idejéről, módjáról
- a házirend elfogadása előtt.

XI. A SZÜLŐK, A TANULÓK, AZ ISKOLAI ÉS KOLLÉGIUMI PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

Az iskola, kollégium pedagógiai programjában megfogalmazott pedagógiai alapelveket, célkitűzéseket csak akkor tudjuk teljesíteni, ha a szülőkkel, a tanulókkal való kapcsolat rendszeres, folyamatos. A kapcsolattartás jellemző jegyei: a rendszeresség, nyitottság, kölcsönösség, őszinteség, bizalom. Ezek a jellemző jegyek adnak alapot arra, hogy az iskola, a kollégium a szülők és a tanulók részére kellő mértékű, sokrétű információt nyújtson a pályaválasztás, a beiskolázás, az iskolai nevelő-oktató munka helyzete, színvonala, a pedagógiai szakmai szolgáltatások lehetősége tekintetében.

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

1. az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközségi ülésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
2. a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
3. az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató - ellenőrző - füzetben keresztül írásban) tájékoztatják.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet választmányi ülésén, vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

XI.1. A szülők és az iskola kapcsolata

A szülők és az iskola kapcsolatára a nyitottság, a kölcsönös kapcsolatok keresése, az őszinte információcseré és a bizalom jellemző. Ezek a jegyek adnak alapot arra, hogy iskolánk a környezetünkben élő állampolgároknak – szülők, tanulók számára – kellő információkat nyújtson a pályaválasztás, beiskolázás, a szülők-tanulók igényei és a gazdaság által megjelenített konkrét foglalkoztatási lehetőségek közötti ellentmondások csökkentése, oldása, illetve a felelős döntések meghozatala érdekében.

Iskolánk éppen ezért széleskörű tájékoztatást igyekszik nyújtani a pedagógiai, szakmai szolgáltatások lehetőségeiről, színvonaláról, a feltételrendszerről, az oktatás-nevelés eredményességéről. Erre a különböző fórumokat, rendezvényeket használjuk fel.

- a. **A pályaválasztási szülői értekezleteket**, amikor először találkozik iskolánk kínálati lehetőségekkel a szülő, a tanuló, illetve a szülők által megfogalmazott igényekkel az iskola testülete. A szülők a tanulók körében elvégzett felmérés alapján a következő általános elvárásokat fogalmazták meg az érintettek:

A szülőkkel tartott kapcsolatot a tanulók felvétele után iskolánk igyekszik szorosra fűzni, a nevelő munkában az együttes felelősséget hangsúlyozva minél több fórumon találkozni velük.

- b. **A hagyományos szülői értekezleteket**, - amelyre évente általában háromszor kerül sor – minden tanév októberében rendezi meg az iskola. A 9. évfolyamra felvett tanulók szüleinek összevont szülői értekezletén részletes tájékoztatót kapnak az iskola szerkezetéről, a működés modelljéről, a személyi, tárgyi feltételekről, s ismertetjük az

iskola célját, pedagógiai, szakmai koncepcióját, a fejlesztések tartalmát és ütemét, a kapcsolatrendszerünk működését környezetünkkel.

Ennek a fórumnak az értékét abban látjuk, hogy a szülők egységes, egész képet kapnak az intézetről, az itt folyó munkáról.

- c. Az iskolai ünnepélyek közül a végzős diákok **szalagavató és ballagási rendezvénye** emelkedik ki színvonalában, hangulatában, nevelési értékeiben egyaránt. Ezeken az eseményeken a családon kívül nagy számban jelennek meg rokonok, ismerősök is, akik így kerülnek először kapcsolatba iskolánkkal, s alakítanak ki – reményeink szerint – értékes, vonzó képet intézetünkről.
- d. Az osztály, illetve iskolai **szülői szervezet** működésének, tanácskozásainak értékes hagyományai vannak az intézetben. Ezek a fórumok jól szolgálják az osztály-, illetve iskolai feladatok rendezvények megtervezését, előkészítését, a lebonyolítás feltételeinek zökkenőmentes megteremtését.

A szülők és a pedagógusok további együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a.) Családlátogatás (alkalom adtán)

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében

b.) Fogadó óra

Feladata: a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás, stb.)

c.) Írásbeli tájékoztató

Feladata: a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról. Eszközei: ellenőrző könyv, hivatalos levél

d.) Pályaválasztási nyílt napok

Feladata: az intézményben oktató szakmák bemutatása az általános iskolából érkező tanulóknak, az osztályfőnökök, szülők tájékoztatása a felvételi eljárásról

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola és kollégium igazgatóságával, nevelőtestületével.

XI.2. Kapcsolat a vezetés és az iskola tanárai, dolgozói között

A megfelelő információáramlás biztosítása érdekében a vezetés több csatornán keresztül igyekszik a tudnivalókat a dolgozók felé eljuttatni. A szóbeli és írott információhordozók gazdag tárháza van jelen az iskolában.

Szóbeli:

igazgatói, igazgatóhelyettesi, munkaközösség-vezetői értekezletek

- alakuló és nyitóértekezlet
- félévzáró és tanévzáró
- tantestületi értekezlet (havonta egy alkalom)

- munkaközösségi értekezlet
- tájékoztató értekezlet „nyitott iroda”
- alkalmi beszélgetések

Írott:

- iskolai honlap
- iskolai hirdető
- emlékeztető, feljegyzés tantestületi értekezletekről (e-mail + nyomtatva mindenkinek)
- tájékoztató levél, stb.
- kör e-mailes rendszer
- elektronikus napló üzenetküldő része

Kapcsolat a tanárokkal

Fontos az egy osztályban tanító tanárok és a kollégiumi nevelő rendszeres megbeszélése – osztályfórumok - az osztályfőnök vezetésével, ahol tudatosan meghatározhatják azokat a fejlesztési irányokat, amelyeket akár egy-egy tanuló estében folytatni kell (tanulási szokások, hozzáállás, stb.). Közösén fejleszthetik az egyént és a közösséget. A tanárok műveltségi, szakmai munkaközösségekbe szerveződnek. Ezek a munkaközösségek évente minimum négy alkalommal értekeznek, az éves munkaterv szerint végzik a munkájukat. Tevékenységüket az igazgató által kijelölt igazgatóhelyettes segítségével végzik.

Kapcsolat egyéb partnerekkel:

Az iskola külső kapcsolatai egyfelől determináltak, másfelől olyan megfontolás alapján születnek, hogy mennyire segíti az oktató- nevelőmunka célkitűzéseinek megvalósulását, a tanulói ifjúság, a nevelőtestület érdekeinek védelmét.

Együttműködési megállapodás alapján partnerei az iskolának a gyakorlati képzőhelyek, amelyekkel a kapcsolatot a szakmai igazgatóhelyettes és a gyakorlati oktatásvezetők tartják.

Együttműködési megállapodás alapján végzik a tanulók a Községi Szolgálaton belüli tevékenységüket.

A külföldi kapcsolatok „testvériskola” néven működnek. A kapcsolatok tartásáért egy megbízott kolléga a felelős, akinek a munkáját az idegen nyelv szakos pedagógusok, illetve a „szakmai” kollégák segítik. Egymás rendezvényein részt veszünk, tanulóink összefüggő szakmai gyakorlatát a „testvériskola” országába is szervezzük, melynek célja a szakmai ismeretek jobb elsajátítása, idegen nyelv tanulása.

XII. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA VIZSGASZABÁLYZATA

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

- a 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet 51.§
- a 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet 64. §-tól 72.§-ig.
- a 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet 74.§
- a 2011. évi CXC nemzeti köznevelési törvény 57.§

A vizsgaszabályzat célja

- a tanuló teljesítményének félévi és év végi értékelése
- a korábban nem tanult tantárgyak követelményeinek elsajátítása
- év végi értékelésen való elégtelen érdemjegy javítása – magasabb évfolyamba lépés.
- sikeres érettségi vizsgára való felkészítés
- sikeres komplex szakmai vizsgára való felkészítés

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javítóvizsgákra
- középszintű komplex vizsgákra (próba érettségi, próba szakmai vizsga) vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- aki előrehozott érettségi vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít
- aki érettségire, szakmai vizsgára felkészítő képzésben vesz részt

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő
- akinek engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben lehetőség van rá, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízta meg. A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében:

- a) meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- b) vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- c) átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- d) a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért. Az igazgató e feladata ellátása során

- a) dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogköré-be,
- b) írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- c) ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- d) minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Az írásbeli vizsgák szervezésére vonatkozó szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavar-hassák, és ne segíthessék.

- Az írásbeli vizsgán kizárólag az intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként negyvenöt perc.
- Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli vizsgát tehet. A vizsgák között a vizsgázóknak 10 perc pihenő idejük van.
- Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, akkor a vonatkozó rendeletnek megfelelően jár el.
- Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával (piros) megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.
- A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

A szóbeli vizsgák szervezésére vonatkozó szabályok

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
- A vizsgázónak legalább harminc perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó az írásbeli feladataihoz tartozó kérdésekre kell válaszolnia. A kérdések köre nem térhet el a korábban részére kiadott tantárgyi témaköröktől. Ennek ellenőrzése a bizottság elnökének a feladata.

A gyakorlati vizsgák szervezésére vonatkozó szabályok

- Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően, – így különösen rajz, számítástechnikai program formájában – kell elkészíteni.
- A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók vizsgáira vonatkozó egyéb szabályok

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,

c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,

d) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján szóbeli vizsgáját

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,

c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a javítóvizsgán nyújtott teljesítmény alapján kell megállapítani.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

Az egyes tanulók félévi és év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Magasabb évfolyamba az a tanuló léphet, aki min-den tantárgyból legalább elégséges érdemjegyet szerzett.

XII.1. Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőzően, ha

- hiányzásának mértéke eléri a 250 órát, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 %-át és emiatt nem osztályozható,
- felmentést kapott - kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól sajátos helyzete miatt,
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ha előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az iskola helyi tanterve szerint csak magasabb évfolyamon fejeződik be.

Osztályozó vizsgák időpontja:

- az első félév zárása előtt: január 1-2. hete
- tavaszi érettségi vizsgaidőszak előtt: április 3-4. hete
- tanév vége előtt: június első hete
- őszi érettségi vizsgaidőszak előtt: augusztus utolsó hete.

A vizsga pontos napjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő minimum a vizsga előtt két héttel értesítést kap.

Az osztályozóvizsga követelményeit az iskola nevelőtestülete határozza meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt tájékoztatást kap. Az osztályozóvizsga helye az iskola, amellyel a tanulónak tanulói jogviszonya van.

Vizsgatárgyak

Számonkérés módja

Kommunikáció	írásbeli + szóbeli vizsga
Magyar nyelv és irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
Történelem	írásbeli + szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
Matematika	írásbeli +(szóbeli vizsga)
Komplex természettudomány	írásbeli + (szóbeli)
Fizika	írásbeli +(szóbeli vizsga)
Földrajz	írásbeli + szóbeli vizsga
Biológia	írásbeli + szóbeli vizsga
Kémia	írásbeli + (szóbeli vizsga)
Informatika (közismereti)	gyakorlati vizsga
Testnevelés	gyakorlati vizsga
Szakmai tárgyak	írásbeli/gyakorlati+ szóbeli vizsga

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Azok a tanulók, akik más iskolából, más képzési formából érkeznek, ahol nem tanulták az iskolánkban tanulandó valamelyik tantárgyat, vagy a tárgyon belül tartalmilag mást tanultak, kötelesek különbözeti vizsgát tenni.

Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót az év végi bizonyítvány átadása mellett írásban tájékoztatni kell.

A vizsgák

XII.2. Javítóvizsga

Javítóvizsgát akkor tehet egy tanuló, ha a tanév végén legfeljebb három tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot. Háromnál több elégtelen esetén a tanköteles tanulónak az évfolyamot meg kell ismételnie, nem tanköteles tanuló az évfolyamot megismételheti.

Javítóvizsgák időpontja:

- augusztus utolsó két hete.

XII.3. Különbözeti vizsga

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az iskola igazgatója a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az iskola a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres tovább haladásnak, a magasabb évfolyamba lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyait, tartalmát, időpontját az igazgató határozza meg, a határozatot írásban megküldi a tanulónak és szüleinek. A határozatról tájékoztatja az érintett szaktanárokat.

Különbözeti vizsgák időpontja:

- augusztus utolsó hete
- az első félév zárása előtt: január 1-2. hete
- június utolsó két hete

XII.4. Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/javító/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

XII.5. Tantárgyi komplex vizsga

Célja:

Az érettségire felkészítő képzésben részt vevő tanulók

- ismerkedjenek meg a vizsga szituációval
- ismételjék át, rendezzék és adjanak számot a kötelező és a szabadon választott vizsgatárgyakban 2 év alatt szerzett tudásukról
- eredményesebb érettségi vizsgát tegyenek a képzési idő végén

Ütemezése:

- A szakgimnáziumi képzésben résztvevő tanulók a 10. tanév végén és 12. év félévekor tesznek próba érettségit magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, angol nyelv / német nyelv és szakmai tantárgyakból.

Értékelése:

- A vizsgáknak az érettséginek megfelelően írásbeli, szóbeli (informatika esetén gyakorlati) része van. Az érettségi követelményeknek, értékelési szempontoknak megfelelően osztályozzuk a dolgozatokat és a feleleteket.
- A vizsgán szerzett érdemjegyek súlyozottan szerepelnek (50 – 50 %) a félévi és év végi jegyek megállapításában (pl. az év közben szerzett jegyek átlaga 3, a vizsgán szerzett jegyek átlaga 5, a tanuló év végi osztályzata 4-es lesz).

XII.6. A tanulmányok alatti vizsgák részei

A tanulmányok alatti vizsgák **írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgarészeket** tartalmazhatnak. Az írásbeli vizsgarész a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelmények alapján helyben elkészített vizsgadolgozat - feladatlap megoldásából, a szóbeli vizsgarész a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelmények alapján helyben elkészített tételek kifejtéséből vagy kifejtendő feladatok megoldásából áll. A gyakorlati vizsgarész gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásából áll.

A vizsgák **időpontjait** az iskola éves munkaterve tartalmazza, ettől eltérő időpontot - írásos kérelemre - az igazgató engedélyezhet.

Indokolt esetben a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülő/gondviselő - kérheti, hogy a tanuló független belső vizsgabizottság előtt adjon számot tudásáról. A kérvényeket az iskola igazgatójának kell leadni legkésőbb az adott félév vége előtt 3 héttel.

A vizsgákra jelentkezés módja:

- Ha a vizsgát a tanuló kéri, a vizsgákra írásban kell jelentkezni, legkésőbb a vizsgát megelőző 30. napig.
- Aki előrehozott érettségire kíván jelentkezni, az osztályozó vizsga letételét kérelmezni kell az iskola által használt formanyomtatvány kitöltésével. Csak az a tanuló kérelmezheti ezt, akinek az adott tantárgyból az előző két félévben négyes vagy ötös érdemjegye volt.
- Az igazgató vagy a nevelőtestület által előírt különбöзeti, osztályozó/javítóvizsgákra nem kell jelentkezést benyújtani.

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az iskola pedagógiai programjában rögzített követelményrendszerével. Az osztályozó és a javítóvizsgán **az adott tanév helyi tantervében előírt törzssanyaga** kérhető számon. Az egyes tantárgyakból a vizsga összetevőinek - a témaköröknek - súlyozását az érintett munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tartalmának megfelelő **témaköröket** a tanulónak a felkészüléshez **írásban ki kell adni**.

XIII. A FELVÉTELI ELJÁRÁS SZABÁLYAI

XIII.1. Beiratkozás az iskolába, szakmacsoport, szakmaválasztás

Az iskolába a nyolcadik osztály elvégzése után a közoktatási 9. évfolyamra, az érettségi után a 13. szakképzési évfolyamokra vagy szakmai vizsgával rendelkező tanulóknak a szakközépiskola érettségire felkészítő, 12-13. évfolyamára lehet beiratkozni a nappali tagozaton. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és átvétel jelentkezés alapján történik. A tanulói jogviszony keletkezésekor a Nemzeti köznevelési törvény 50.§ alapján kell eljárni. A beiskolázási program keretében érkező felvételi kérelmeket az iskolatitkár és szakmai igazgatóhelyettes rendezi, nyilvántartja és terjeszti az iskola igazgatója elé.

A **szakközépiskola** osztályba jelentkezők felvételéről (illetve átvételről) a tanuló egészségügyi és pályaválasztási orvosi igazolás és általános iskolai tanulmányi eredménye – az általános iskola 7. osztályának év végi és a 8. évfolyam félévi magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika és szakma elsajátítását leginkább segítő tantárgy osztályzata- alapján

az igazgató dönt, figyelembe véve az adott szakképesítés szakmai és vizsgakövetelmény előírásait.

A **szakgimnáziumi** ágazatba való felvételtől a 7. év végi és 8. félévi magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv és még egy, az ágazathoz kapcsolódó, általános iskolában tanult tantárgy (informatika, testnevelés, biológia, fizika...) osztályzatok alapján dönt az igazgató.

Fizikai alkalmassági felmérés:

A képzésre jelentkezőknek március első hetében fizikai teszten kell részt venniük. A teszt motoros képességeket, illetve koordinációs képességeket mér.

Motoros képességeket mérő feladatok:

- Fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás 30 másodperc alatt
- Hanyatt fekvésből felülés 60 másodperc alatt
- Négyzer tíz méteres ingafutás

Koordinációs képességeket mérő feladatok:

- Lábbal történő szlalom labdavezetés után kapura lövés
- Küzdőállásból egyenes ütések fejre – végrehajtása

Az öt feladatért egyenként maximálisan 25 pont adható, melyeknek összege hárommal osztva hozzáadódik a tanulmányi eredményekért kapott pontszámokhoz, így kialakítva a jelentkezők sorrendjét.

XIII.2. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Tanulóknak más iskolából való átvételére a közoktatási szakaszban a nemzeti köznevelési törvény 3.§ (10) bekezdése, az 5.§ (4) bekezdése, az 50.§ (1-2-5) bekezdése, valamint az EMMI rendelet 27.§ (2-3) bekezdése és a 28.§ (1) bekezdése alapján kerülhet sor. A 9. évfolyamon azonos ágazaton, szakmacsoportban, különbözeti vizsga nélkül, a magasabb évfolyamokon a két iskola helyi tantervének összehasonlítása alapján előírt különbözeti vizsgával lehet tanulót átvenni. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre.

A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket. Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára.

Az átvételről és a különbözeti vizsga előírásáról, tartalmának meghatározásáról az igazgató határozathozatallal dönt. Az átvétel és a különbözeti vizsga lebonyolítását, szervezését a közismereti és a szakmai igazgatóhelyettes végzi.

XIV. AZ ELSŐSEGÉLY NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

Minden tanév első tanítási óráin, illetve a csoportos foglalkozások első óráján az ismerkedésen túl **balesetvédelmi, érintésvédelmi és tűzvédelmi oktatást** tartunk minden

tanulónak. A balesetvédelmi oktatáson felhívjuk a gyermekek figyelmét az iskolán belüli és iskolán kívüli veszélyhelyzetekre, kérjük azok elkerülését. A tűzvédelmi oktatás során a menekülési útirányokat, az esetleges tűz esetén a személyes menekülésen túl a rászoruló társak segítségét, a tanári utasítás teljesítésének módját ismertetjük. Az érintésvédelmi oktatáson az áramkörbe kapcsolható gépek, berendezések esetében fokozott óvatosságra, az elektronikus eszközök tanár jelenlétében való használatára és a tanári útmutatás teljesítésére hívjuk föl a tanulók figyelmét, kérve az ismertetett szabályok betartását. A szabályos működés – reményeink szerint – a balesetek, az elsősegélynyújtás megelőzését szolgálja iskolán belül és kívül.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának **célja**, hogy a tanulók vészhelyzetben a lehető legjobb döntést hozzák. Tudjanak szabályosan mentőt hívni, legyenek tisztában a vérzések és csontsérülések alapvető ellátásával, ismerjék az újraélesztés technikáját.

A fenti ismeretek elsajátítása nem önálló tantárgyként, hanem a természetismeret, biológia, testnevelés és osztályfőnöki órák keretei között folyamatosan, a tantárgyi tanterveknek megfelelően történik.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

– a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY–NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	- általános egészségtani ismeretek az emberi szervezetről - rovarcsípések - légúti akadály - égési sérülések - artériás és vénás vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - különösen sav és lúg okozta sérülések - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés - szennyezett víz veszélye
Fizika	- égési sérülések - forrázás
Informatika	- áramütés - égési sérülés
Testnevelés	- magasból esés - artériás és vénás vérzés

A tanulmányi kirándulások is kiváló lehetőséget kínálnak az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítására. Az iskola éves programjában rögzített egészségnapon készítjük fel diákjainkat az előforduló baleseti helyzetek elkerülésére és megoldására.

Szakkörök (kellő számú jelentkező esetén);

– elsősegélynyújtó szakkör, verseny

XV. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A tankönyv fogalma:

A tantárgyak tantervi anyagának didaktikai szempontú feldolgozását tartalmazza, amelyből a tanulók a tanítási-tanulási folyamatban ismereteket szereznek.

A tanítás-tanulás folyamatában a szervezés alapja a tanterv és nem a tankönyv. Ha a választott tankönyvben ehhez nem áll rendelkezésre alkalmas tananyag, ismeret, ezt a tanárnak kell pótolnia.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói eszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

Az iskola arra törekszik, hogy egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

Kiválasztásának didaktikai funkciói:

- * információs funkció,
- * transzformációs funkció,
- * kutató funkció,
- * önképzési funkció,
- * ellenőrző és értékelő funkció.

Kiválasztásának tartalmi funkciói:

- a tanterv alapján készüljön,
 - a tankönyv a tanuló munkaeszköze kell, hogy legyen,
 - tankönyvrendszerbe illeszkedjen (kapcsolódjanak a segédeszközökhöz: kötelező munkafüzetekhez, példatárakhoz, függvénytáblázatokhoz, szemelvénygyűjteményekhez, illetve tágabb értelemben az ajánlott olvasmányokhoz, kézikönyvekhez, lexikonokhoz, ismeretterjesztő művekhez, stb.),
 - tegye lehetővé az osztályban folyó csoportos és egyéni tanulást, tartalmazzon feladatokat, ellenőrző kérdéseket és útmutatást a rendszerező ismétléshez,
 - a tanítási-tanulási folyamat egységei vertikálisan épüljenek fel,
 - tartalmazza, és eltérő módon közölje a törzs és kiegészítő anyagot,
 - segítsék elő a tantárgyi koncentrációt, azonos terminológiát és jelölésrendszert alkalmazzon,
 - érthető, világos és könnyen átlátható legyen,
 - vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.
4. A tankönyv és segédlet feleljen meg a helyi tanterv, az alapvizsga és az érettségi követelményeinek,
 5. Felmenő rendszerben készüljenek,
 6. Legyen összhang a tankönyvek, tanári kézikönyvek és kiegészítő anyagok között,
 7. Korszerű szemléletű, világnézetileg semleges, jól tanulható és tanítható legyen (fogalmazása érthető, a fogalmak magyarázata világos és pontos, a felépítés, az összefüggések bemutatása logikus, cselekedtető feladatokat tartalmazzon)

Kiválasztásának gazdaságossági elvei:

- a tankönyvek és segédletek alapvetően az ajánlott és elfogadott tankönyvjegyzékből
- kerüljenek kiválasztásra a munkaközösségek véleménye alapján,
- a tankönyv lehetőleg több évig használható legyen,
- az iskola az egyes évfolyamokon tanulókat (a mindenkori költségvetési szempontokat figyelembe véve) tankönyvtámogatásban részesítheti,
- a tankönyvrendelést iskolánk a mindenkori jogszabályokban előírtak szerint, az adott Hivatal által felügyelt elektronikus rendszeren keresztül bonyolítja,
- az iskola minden év február 28-áig elkészíti a tankönyvrendelését, és megküldi azt a Hivatal által felügyelt elektronikus rendszeren keresztül a kiadóknak és a közoktatás információs rendszerének. A kiadó a Hivatal által felügyelt elektronikus rendszerből megkapott megrendeléseket harminc napon belül elfogadja, majd az elfogadást az iskolának a Hivatal által felügyelt elektronikus rendszeren keresztül visszaigazolja. Az iskola a kiadó visszaigazolását öt napon belül elfogadja, ezzel a megrendelés véglegessé válik
- Az iskola a megelőző tanév végén tájékoztatást nyújt a szülőknek a tovább haladáshoz szükséges tankönyvekről és eszközökről a következő formában:
- 9. évfolyamon írásbeli tájékoztatás nyomtatott formában,
- 10-15. évfolyamon, tanév végén az osztályfőnök segítségével (ellenőrzőbe beírva irányárral együtt, és az iskolai honlapon).
- A felnőttoktatási tagozaton tanuló diákok az iskolában forgalmazott tankönyveket megvásárolhatják, kölcsönözhetik vagy önállóan szerzik be.
- A tankönyvek beszerzési árával kapcsolatban a szülői munkaközösségnek véleményezési joga van.
- Az esetleges pótrendeléseket szeptember 5-éig küldi el iskolánk a kiadóknak
- Az iskola lehetőséget biztosít a használt tankönyv kölcsönzéséhez.

A nem nyomtatott eszközök beszerzési forrásai

- taneszköz-jegyzék alapján
- a szakképzési hozzájárulás
- pályázaton nyert pénzösszegek

A beszerzéseknél prioritást élvez:

- az OKJ szerinti szakmai képzés feltételeinek biztosítása,
- a közismereti tantárgyak feltételrendszerének javítása.

XVI. A VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK MEGNEVEZÉSE

2005-től a tanulók két szinten tehetnek érettségi vizsgát az egyes vizsgatárgyakból. Az érettségi vizsga kötelező és kötelezően választható vizsgatantárgyakból áll.

Kötelező vizsgatárgyak:

- magyar nyelv és irodalom
- történelem
- matematika

- idegen nyelv (német, angol)
- ágazati szakmai tantárgyak (2017-től)

Intézményünk a következő **választható** tantárgyakat ajánlja a vizsgázóknak:

- biológia
- földrajz
- testnevelés
- informatika
- belügyi rendészeti ismeretek

3. Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 3.) Kormányrendelet 5/2016. (I. 22.) módosításának megfelelően intézményünk az alábbi tárgyakból teszi lehetővé a közép- illetve emelt szintű érettségi vizsgára való felkészülést:

- középszintű érettségi vizsgára informatika és az ágazathoz kapcsolódó természettudományi tantárgyból, továbbá földrajz, biológia tantárgyakból
- emelt szintű érettségi vizsgára magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv tantárgyból

A középszintű érettségi vizsga szervezése a továbbiakban is a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan zajlik. Az írásbeli feladatlapok és javítási útmutató központilag készül, a javítás az iskola feladata. A szóbeli feladatok összeállítása a 40/2002.(V.24) sz. miniszteri rendeletben, 106/2012.(VI.1) Korm. rendeletben foglaltak szerint az iskola tanárainak feladata.

A kötelező érettségi vizsgatárgyak felmenő rendszerben kerülnek bevezetésre. A vizsgatárgyak középszintű érettségi témakörei a mindenkor jogszabályoknak megfelelően kerülnek kijelölésre. Az érettségi témakörök kijelölésének megfelelőségét a munkaközösség-vezetők ellenőrzik.

(Az egyes érettségi vizsgatárgyak középszintű érettségi vizsgájának részletes leírását és témaköreit lásd a 40/2002. (V.24) OM rendeletben és annak módosításaiban (pl.: 106/2012.(VI.1) Korm. rendelet).

XVII. A vizsgatárgyak részei és követelményei

Felkészítés az érettségi vizsgákra

Az érettségi vizsga szintjeit, vizsgatárgyait, formáit és követelményeit jogszabályok rögzítik. A 100/1997. és ennek módosításait megfogalmazó 5/2016.(I.22.) és a 36/2015. (III. 6.) Kormányrendelet Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szabályozza az iskola feladatát a tanulók felkészítésében, illetve meghatározza a tantárgyak számát, amelyekben az iskolának biztosítani kell a tanulók felkészülését az emelt, illetve a középszintű érettségre. Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. OM rendelet tantárgyanként és vizsgaszintenként írja le a követelményeket.

Iskolánkban emelt szintű felkészítést biztosítunk a kötelező érettségi tantárgyakon kívül informatika tantárgyakból.

Középszintű érettségre a kötelező érettségi tantárgyak mellett informatika, kereskedelem ismeretek, biológia, földrajz, testnevelés, belügyi rendészeti ismereteki tantárgyakból biztosítunk felkészülési lehetőséget iskolánk tanulóinak.

A KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA KÖTELEZŐ TANTÁRGYAINAK TÉMAKÖREI

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Szövegértés

Információk feldolgozása és megítélése
Szépirodalmi és nem irodalmi szövegek értelmezése

Szövegalkotás

Írásbeli kifejező képesség

Beszéd, szóbeli szövegalkotás

Fogalmi műveltség

Fogalomismeret, fogalomhasználat

1. Magyar nyelv

- 1.1 Kommunikáció: a nyelv mint kommunikáció pragmatika,
nyelvi és vizuális kommunikáció, tömegkommunikáció
a kommunikáció működése, személyközi kommunikáció
- 1.2 A magyar nyelv története: a nyelv mint történeti képződmény, a magyar
nyelv rokonsága, nyelvtörténeti korszakok,
a szókészlet alakulása, nyelvművelés
- 1.3 Ember és nyelvhasználat: ember és nyelv, a jel, jelrendszer, általános nyelvészet
nyelvváltozatok, nemzetiségi nyelvhasználat és
határon túli magyar nyelvűség, nyelv és társadalom,
nyelv és politika
- 1.4 A nyelvi szintek: hangtan, a helyesírás, alaktan és szótan, a mondat szintagmatikus
szerkezete, mondattan
- 1.5 A szöveg: a szöveg és a kommunikáció, a szöveg szóban és írásban, a szöveg
szerkezete és jelentése, szövegértelmezés, az intertextualitás,
a szövegtípusok, az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása szövegre,
szövegek a médiában
- 1.6 A retorika alapjai: a nyilvános beszéd, érvelés, vita, a szövegszerkesztés eljárásai
- 1.7 Stílus és jelentés: szóhasználat és stílus, a szójelentés, stílusesszók, stílusréteg,
stílusváltozat

2. Irodalom

2.1. Szerző, művek

Művek a magyar irodalomból I. kötelező szerzők
Műve a magyar irodalomból II. választható szerzők
Műve a magyar irodalomból III. kortárs szerzők
Művek a világirodalomból
Színház és dráma
Az irodalom határterületei
Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom

2.2. Értelmezési szintek, megközelítések

Témák, motívumok
Műfajok, poétika
Korszakok stílustörténet
Irodalomtörténet

TÖRTÉNELEM

1. Kompetenciák

Ismeretszerzés, források használata
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása
Tájékozódás térben és időben
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás

2. Témakörök

Az ókor és kultúrája

- Poliszok ókori Hellaszban
- Társadalmi és politikai küzdelmek az ókori Rómában
- Az európai kultúra alapjai

A középkor

- Nyugat-Európa a kora középkorban
- A középkori egyház
- Az érett középkor Nyugat- és Közép-Európában
- Az iszlám vallás és az Oszmán Birodalom
- A középkor kultúrája

A középkori magyar állam megteremtése és virágkora

- A magyar nép története az államalapításig
- Az államalapítás és az Árpád-házi uralkodók kora
- Az Anjouk és Luxemburgi Zsigmond kora
- A Hunyadiak

Szellemi, társadalmi és politikai változások a kora újkorban (1492-1789)

- A földrajzi felfedezések és következményei
- Reformáció és katolikus megújulás
- Alkotmányosság és abszolutizmus a 17-18. században
- A felvilágosodás kora
- Nagyhatalmi konfliktusok a 17-18. században

Magyarország a kora újkorban (1490-1790)

- Az ország három részre szakadása és az országrészek berendezkedése
- Az Erdélyi Fejedelemség virágkora
- A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc
- Magyarország a 18. századi Habsburg Birodalomban
- Művelődés, egyházak, iskolák

A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (1789-1914)

- A francia forradalom eszméi és a napóleoni háborúk
- A 19. század eszméi és a nemzetállami törekvések Európában
- Gyarmati függés és harc a világ újrafelosztásáért
- Az ipari forradalom hullámai és hatásai

A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon (1790-1914)

- A reformkor
- Forradalom és szabadságharc
- A kiegyezés és a dualizmus
- Társadalmi és gazdasági változások a dualizmus korában

A világháborúk kora (1914-1945)

- Az első világháború és következményei
- Gazdaság, társadalom és életmód
- A fasizmus és a nemzetiszocializmus
- A kommunista diktatúra
- A második világháború

Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)

- Az első világháború és következményei Magyarországon
- A Horthy-korszak
- Művelődési viszonyok és társadalom
- Művelődési viszonyok és társadalom

A jelenkor (1945-től napjainkig)

- A kétpólusú világ kialakulása
- A „harmadik világ”
- A kétpólusú világrend megszűnése
- Az európai integráció
- A globális világ sajátosságai

Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig

- A kommunista diktatúra kiépítése és a Rákosi-korszak
- Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- A Kádár-korszak
- A rendszerváltozás és a piacgazdaságra való áttérés
- Demográfiai folyamatok és a határon túli magyarság

MATEMATIKA

Témakörök

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

1.1 Halmazok

1.1.1 Halmazműveletek

1.1.2 Számosság, részhalmazok

1.2 Matematikai logika

1.2.1 Fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában

1.3 Kombinatorika

1.4 Gráfok

2. Számelmélet, algebra

2.1 Alapműveletek

2.2 A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek

2.2.1 Oszthatóság

2.2.2 Számrendszerek

2.3 Racionális és irracionális számok

2.4 Valós számok

2.5 Hatvány, gyök, logaritmus

2.6 Betűkifejezések

2.6.1 Nevezetes azonosságok

2.7 Arányosság

2.7.1 Százalékszámítás

2.8 Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek

- 2.8.1 Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek.
- Elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek.
- Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek.
- Magasabb fokú egyenletek. Négyzetgyökös egyenletek
- 2.8.2 Nem algebrai egyenletek. Abszolútértékes egyenletek.
- Exponenciális és logaritmusos egyenletek. Trigonometrikus egyenletek.
- 2.8.3 Egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek

2.9 Középértékek, egyenlőtlenségek

3. Függvények, az analízis elemei

- 3.1 A függvény
- 3.2 Egyváltozós valós függvények
 - 3.2.1 A függvények grafikonja, függvénytranszformációk.
 - 3.2.2 A függvények jellemzése
- 3.3 Sorozatok
 - 3.3.1 Számtani és mértani sorozatok
 - 3.3.2 Végtelen mértani sor
 - 3.3.3 Kamatos kamat, járadékszámítás

4. Geometria, koordinátagometria, trigonometria

- 4.1 Elemi geometria
 - 4.1.1 Tételek
 - 4.1.2 A távolságfogalom segítségével definiált ponthalmazok
- 4.2 Geometriai transzformációk
 - 4.2.1 Egybevágósági transzformációk
 - 4.2.2 Hasonlósági transzformációk
 - 4.2.3 Egyéb transzformációk
- 4.3 Síkbeli és térbeli alakzatok
 - 4.3.1 Síkbeli alakzatok. Háromszögek. Négyyszögek. Sokszögek. Kör.
 - 4.3.2 Térbeli alakzatok
- 4.4 Vektorok síkban és térben
- 4.5 Trigonometria
- 4.6 Koordinátagometria
 - 4.6.1 Pontok, vektorok
 - 4.6.2 Egyenes
 - 4.6.3 Kör
 - 4.6.4 Parabola
- 4.7 Kerület, terület
- 4.8 Felszín, térfogat

5. Valószínűség-számítás, statisztika

- 5.1 Leíró statisztika
 - 5.1.1 Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai
 - 5.1.2 Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók
- 5.2 A valószínűség-számítás elemei

IDEGEN NYELV

Készségek

- Olvasott szöveg értése
- Nyelvhelyesség
- Hallott szöveg értése
- Íráskészség
- Beszédkésztség

Témakörök

1. Személyes vonatkozások, család
2. Ember és társadalom
3. Környezetünk
4. Az iskola
5. A munka világa
6. Életmód
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
8. Utazás, turizmus
9. Tudomány és technika
10. Gazdaság

INFORMATIKA ISMERETEK ÁGAZATI SZAKMAI ÉRETTSÉGI

Témakörök

1. Információtechnológia

- 1.1. Információtechnológiai alapok
 - 1.1.1. Bevezetés a számítógépes architektúrákba
 - 1.1.2. Szoftverismeret
 - 1.1.3. Információtechnológiai biztonság alapjai
- 1.2. Információtechnológiai gyakorlat
 - 1.2.1. Számítógép összeszerelése
 - 1.2.2. Telepítés és konfigurálás
 - 1.2.3. Karbantartás

2. Adatbázis és szoftverfejlesztés elmélete és gyakorlata

- 2.1. Adatbázis és szoftverfejlesztés
 - 2.1.1. Programozási alapismeretek
 - 2.1.2. Adattípusok
 - 2.1.3. Programozás elemei
 - 2.1.4. Programozási tételek
 - 2.1.5. Relációs adatbázisok
- 2.2. Adatbázis és szoftverfejlesztés gyakorlat
 - 2.2.1. Programozási nyelvek
 - 2.2.2. Programozási nyelv „A”
 - 2.2.3. Állománykezelés
 - 2.2.4. Weboldalkészítés alapjai
 - 2.2.5. Adatbázis-kezelés

3. Hálózati ismeretek

- 3.1. Hálózati ismeretek I.
 - 3.1.1. Otthoni és kisvállalati hálózatok
 - 3.1.2. Kis- és közepes üzleti hálózatok, internetszolgáltatók (ISP)
- 3.2. Hálózati ismeretek I. gyakorlat
 - 3.2.1. Otthoni és kisvállalati hálózatok gyakorlat
 - 3.2.2. Kis- és közepes üzleti hálózatok, internetszolgáltatók (ISP) gyakorlat

KERESKEDELEM ISMERETEK ÁGAZATI SZAKMAI ÉRETTSÉGI

Kompetenciák

1. Szakmai nyelv és szóhasználat, beszédkészség

- 1.1. A szakmai fogalmak helyes használata
- 1.2. Az ismeretek bemutatása és értelmezése megfelelő szakmai fogalmak használatával
- 1.3. Kommunikáció szakmai nyelven

2. Elemi számolási készség

- 2.1. A gazdasági elemzésekhez szükséges egyszerű számolási feladatok
- 2.2. Az üzleti adminisztrációhoz kötődő egyszerű számolási feladatok

3. Megbízhatóság

- 3.1. Az ellenérték elszámolásával kapcsolatos bizonylatok, áruvédelem
- 3.2.

Témakörök

1. A marketing alapjai

- 1.1. Marketing alapismeretek
 - 1.1.1. A marketing fogalomköre
 - 1.1.2. Piaci fogalmak
 - 1.1.3. A fogyasztói magatartás tényezői
 - 1.1.4. Célpiaci marketing, piacszegmentálás
 - 1.1.5. A piackutatás
 - 1.1.6. A termékpolitika és termékfejlesztés elemzése
 - 1.1.7. Az árpolitika és árstratégia elemzése
 - 1.1.8. Értékesítéspolitika, értékesítési csatornák kiválasztása
- 1.2. Marketingkommunikáció
 - 1.2.1. A kommunikációs politika
 - 1.2.2. A marketingkommunikáció eszközrendszere

2. Marketing a gyakorlatban

- 2.1. Marketing alapismeretek gyakorlati alkalmazása
 - 2.1.1. Piackutatás
- 2.2. A marketingkommunikáció eszközeinek gyakorlati alkalmazása
 - 2.2.1. PR-eszközök
 - 2.2.2. Reklámeszközök és reklámtípusok

3. Az üzleti tevékenység tervezése, elemzése

- 3.1. Az áruforgalom tervezése
 - 3.1.1. Beszerzés
 - 3.1.2. Készletgazdálkodás
 - 3.1.3. Értékesítés
- 3.2. Az üzleti tevékenység eredményessége, elemzése
 - 3.2.1. Adózási alapismeretek
 - 3.2.2. A forgalom és a készletgazdálkodás elemzése
 - 3.2.3. Költséggazdálkodás
 - 3.2.4. Eredmény elemzése
- 3.3. Üzleti levelezés
 - 3.3.1. Irodatechnikai eszközök használata, iratkezelés
 - 3.3.2. Az üzleti levelezés technikája, tartalma, folyamata

4. Vezetési ismeretek

- 4.1. Vezetési alapismeretek és a humán erőforrás gazdálkodás alapjai

- 4.1.1. Vezetési alapismeretek
- 4.1.2. Munkajogi alapok
- 4.1.3. Munkaerő-gazdálkodás

5. Üzleti tevékenység a gyakorlatban

- 5.1. Üzleti tevékenység, eredményessége, elemzése a gyakorlatban
 - 5.1.1. Bizonylatkitöltés
 - 5.1.2. Adószámítási feladatok
 - 5.1.3. Az áruforgalmi tevékenység és a jövedelmezőség elemzésére szolgáló statisztikai mutatószámok rendszerezése, értelmezése, értékelése

6. Áruforgalom

- 6.1. Az általános áruismeret alkalmazása
 - 6.1.1. Árrendszer
 - 6.1.2. Áruvédelem, vagyoni védelem
 - 6.1.3. Szabványosítás, minőségbiztosítás
 - 6.1.4. Csomagolás
- 6.2. Áruforgalmi tevékenységek
 - 6.2.1. Árbeszerzés
 - 6.2.2. Készletezés
 - 6.2.3. Értékesítés

7. Az áruforgalom gyakorlata

- 7.1. Áruforgalmi tevékenységek gyakorlata
 - 7.1.1. A beszerzés gyakorlati ismeretei
 - 7.1.2. A készletezés gyakorlati ismeretei
 - 7.1.3. Az értékesítés gyakorlati ismeretei

A középszintű érettségi vizsga szabadon választható tantárgyainak témakörei

BIOLÓGIA

1. Bevezetés a biológiába

- 1.1. A biológia tudománya
 - Vizsgálati szempontok
 - Vizsgáló módszerek
- 1.2. Az élet jellemzői
 - 1.2.1. Az élő rendszerek
 - 1.2.2. Szerveződési szintek
- 1.3. Fizikai, kémiai alapismeretek

2. Egyed alatti szerveződési szint

- 2.1. Szervetlen és szerves alkotóelemek
 - 2.1.1. Elemek, ionok
 - 2.1.2. Szervetlen molekulák
 - 2.1.3. Lipidek
 - 2.1.4. Szénhidrátok
 - 2.1.5. Fehérjék
 - 2.1.6. Nukleinsavak, nukleotidok
- 2.2. Az anyagcsere folyamatai
 - 2.2.1. Felépítés és lebontás kapcsolata

- 2.2.2. Felépítő folyamatok
- 2.2.3. Lebontó folyamatok
- 2.3. Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
 - 2.3.1. Elhatárolás
 - 2.3.2. Mozgás
 - 2.3.3. Anyagcsere
 - 2.3.4. Osztódás
 - 2.3.5. A sejtműködések vezérlése

3. Az egyed szerveződési szintje

- 3.1. Nem sejtes rendszerek
 - 3.1.1. Vírusok
- 3.2. Önálló sejtek
 - 3.2.1. Baktériumok
 - 3.2.2. Egysejtű eukarióták
- 3.3. Többsejtűség
 - 3.3.1. A gombák, növények, állatok elkülönülése
 - 3.3.2. Sejtfonalak
 - 3.3.3. Teleptest és álszövet
- 3.4. Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak
 - 3.4.1. A növényvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából
 - 3.4.2. Az állatvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából
 - 3.4.3. A növények szövetei, szervei
 - 3.4.4. Az állatok szövetei, szaporodása, viselkedése

4. Az emberi szervezet

- 4.1. Homeosztázis
- 4.2. Kültakaró
 - 4.2.1. Bőr
 - 4.2.2. A bőr gondozása, védelme
- 4.3. A mozgás
 - 4.3.1. Vázrendszer
 - 4.3.2. Izomrendszer
 - 4.3.3. Szabályozás
 - 4.3.4. A mozgás és mozgási rendszer egészségtana
- 4.4. A táplálkozás
 - 4.4.1. Táplálkozás
 - 4.4.2. Emésztés
 - 4.4.3. Felszívódás
 - 4.4.4. Szabályozás
 - 4.4.5. Táplálkozás egészségtana
- 4.5. A légzés
 - 4.5.1. Légcsere
 - 4.5.2. Gázcsere
 - 4.5.3. Hangképzés
 - 4.5.4. Szabályozás
 - 4.5.5. A légzés és a légzőrendszer egészségtana (elsősegélynyújtás)
- 4.6. Az anyagszállítás
 - 4.6.1. A testfolyadékok
 - 4.6.2. A szöveti keringés
 - 4.6.3. A szív és az erek
 - 4.6.4. Szabályozás
 - 4.6.5. A keringési rendszer egészségtana, elsősegélynyújtás

- 4.7. A kiválasztás
 - 4.7.1. A vizeletkiválasztó rendszer működése
 - 4.7.2. Szabályozás
 - 4.7.3. A kiválasztó szervrendszer egészségtana
- 4.8. A szabályozás
 - 4.8.1. Idegrendszer
 - 4.8.2. Az emberi magatartás biológiai-pszichológiai alapjai
 - 4.8.3. Az idegrendszer egészségtana
 - 4.8.4. A hormonrendszer
 - 4.8.5. Az immunrendszer
- 4.9. Szaporodás és egyedfejlődés
 - 4.9.1. Szaporítószervek
 - 4.9.2. Egyedfejlődés

5. Egyed feletti szerveződési szintek

- 5.1. Populáció
 - 5.1.1. Környezeti kölcsönhatások
 - 5.1.2. Kölcsönhatások
- 5.2. Életközösségek (élőhelytípusok)
 - 5.2.1. Az életközösségek jellemzői
 - 5.2.2. Hazai életközösségek
- 5.3. Bioszféra
- 5.4. Ökoszisztéma
 - 5.4.1. Anyagforgalom
 - 5.4.2. Energiaáramlás
 - 5.4.3. Biológiai sokféleség
- 5.5. Környezet- és természetvédelem

6. Öröklődés, változékonyság, evolúció

- 6.1. Molekuláris genetika
 - 6.1.1. Alapfogalmak
 - 6.1.2. Mutáció
 - 6.1.3. A génműködés szabályozása
- 6.2. Mendeli genetika
 - 6.2.1. Minőségi jellegek
 - 6.2.2. Mennyiségi jellegek
- 6.3. Populációgenetika és evolúciós folyamatok
 - 6.3.1. Ideális és reális populáció
 - 6.3.2. Adaptív és nem adaptív evolúciós folyamatok
 - 6.3.3. Biotechnológia
 - 6.3.4. Bioetika
- 6.4. A bioszféra evolúciója
 - 6.4.1. Prebiológiai evolúció
 - 6.4.2. Az ember evolúciója

FÖLDRAJZ

1. Térképi ismeretek

- 1.1. A térkép
- 1.2. Tájékozódás a térképen és a térképpel
- 1.3. Távérzékelés és térinformatika

2. Kozmikus környezetünk

- 2.1. A csillagászati ismeretek fejlődése. A Világegyetem

- 2.2.A Nap és kísérői
- 2.3.A föld és mozgásai
- 2.4.Az űrkutatás szerepe a naprendszer megismerésében

3.A geoszférák földrajza

- 3.1.A kőzetburok
 - 3.1.1.Földtörténet
 - 3.1.2.A Föld gömbhéjas szerkezetének jellemzői
 - 3.1.3.A kőzetlemezek és-mozgásaik következményei
 - 3.1.4.A hegységképződés
 - 3.1.5.A kőzetburok (litoszféra) építőkövei, ásványkincsek
 - 3.1.6.A Föld nagyszerkezeti egységei
 - 3.1.7.A földfelszín formálódása
 - 3.1.8.A talaj
- 3.2.A levegőburok
 - 3.2.1.A légkör kialakulása, anyaga, szerkezete
 - 3.2.2.A levegő felmelegedése
 - 3.2.3.A levegő mozgása
 - 3.2.4.Felhő és csapadékképződés
 - 3.2.5.Az időjárás és az éghajlat
 - 3.2.6.A szél és a csapadék felszínformáló tevékenysége
 - 3.2.7.A légszennyezés következményei
- 3.3.A vízburok földrajza
 - 3.3.1.A vízburok kialakulása és tagolódása, tulajdonságai és mozgásai
 - 3.3.2.A felszíni vizek és felszínformáló hatásuk
 - 3.3.3.A felszín alatti vizek
 - 3.3.4.A víz és a jég felszínformáló munkája
- 3.4.A geoszférák kölcsönhatása

4.A földrajzi övezetesség

- 4.1.A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
- 4.2.A vízszintes földrajzi övezetesség
- 4.3.Az egyes övezetek egyedi jellemzői
 - 4.3.1. A forró övezet
 - 4.3.2.Mérsékelt övezet
 - 4.3.3.Meleg mérsékelt öv
 - 4.3.4.Valódi mérsékelt öv
 - 4.3.5.Hideg mérsékelt öv
 - 4.3.6.A hideg övezet
- 4.4.A függőleges földrajzi övezetesség

5.Társadalmi folyamatok a 21. század elején

- 5.1.A népesség földrajzi jellemzői
- 5.2.Településtípusok, urbanizáció

6.A világgazdaság jellemző folyamatai

- 6.1.A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
- 6.2.Integrációs folyamatok
- 6.3.A globalizáció
- 6.4.A monetáris világ

7.Magyarország-helyünk a Kárpát-medencében és Európában

- 7.1.A Kárpát - medence természet és társadalom-földrajzi sajátosságai
- 7.2.Magyarország természeti adottságai
- 7.3.Magyarország társadalmi jellemzői
- 7.4.A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
- 7.5.Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe
- 7.6.A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
- 7.7.Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
- 7.8.Magyarország környezeti állapota
- 7.9.Az országhatárokon átível kapcsolatok

8.Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában

- 8.1.Európa általános természetföldrajzi képe
- 8.2.Európa általános társadalom-földrajzi képe
- 8.3.Az Európai Unió
- 8.4.A területi fejlettség különbségei Európában
 - 8.4.1.Az európai Unió magterületei
 - 8.4.2.Fejlett gazdaságú országok Európa közepén
 - 8.4.3.A gazdasági felzárkózás lehetőségeinek példái
 - 8.4.4.Kelet-Közép-és Délkelet-Európa rendszerváltó országai
- 8.5.Kelet-Európa

9.Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői

- 9.1.A kontinensek általános természet-és társadalom-földrajzi képe
- 9.2.Ázsia földrajza
 - 9.2.1.Ázsia általános földrajzi jellemzői
 - 9.2.2.Ázsia országai
- 9.3.Ausztrália és Óceánia földrajza
- 9.4.A sarkvidékek földrajza
- 9.5.Afrika földrajza
 - 9.5.1.Afrika általános földrajzi jellemzői
 - 9.5.2.Afrika regionális földrajza
- 9.6.Amerika földrajza
 - 9.6.1.Amerika általános földrajza
 - 9.6.2.Amerika országai regionális földrajza

10.Globális kihívások-a fenntarthatóság kérdőjelei

- 10.1.A globálissá váló környezetszennyezés és következményei
- 10.2.A demográfiai és urbanizációs válság
- 10.3.Élelmezési válság
- 10.4.A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
- 10.5.A környezeti és a természetvédelem feladatai

TESTNEVELÉS

Elméleti ismeretek

1. Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
2. A harmonikus testi fejlődés

3. A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében
4. A motoros képességek szerepe a teljesítményben
5. Gimnasztikai ismeretek
6. Atlétika
7. Torna
8. Zenés-táncos mozgásformák
9. Küzdősportok, önvédelem
10. Úszás
11. Testnevelési és sportjátékok
12. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

Gyakorlati ismeretek

1. Gimnasztika
 2. Atlétika
- 1.1 Futások
 - 1.2 Ugrások
 - 1.3 Dobások

BELÜGYI RENDÉSZETI ISMERETEK

Témakörök

1. A rendészet alapjai

- 1.1. Rendészet, rendészeti szervek
- 1.2. Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (a továbbiakban: IRM) rendészeti szervek általános jellemzése

2. Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium alá tartozó rendészeti szervek szakmai tevékenysége

- 2.1. A szakmai tevékenység területei, az egyes szervek működése és irányítása
- 2.2. Intézkedések és kényszerítő eszközök
- 2.3. A katasztrófák felosztása
- 2.4. Együttműködés, kapcsolatok és szolgálati tevékenységek

3. Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium alá tartozó rendészeti szervek funkcionális tevékenysége

- 3.1. A személyzeti, munkaügyi és szociális tevékenység.

- 3.2. A szolgálattal összefüggő jogok és kötelességek
- 3.3. A környezet-, a munka- és egészségvédelem
- 3.4. A szolgálati érintkezés

3.5. Az alaki magatartás

4. Tereptan

4.1. A tereptan alapjai

4.2. A terepen történő tájékozódás

5. A jogellenes cselekményekkel szembeni fellépés

- 5.1. A jogellenes cselekmények
- 5.2. Szabálysértési alapismeretek
- 5.3. Bűncselekményi alapismeretek

XVIII. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

XVIII.1. Számonkérés

A számonkérés legyen:

Rendszeres, folyamatos, megfelelően előkészített, azonos feltételeket teremtő, az életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó, ismert a tanulók számára, illeszkedő a közoktatás értékrendszeréhez. Teljesüljön a szóbeli, írásbeli és gyakorlati számonkérés megfelelő aránya. A számonkérés nem lehet figyelmeztető jellegű!

Számonkérési formák:

Szóbeli

5-10 perces frontális számonkérés az óra elején. Ezzel ellenőrizhetjük, hogy mennyire sajátították el a tanulók az előző órán feldolgozott ismeretanyagot. Itt értékeljük a tanulók hozzászólásait szóban, a nagyon aktívakat esetleg érdemjeggyel is.

Szóbeli felelet az előző óra, órák anyagából osztályzattal minősítve

Házi feladat számonkérése

Kiselőadás

Beszámoló

Próba érettségi (két- három év anyagából)

Írásbeli

Feladatlap, teszt kitöltése

Felmérő dolgozat írása, kisebb tantárgyi egység (néhány óra anyagából)

Témazáró dolgozat írása - nagyobb tanítási egység anyagából

Házi dolgozat. Adott téma önálló kidolgozása

Év végi felmérő. Egy tanév követelményeinek elsajátítását méri

Próba érettségi (egy-két év anyagából)

A tanulók tudását írásbeli számonkéréssel is ellenőrizni kell. Az érettségi vizsgán és a szakmai vizsgákon írásbeli rész is szerepel. A tanulók írásbeli kifejezőképessége fejlesztésre szorul.

Dolgozatnak nevezzük azt az írásbeli számonkérést, amelyik egy témakör anyagát öleli fel. Tehát témazáró dolgozatra kerülhet sor minden téma lezárása, összefoglalása után. A szaktanár előre meghatározza a témazáró dolgozat lehetséges feladatait és várható időpontját. Egy tanítási napon csak egy dolgozat írátható – a szaktanárok egyeztetése alapján.

A témazáró dolgozat nem zárja ki a többi órán történő számonkérést. Nem minősül dolgozatnak az egy-egy óra tananyagából összeállított kérdéssor, feladatlap, teszt vagy esszé. Ezek száma nem korlátozott.

A szóbeli és írásbeli feleletek egyenrangúak, de a témazáró dolgozat eredménye nagyobb súllyal szerepel a félévi, illetve év végi osztályzatok meghatározásánál, hiszen nagyobb tananyagot ölelt fel.

A tanuló teljesítményét félévente az adott tantárgy éves óraszámának **10%-val** megegyező számú érdemjeggyel kell értékelni.

A dolgozatokat két héten belül ki kell javítani, a tanulókkal ismertetni kell az értékelés módját, pl. adható pontszámok, ponthatárok. A dolgozatokat a következő tanév végéig (augusztus 31.) meg kell őrizni.

Tanulói munkaterhek csökkentése:

A „házi feladatok” kiszabásakor – írásbeli és szóbeli együtt - figyelembe kell venni azt, hogy a tanulóknak 5, esetleg 6 tantárgyból is kell készülni.

Nem adható több feladat csak azért, mert hét vége, esetleg szünet van.

Természetesen szorgalmi feladatot lehet adni, de azt sem számon kérni, sem osztályozni nem szabad, - jutalmazni viszont lehet.

Nyári szünetre akkor adható feladat, ha az adott tantárgyból javító vizsgát kell tenni a tanulónak.

Gyakorlati

A gyakorlottság mérése azokban a tantárgyakban, illetve témakörökben, ahol a tanulóknak megfelelő lehetősége volt a gyakorlati ismeretek megszerzésére

XVIII.2. A tanulmányi munka értékelésének súlypontjai

A továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb jelenségek, fogalmak, összefüggések, törvények ismerete, értelmezése

Az ismeretek alkalmazásában elért jártasság, gyakorlat ellenőrzése

A továbbhaladás feltétele a minimum követelmények teljesítése

Meghatározó pontok az értékelés során:

A tanuló két értékelés között mennyit fejlődött vagy hanyatlott

Az adott teljesítménynek mi a valós értéke

Az érdemjegyek és osztályzatok jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Jeles (5)

Ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz a tanuló, érti és tudja a tananyagot, mindazt alkalmazni is képes. Szóban és írásban helyesen fogalmaz, saját szavaival is visszaadja a lényeget, a szabályt az összefüggéseket

Jó (4)

Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak, kisebb hibákat vét.

Közepes (3)

Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz. Nevelői segítségre, javításra, kiegészítésre szorul többször is. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, gyakorlati tevékenységében kissé bizonytalan, feleleteiben rövid mondatokat alkalmaz.

Elégséges (2)

Ha a tantervi követelményeknek csak nevelői útbaigazításokkal, hiányosságokkal tesz eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel jártasságokkal rendelkezik. Csak egyszavas, vagy tömondatos válaszokat ad, gyakorlati tevékenysége bizonytalan, képtelen önálló feladatvégzésre.

Elégtelen (1):

Ha a tantervi követelményeket nevelői útbaigazítással sem teljesíti. A minimum követelményeket nem tudja, gyakorlati tevékenysége segítségével is eredménytelen.

A tanulók mindennemű tevékenységét (teljesítményét) értékeljük, de nem minden esetben osztályozzuk. Az osztályzatokat viszont minden esetben szóban is, tárgyyszerűen, indoklással egészítjük ki.

XVIII. 3. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei és formái

A magatartás minősítésénél figyelembe kell venni:

az életkori sajátosságokat

a környezetből fakadó neveltségi szintet

meg kell különböztetni a gondatlanságból fakadó helytelen viselkedést, illetve szabálysértést a szándékos vagy tudatos cselekvéstől

az esetenkénti, szórványos vétséget a rendszeresen ismétlődő fegyelemsértéstől

A minősítés megállapításának meghatározói:

a tanuló törvénybe foglalt jogai és kötelességei

a házirendbe foglaltak

a társadalmi együttélés általános szabályai

az osztályfőnökök, szaktanárok és a szakoktatók által támasztott feladatok egyéni teljesítése

PÉLDÁS az a tanuló, aki

a kötelezettségeinek a körülményekhez képest maradéktalanul eleget tesz

a tanulóknak biztosított jogaival nem él vissza

az iskolai munkában, a gyakorlati képzésben aktívan közreműködik

tisztelettel magatartást tanúsít a felnőttekkel és tanuló társaival szemben

segítőkész és öntevékeny

részt vesz a közösség munkájában

tevékenységét dicsérettel elismerték

fegyelmi büntetése nem volt

igazolatlan mulasztása maximum 1-2 óra

elégtelen osztályzata (bukása) nincs

JÓ az a tanuló, aki

tanulói kötelezettségeinek kisebb mulasztásokkal eleget tesz

tanári irányítással aktivizálható, de nem kezdeményező

viselkedésében apróbb hiányok tapasztalhatók

intésben, figyelmeztetésben nem részesült
a tanulói közösség hasznos tagja
igazolatlan mulasztása maximum 3-7 óra
esetleges bukásának oka a gyengébb képessége, nem pedig a magatartása, hozzáállása

VÁLTOZÓ az a tanuló, aki
tanulói kötelezettségeit alacsony szinten teljesíti
rendszeresen biztatni kell, vonakodva vesz részt a közösségi munkában
figyelmeztetésben, intésben részesült (szaktanári, osztályfőnöki 1-1 db)
igazolatlan mulasztása maximum 8-14 óra
egy-két tárgyból bukott, bukásának oka a tanuláshoz való negatívabb hozzáállása

ROSSZ az a tanuló, aki tanulói kötelezettségeit hanyag módon, ill. nem teljesíti a tanulói közösségre negatív hatással van rendszeresen figyelmeztetni kell (több intése van, igazgatói figyelmeztetésben és/vagy intésben is részesült) fegyelmi eljárás folyt ellene igazolatlan mulasztása 15 óránál több tárgyból bukott

A szorgalom minősítésénél figyelembe kell venni:

a tanuló hosszabb távon nyújtott egyenletes teljesítményét (egész éves teljesítményét) az elméleti és gyakorlati oktatás együttes tevékenységét a tanulóközösségben kapott megbízatások teljesítését a képességhez mért eredmények elérését azt a tanulói törekvést, amellyel az esetleges hiányokat pótolni kívánja az önképzés irányába kifejtett erőfeszítéseket

PÉLDÁS az a tanuló, aki tanulmányi kötelezettségeinek maradéktalanul eleget tesz lelkiismeretes és megbízható különösebb ellenőrzést nem igényel valamilyen szintű elismerésben részesült (dicséret, oklevelek) a tanórán kívüli tevékenységbe aktívan bekapcsolódik valamilyen irányba képességét önszorgalommal is fejleszti aki feltűnően sokat fejlődött, javított az előző félévhez viszonyítva a képességekhez mért teljesítménye, ill. az elméleti tárgyakban a közepesnél nem rosszabb tanulmányi eredményt eléri bukása nincs

JÓ az a tanuló, aki
tanulmányi kötelezettségeinek kisebb, nem számottevő hiányokkal eleget tesz tevékenységét esetenként ellenőrizni kell
az iskolai és a gyakorlati tevékenységben kellően aktív
a teljesítménye kissé alatta marad képességeinek
csak a kapott és megkövetelt feladatokat teljesíti
a tanulmányi munkája kiegyensúlyozott
bukása nincs (esetleges bukása viszont nem a szorgalom hiányának, hanem gyenge képességeinek következménye)

VÁLTOZÓ az a tanuló, aki tanulmányi kötelezettségeit hullámzó szinten teljesíti tevékenysége állandó ellenőrzést igényel, csak esetenként tanúsít igyekezetet teljesítménye jóval képességei alatt marad sokat rontott előző jegyeihez képest a megbízatásokat vonakodva teljesíti egy-két tárgyból bukott

HANYAG az a tanuló, aki tanulmányi kötelezettségeit állandóan alacsony szinten teljesíti az iskolai és a gyakorlati tevékenységben elfogadható (minimális) szintet is csak állandó figyelmeztetéssel teljesíti több tantárgyból bukott hiányosságait nem igyekszik pótolni, a korreketálásokat nem veszi igénybe tanórán kívüli tevékenysége teljesen passzív

XIX. AZ ISKOLAI JUTALMAZÁS ÉS ELMARASZTALÁS FELTÉTELEI, FORMÁI

Az iskolai jutalmazás feltételei

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- * példamutató magatartást tanúsít, vagy
- * folyamatosan kiemelkedő tanulmányi eredményt ér el, vagy
- * az osztály, illetve iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- * iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken jól szerepel, vagy
- * bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolai jutalmazás formái

a. Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- * szaktanári dicséret
- * osztályfőnöki dicséret
- * igazgatói dicséret
- * nevelőtestületi dicséret
- * Bethlen-plakett

b. Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- * szaktárgyi teljesítményért,
- * példamutató magatartásért,
- * kiemelkedő szorgalmáért,
- * példamutató magatartásáért és kiemelkedő szorgalmáért
- * példaértékű közösségi munkájáért

dicséretben részesíthetők, amit a tanuló bizonyítványába be kell vezetni.

c. Az egyes tanévek végén a kitűnő és jeles eredményt elért tanulók oklevelet és lehetőség szerint könyvjutalmat kapnak. Az iskolai szintű versenyek első három helyezettjei oklevelet és lehetőség szerint könyvjutalmat, vagy pénzjutalmat kapnak.

f. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

g. Az egyes szakterületen kiemelkedő munkát végző tanulók számára tanulmányi kirándulás szervezhető.

h. Bethleni-plakett adományozható az arra érdemes, tanulmányait befejező tanulónak.

A Bethlen-plakett odaítélésének követelményei:

- * kiemelkedő tanulmányi teljesítmény – az érettségi tárgyakból nincs négyesnél rosszabb eredménye a 11. és 12. évfolyamon;
- * tanulmányi versenyeken részt vesz vagy
- * az iskolai közösségi életben végzett kiemelkedő tevékenység.

Átadása a ballagási ünnepségen történik

Az iskolai elmarasztalás feltételei

Azt a tanulót, aki:

- * tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
 - * a házirend előírásait megszegi, vagy
 - * igazolatlanul mulaszt, vagy
 - * bármely módon árt az iskola jó hírnevének
- fegyelmező intézkedésben, büntetésben kell részesíteni

a, Az iskolai fegyelmező intézkedések formái:

- * szaktanári figyelmeztetés
- * osztályfőnöki figyelmeztetés

- * osztályfőnöki intézés
- * igazgatói figyelmeztetés
- * igazgatói intézés

b, Fegyelmi büntetések:

Ezt az iskolai fegyelmi bizottság szabja ki a mindenkor érvényes jogszabályi előírásoknak megfelelően.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyára való tekintettel el lehet térni.

A fegyelmi eljárás szabályait, lebonyolításának folyamatát az SZMSZ és a Házirend tartalmazza.

Az elmarasztalásokat írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

XX. A TANTÁRGY-, FOGLALKOZÁS- ÉS TANÁRVÁLASZTÁS RENDJE

A tanuló joga, hogy tanulmányai során a pedagógiai programban és az érettségi vizsga szabályzatban meghatározott keretek között (10. évfolyamon) emelt szintű vizsgára felkészítő foglalkozásra (legfeljebb két) tantárgyat válasszon a jogszabályokban rögzített határidőig. (A választható tantárgyakat lásd az emeltszintű érettségire való felkészítésnél.) A tanuló választását május 20-ig írásban beterjeszti az osztályfőnökön keresztül az oktatási igazgatóhelyettesnek. Tanköteles tanuló döntését a szülő aláírása hitelesíti. A tanuló döntése két tanévre szól, amit nagyon indokolt esetben a szülő írásbeli kérése alapján az első tanév végén hagyhat abba.

A pedagógusválasztás lehetőségével a diákok abban az esetben élhetnek, ha az adott tantárgyból a felkészítés az adott osztályban több szinten folyik. Ebben az esetben a tanuló írásban kérheti az igazgatótól a másik pedagógus csoportjába történő beosztást. Az igazgató a csoportlétszám és a többi tanuló érdekeinek figyelembevételével hozza meg döntését, amely a tanév végéig szól.

A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A közismereti és a szakmai tanárok oktató munkájának eredményességét, az alacsony kompetenciákkal érkező tanulók fejlesztését segíti elő, hogy az egyes tantárgyak tanítására csoportbontásban kerül sor. Az idegen nyelvet (angol, német), az informatikát és a szakmai tantárgyakat minden középiskolás évfolyamon, míg a matematikát és a Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom tantárgyakat a 9, 10. és indokolt esetben magasabb évfolyamon oktatjuk csoportbontásban. A csoportokba a tanulók lehetőség szerint az egyes tárgyakból elért teljesítményük vagy előképzettségük alapján kerülnek be.

A csoportok számát az intézmény tárgyi és személyi feltételei határozzák meg.

Az osztályba, csoportba sorolás szempontjai

Az oktatás az egyes évfolyamokon osztály – ill. csoportkeretekben folyik. Az osztályokba (csoportokba) sorolás a felvételi kérelmek és a korábbi tanulmányi eredmények figyelembevételével történik, és az igazgató hatáskörébe tartozik. Az osztályok, csoportok szervezésénél az igazgató figyelembe veszi a közoktatási törvény létszámokra vonatkozó szabályait. A felnőttoktatási tagozaton az osztályba, csoportba történő besorolást az ezzel megbízott tagozatvezető (igazgatóhelyettes) végzi a köznevelési törvény ide vonatkozó rendelkezéseit betartva. A besorolásnál alkalmazza a köznevelési törvény által biztosított beszámítási lehetőséget.

Az idegen nyelvi csoportokba való besorolás alapja a tanuló tudásszintje. A szakközépiskolában egy idegen nyelvet tanulnak kötelező jelleggel a tanulók. A felvételi tájékoztatókban az iskola közzéteszi a következő tanév idegen nyelvi választékát. A besorolásnál az iskola figyelembe veszi a tanuló kívánságát, de a végső döntés meghozatalakor az elsődleges szempont a tanuló tudásszintje, a csoport létszáma és az előtanulmányok. A besorolást a szaktanárok végzik.

Vitás esetekben a fenti szempontok figyelembevételével az igazgató dönt.

Az emelt szintű felkészítés csoportbontása a jelentkezők számától függ. A csoportbontás határát a mindenkori hatályos rendeletek határozzák meg.

XXI. A MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉS FELTÉTELEI

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A 9-15. évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a 9-15. tanév végén - maximum három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott – javító vizsgát tehet.

Ha a tanuló tanköteles és a tanév végén négy vagy több tantárgyból szerez "elégtelen" osztályzatot, az évfolyamot ismételni köteles.

Ha a tanuló nem tanköteles és a tanév végén négy vagy több tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot, az évfolyamot megismételheti.

Ha a tanköteles vagy nem tanköteles tanuló egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott és az igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a 20 tanórai foglalkozást, akkor a nevelőtestület megtagadhatja az osztályozó vizsga letételét és tanulmányait évfolyam ismétléssel folytatja / folytathatja.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;

az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;

a tanköteles tanulónak, ha egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott;

a nem tanköteles tanulónak, ha egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott és a nevelőtestület engedélyezi az osztályozó vizsgát, illetve

ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt a teljesítménye nem volt értékelhető félévkor is osztályozó vizsgát kell tennie.

A szakközépiskolai tanuló a 11. évfolyam sikeres elvégzése után szakmai; a szakközépiskolai tanuló a 12., illetve a 13. évfolyam sikeres elvégzése után érettségi vizsgát tehet.

Az érettségivel rendelkező tanuló a 13., 14., illetve a 14-15.(szakképző) évfolyam sikeres elvégzése után középfokú, illetve a 15. (szakképző) évfolyam sikeres elvégzése után- emelt szintű szakképesítést szerezhet.

XXII. TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

A tanulók fizikai fittségének mérése tanévenként két alkalommal történik. Az egyik ősszel, a másik tavasszal.

A mérés, értékelés és a dokumentálás törvényi előírásoknak megfelelő módon történik.

A következő motoros próbák elvégzésével adnak számot a tanulók aktuális fizikai állapotukról: fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás, hanyattfekvésből felülés, helyből távolugrás, hasonfekvésből törzsemelés, valamint a Cooper-teszt futása.

E gyakorlatok felmérésével nem csupán a jelenlegi fittségi állapotukról adnak számot a tanulók, hanem a korábbi felmérések anyagával összevetve, fejlődésük is mérhető.

XXIII. PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

A Pedagógiai Program érvényessége, felülvizsgálata, módosítása, nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program érvényességi ideje

- Az iskola 2018. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a Pedagógiai Program alapján.
- A Pedagógiai Programban található helyi tanterv 2013. szeptember 1. napjától került bevezetésre felmenő, jelenleg kifutó rendszerben, illetve 2016. szeptember 1. napjától a 9. évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben került és kerül bevezetésre.

A Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata

- A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A pedagógiai program módosítása

- A Pedagógiai Program módosítására:
 - o az iskola igazgatója,
 - o a nevelőtestület bármely tagja,
 - o a nevelők szakmai munkaközösségei,
 - o a Szülői Szervezet,
 - o az iskola fenntartója tehet javaslatot.
- A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az intézmény-vezető jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított Pedagógiai Programot a jóváhagyást követően kell bevezetni.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

Az iskola Pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A Pedagógiai Program megtekinthető:

- o az iskola fenntartójánál;
- o az iskola honlapján;
- o az iskola könyvtárában;
- o az iskola nevelői szobájában;
- o az iskola igazgatójánál;
- o az igazgatóhelyetteseknél;

ZÁRADÉK

Jelen Pedagógiai Programot és mellékleteit az intézmény vezetőjének előterjesztése alapján a nevelőtestület a 2019. február 28-án megtartott nevelőtestületi értekezletén az BG/25-2/1/2019. (II.28) számú határozatával elfogadta.

Nyírbátor, 2019. február 28.

p.h.

Sütő Andrea
igazgató

A Pedagógiai Programmal és mellékleteivel kapcsolatban a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat – a jogszabályban meghatározottak szerint véleményezési jogot gyakorolt, melynek tényét aláírásukkal igazolják.

Nyírbátor, 2019. február 13.

.....
Somogyi Angéla
Szülői szervezet elnöke

.....
Szabó Angéla
DÖK elnöke

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

A PEDAGÓGIAI PROGRAM MELLÉKLETE

SÜTŐ ANDREA
igazgató

Nyírbátor, 2018.

I. Jogszabályi háttér:

Az alábbiakban felsorolt jogszabályok, amelyek az iskola és az egészségvédelem, egészségfejlesztés szoros kapcsolatára utalnak, illetve feladatokat szabnak az oktatási és az egészségügyi ágazat számára.

1. a 2003. évi LXI. tv.-nyel módosított 1993. évi LXXIX. tv. A Köznevelésről 48. § (3) bek.
2. a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény,
3. a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet
4. a 96/2000. (XII. 11.) országgyűlési határozattal kiadott „Nemzeti stratégia a kábítószer-fogyasztás visszaszorítására”
5. a 1036/2003. (IV. 12.) Korm. Határozat a 96/2000. Ogy. Hat. rövid és középtávú céljainak végrehajtásával kapcsolatos kormányzati feladatokról
6. a 46/2003. sz. (IV. 16.) Országgyűlési határozat, az Egészség Évtizedének Johan Béla Nemzeti Programjáról
7. a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. Törvény
8. az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, 38. § (1) és (2) bek.
9. az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM rendelet 2. és 3. sz. melléklete
10. a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet
11. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv.
12. a nemzeti köznevelési törvény 1.§ (2) bekezdése
12. EMMI rendelet 128.§

Az egészségfejlesztési program elkészítését leíró jogszabály a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 128.§ (5) bekezdése : „ A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.”

Az egészségfejlesztési program tartamát meghatározó jogszabály a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről a köznevelési intézmények névhasználatáról a 128.-129.§-a.

128. § (1) A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

(2) A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

(3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,

- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéné területére terjednek ki.

(4) A nevelési-oktatási intézményekben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

(5) A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.

(6) A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

(7) A nevelési-oktatási intézmény saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján kívül csak olyan, a nevelési-oktatási intézménnyel jogviszonyban nem álló szakember vagy szervezet programjait, alkalmazásában álló munkatársát vonhatja be tanórai vagy gyermek, tanuló részére szervezett egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, aki vagy amely rendelkezik minőségbiztosított egészségfejlesztési, prevenciós programmal és az egészségpolitikáért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

(8) A nevelési-oktatási intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszéri.

a) az intézményben dolgozó iskolapszichológus,

b) az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá

c) amennyiben működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.

(9) A nevelési-oktatási intézményekben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés minőségbiztosítási keretrendszerét az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.

(10) Az alapfokú művészeti iskolában az (1)–(9) bekezdés rendelkezéseit nem kell alkalmazni.

129. § (1) Az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

(2) A nevelési-oktatási intézmény közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

(3) Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

(4) A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható. A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

(5) Az óvoda, az iskola, a kollégium SZMSZ-ében kell meghatározni azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekeknek, tanulóknak az óvodában, az iskolában, a kollégiumban való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

II. Mi az egészség?

Az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jólét állapota. Az egészség nem passzív állapot, hanem folyamat. Az egészség kiterjedésére az alábbi négy feltétel teljesülése adja a legnagyobb esélyt:

- -ha az egyén társadalmilag integrálódik (családhoz, iskolai és más közösségekhez tartozik),
- -ha a változó terheléshez alkalmazkodni tud,
- -ha individuális önállóságát megőrzi,
- -ha megteremti az összhangot a biogenetikai, a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségei közt.

III. Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer, gyűjtőfogalom, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önsegítés feladatai, módszereit.

IV. Egészségfejlesztő iskola

A WHO megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Az egészségfejlesztő iskola ismérvei:

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészséges fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, gyermekvédelemben dolgozó szakemberek, szülők, nevelők és diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen
- Többféle lehetőséget teremt a siker elérésében, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.
- Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola dolgozóinak, a családoknak valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését.

V. Az iskola az egészségfejlesztés fontos színtere

A gyermekek hosszú éveket töltenek az iskolában. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, ami nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, preferenciák kialakítását.

VI. Állapotleírás:

1.)A magyar gyermekek egészségét befolyásoló szokások

○ Táplálkozási szokások

Emelkedett a hiányos táplálkozású, reggelit otthon nem fogyasztó, rendszertelenül étkező valamint az édességeket és cukrozott üdítőitalokat, energitalokat naponta fogyasztó tanulók aránya.

Hazánkban az átlagos étkezési szokások miatt magas a túlsúlyos fiatalok aránya, de sajnos megjelent egy másik súlyos probléma is az alultápláltság.

A gyermekek étkezésére különös gondot kell fordítani a fejlődő szervezet miatt. Fontos elérni, hogy jusson minden gyermek olyan táplálékhoz, amilyenre szüksége van. Iskolánk minden igénylő diáknak étkezést tud biztosítani.

Iskolánkban büfé működik, melyet külső vállalkozó üzemeltet. Az iskolai büfé népszerű diákjaink, sőt a dolgozók körében is.

A büfé választéka egyre bővülő, folyamatosan figyelemmel kísérjük a gyermekétkeztetés alapelvei mentén a szakemberekkel a választék minőségét, különös tekintettel az egészséges táplálkozás követelményeire (gyümölcsök, joghurtok, kefir, teljes kiőrlésű pékáru, cukormentes üdítők), folyamatosan csökken az egészségtelen kínálat. El kell érni, hogy az egészséges kínálat legyen az elsődleges az üzleti szempontok helyett.

○ **A fiatalok szabadidő eltöltése**

Tanulmányok, felmérések, kérdőívek bizonyítják, hogy egyre több gyerek tölti el szabad idejét szervezetlenül és tervezetlenül, sőt közülük sokan csavarognak. Nem szeretnek sportolni, nincs hobbijuk.

○ **Szexuális magatartás**

Világszerte megfigyelhető, hogy egyre fiatalabb életkorban következik be az első szexuális aktus, maga után vonva a nem tervezett terhességek és terhesség-megszakítások, valamint a nemi úton terjedő betegségek emelkedő arányát.

○ **Dohányzás és alkoholfogyasztás**

A gyermekkorúak között világszerte egyre korábbi életkorban jelentkeznek az egészséget károsító szokások, amelyek nemcsak a későbbi, a felnőttkori, de a jelen egészségi állapotukat is befolyásolják. Az alkoholfogyasztás például már serdülőkorban szerepet játszik a korai felelőtlen szexuális kapcsolatok létesítésében, az óvatosság és a védekezés mellőzésében, és ittás vezetésből adódó balesetek előfordulásában. A rendszeresen dohányzó serdülők bizonyítottan gyakrabban szenvednek légúti betegségekben, és igazolt a dohányzás asztmás rohamot kiváltó vagy súlyosbító szerepe is.

A társadalmi környezet jellemzése, tanulókkal kapcsolatos megállapítások:

Iskolánk tanulóinak átlaglétszáma 450-500 fő között mozog. jelentős számban érkeznek rossz szociokulturális körülmények között élő, alul motivált családból, ahol nem érték a tanulás, a tudás, a munka, a sport, az olvasás, az igényes életvitel. Szakközépiskolai és szakgimnáziumi képzést végzünk, és a szakképzési híd programra is kijelölt intézmény vagyunk. Évről-évre nő az SNI-s és a BTMN-es tanulóink száma. Az életkörülmények tekintetében a tanulók jelentős része hátrányos helyzetű. Kiemelkedő az etnikumhoz tartozó tanulók, és egyre több a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló tanulók száma. 10%-os a lemorzsolódás, azoknak a tanulóknak az aránya, akik a tankötelezettség felső korhatárát elérve elhagyják az iskolát, befejezik tanulmányaikat.

Minden esetben jelentős mértékben megfigyelhetők a kedvezőtlen tendenciák. A hátrányok általában az anyagi helyzetből adódnak, amely befolyásolja az életmódot is. A családok egy részére jellemző az érzelmi elsivárosodás, a családi diszharmónia és az egészségkárosító élvezeti cikkek hajszolása, egészségtelen életmód, hiányos egészségkultúra.

A humánerőforrás jellemzői:

- testnevelő tanár
- szociálpedagógus
- ifjúságvédelmi felelős
- szociális munkás
- fejlesztő pedagógus
- iskolaorvos, védőnő, ápolónő (heti 2 nap)
- bűnmegelőzési tanácsadó
- pszichológus (pályázati forrásból, heti 4 órában)

Intézményen belüli segítők:

iskolaorvos, védőnő, ápolónő	tanulók fizikai állapotának felmérése, pályaalkalmassági vizsgálatok elvégzése, testsúly és magasság mérése, felvilágosító előadások tartása osztályonként
gyermek –és ifjúságvédelmi felelős	családlátogatás, környezettanulmányok készítése, hátrányos helyzetű,-veszélyeztetett tanulók kiszűrése, gondozása, SNI-s BTMN-es tanulók ügyében vizsgálat szervezése, nyomon követése
pszichológus	egyéni és csoportterápia
szociálpedagógus	elsősegélynyújtás gyakorlása, oktatása, elsősegélynyújtó versenyekre való felkészítés, azokon való részvétel
szociális munkás	mentálhigiénés fejlesztés, testi és lelki egészség összhangja, családi életre nevelés
mentálhigiénés szakember	családi életre nevelés, mentálhigiénés fejlesztés
bűnmegelőzési tanácsadó	drogprevenció, internet káros hatásai, közösségi oldalak veszélyei, szabálysértés-bűncselekmény, áldozatszerep témakörökben előadástartás osztályonként
diákönkormányzat	Szabadidőprogramok szervezése és lebonyolítása
osztályfőnök	közösségfejlesztés, prevenció, környezeti-higiéniai nevelés
testnevelő tanár	tanulók fizikai állapotának felmérése (erőképeség: felülés, fekvőtámasz, törzsemelés-gyorsaság: rövidtávú futás-alapállóképesség: Cooper-teszt), sportversenyek, szakkörök szervezése

Intézményen kívüli tényezők:

A veszélyeztetettség feltárása, megszüntetése és a megelőzés együttes, összehangolt tevékenység. Ezért az iskola együttműködik a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó intézményekkel, személyekkel, szervezetekkel.

- ÁNTSZ
- Járási Hivatal
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Nevelési Tanácsadó
- Rendőrség
- Családsegítő Szolgálat
- Vöröskereszt helyi szervezete

VII. Stratégia:

A program megvalósításának iskolán belüli személyi feltételei:

Egészségfejlesztő csoport tagjai:

- Iskola igazgatója – vagy megbízottja,
- Osztályfőnöki munkaközösség vezetője,
- Osztályfőnökök,
- Testnevelők,
- Iskola-egészségügyi szolgálat (iskolaorvos – védőnő),
- Gyermek és ifjúságvédelmi felelős,
- Bűnmegelőzési tanácsadó
- Diákönkormányzatot segítő pedagógus,
- Kortárs segítők.

A legjobb program sem lehet eredményes a kollegák segítségével. Az iskolai egészségstratégia megvalósítása elképzelhetetlen a tantestület

Iskolán kívüli személyi feltételek, kapcsolatok:

- Mátészalkai Szakképzési Centrum
- Városi Önkormányzat
- Iskolaorvos, védőnő,
- Szülői munkaközösség,
- Gyermekjóléti szolgálatok (nevelési tanácsadók, családsegítők),
- ÁNTSZ megyei intézményeinek egészségfejlesztési szakemberei,
- Rendvédelmi szervek,
- Kábítószerügyi egyeztető fórumok (drogambulancia)

A program megvalósításának tárgyi feltételei:

- Jól felszerelt tornaterem és sportpálya,
- Iskolaorvosi rendelő,
- Jól felszerelt, világos osztályterem, szaktantermek, tanműhelyek
- Audiovizuális eszközök,
- Könyvtár,
- Büfé.

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezzenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt észszerű, lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. A stratégia az egészségterv egyik alkotóeleme.

Célunk

- A társadalom írott és íratlan szabályainak befogadása és betartása
- Igény a társadalomba való beilleszkedésre, építő tagjává válásra

- Önmagunk megismerése és hibáink beismerése, elfogadása
- Egészséges táplálkozás
- Aktív szabadidő eltöltés, mindennapos testmozgás
- Drog, alkohol elutasítása, egészségkárosító magatartásformák elkerülése
- Higiéniai szokások kialakítása és elmélyítése
- Lelki egyensúly megteremtése
- Felelőtlen szexualitás elkerülése
- Harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása
- Veszélyhelyzetek felismerése és elkerülése
- Elsősegélynyújtás
- Egészséges, biztonságos környezet kialakítása
- Természet tisztelte, növények, fák, állatok védelme és gondozása
- Szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás fontossága, felismerése
- Megújuló energiahordozók ismerete
- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Előítéletek lerombolása
- Nemzeti hagyományok, ünnepek ápolás

VIII. Cselekvési terv:

Konkrét állapot felmérés.

- a) Az intézmény tanulóinak az egészséges életmódhoz való viszonyulásának konkrét kérdőív formában való felmérése,
- b) Tanuknál az eltérő korosztályoknak megfelelő szintű és típusú kérdőívek használata
- c) Iskolaorvosi szűrések-vizsgálatok,
- d) Évente kétszer (ősszel és tavasszal) fizikai állapotfelmérés testnevelésórán (NETFIT)
- e) A kapott vizsgálati eredményeket azután rangsoroljuk, illetve súlypontosítjuk és meghatározzuk, kidolgozzuk az elsődleges, illetve másodlagos prevenciós feladatokat és módszereket.

Az egyes színtereken tervezett módszerek:

Szomatikus nevelés

- higiénés nevelés (személyi nevelés, környezethigiénére nevelés)
- profilaxisra (betegség megelőzésére) nevelés
- kondicionálás (testedzés, sport)
- baleset megelőzésre nevelés

Pszichohigiénés nevelés

- önismeretre, önfejlesztésre nevelés
- fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelés
- környezeti hatások feldolgozására nevelés
- emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés
- abúzusok, devianciák (káros szokás, szenvedély) megelőzésére nevelés
- érzelmi nevelés

Szociálhigiénés nevelés

- kedvező társas miliő működtetése
- kommunikációs nevelés
- családi életre nevelés
- az iskola, mint munkahely pszichoklimájának alakítása
- szerepfeszültségek felismerése, feloldása
- a stressz- és feszültségoldás metódusai
- társadalmi izolációk megelőzése, közéletiségre nevelés

- egészségpropaganda

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	- A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. - A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelés óra + min. 2 alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon). - komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása.	A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (Eurofit-mérés). Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.
Az egészséges „fair-play” uralta versenyszellem kialakítása	- A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdési tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése. - A közösségbeli „én-szerep” felismerése.	A tanulók: - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, - alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	- Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Kialakítani, hogy az egészség egy soktényezős fogalom. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. - Tudatmódosító szerekekkel kapcsolatos prevenció. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészségmegőrzést preferáló magatartás fontos része. - A helyes napirend kialakítása. - A környezetszennyezés, mint	A tanulók: - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; - legyenek igényesek a személyes higiéniát illetően; - ismerjék és alkalmazzák az egészség megóvásának lehetőségeit és alternatíváit; - legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére.

Célok	Feladatok	Kritériumok
	egészségkárosító tevékenységforma vázolója. - Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). - A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások).	
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	- Értékkorientáció, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.	A tanulók: - iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; - legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; - tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.
A biztonságos életvezetés elsajátítása	- A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátíttatása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése.	A tanulók: - ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

Tanórai foglalkozások és intézményi programok

- szaktárgyi órák témafeldolgozása:

9. évfolyam

1. Az egészség fogalma, összetevői

Az egészség értelmezése

Táplálkozási szokások, reformkonyha

A mozgás fontossága

A lelki egészség korszerű értelmezése

Az egyén és a közösség szerepe a mentálhigiénés állapotban

A prevenció mibenléte és szinterei

2. Az önismeret, mint a lelki egészség legfőbb preventív tényezője

Önismereti játékok

3-5. Játékok az önismeret és társismeret a közösségben elfoglalt hely megismerésére

6. A stressz és kezelése. Konfliktusok

A konfliktusmegoldás képessége

Konfliktusmegoldó csoportok.

A pozitív gondolkodás

Az én-erősítés lehetőségei

7-9. Játékok a stressz- és konfliktuskezelésre

10. Döntési technikák gyakorlása

10. évfolyam

1. Az egészség értéként való értelmezése, védő és gátló tényezők, a közösségi mentálhigiéne

2. A szenvedélyek és az egészséges lelki fejlődés

3-6. A szenvedélybetegségek megelőzése

Dohányzás, alkohol, drog, internet, számítógépes játékok.

7. Kommunikáció és konfliktuskezelés. „Győztes-győztes” kommunikáció

8-10. Játékok az asszertivitásra (a helyes konfliktuskezelési technikák kialakítására, az ún. erősítésre)

11. évfolyam

1. A személyiség egészséges fejlődése, krízisek. A krízisek fajtái, lefolyása, pozitív hozama

2. A párválasztás

3-6. A szerelem, szex, szexuális kultúra és a veszélyek (AIDS)

Interaktív órák: filmvetítéssel, drámajátékkal, előadásokkal, játékokkal

7-8. A döntés, mint az egészség tényezője

9-10. Játékok a döntésre

További javasolt téma (kb. 10 órára): Pályaorientáció: készségek, képességek, munkaerőpiac, kereslet-kínálat, a szakmai személyiség.

12. évfolyam

1. Az egészség megőrzésének lehetőségei, az egészség kontinuitása

2. A felelősség, mint a felnőtté válás ismérve. A szabadság és a felelősség kapcsolata

3-7. Átalakuló kapcsolatok: a felnőtté válás és a család (származási és tervezett család)

Barátságok

Elválások, szakítások

Párkapcsolat

8-9. Döntések, döntési helyzetek

10. Búcsúzni is tudni kell

További javasolt téma (kb. 10 órára): Kommunikációs gyakorlatok: önéletrajz írás, munkainterjú, jövőkép, karrier, nyitott pályakép, az állandó változás bizonyosságának kialakítása.

Life long learning.

- A természetismeret és a biológia tantárgy keretein belül
- Osztályfőnöki órák tématervei között, törvényileg meghatározott óraszámában
- Testnevelés órák alkalmával
- Egyéb tanórákon a kompetenciák fejlesztésének folyamatában
- A Bethlen Napok keretében rendezett sportprogramok
- Intézményi egészség és mentálhigiéne napok
- Osztály-, csoportkirándulások
- délutáni szabadidős foglalkozások

- sportprogramok
- témával kapcsolatos filmvetítések
- vetélkedők, versenyek
- játékos programok, csoportfoglalkozások (kollégium)
- sportrendezvényeken, kulturális programokon való részvétel
- hulladékgyűjtés
- plakátkészítés

Tájékoztató fórumok

- Szülői értekezletek egészségnevelési témái
- Drogprevenciós tevékenység előadása, kiscsoportos beszélgetések
- Bünmegelőzési tanácsadó bevonása (előadások, beszélgetések, fogadó órák lehetősége)
- Iskolai védőnő bevonása (előadások, beszélgetések, fogadó órák lehetősége)
- Történelmi egyházak bevonása – erkölcsan órák szervezése

Iskolán kívüli rendezvények

- Városi szervezésű programok (drogprevenciós műsor, közlekedésbiztonsági vetélkedő)
- Kortárscsoport képzések
- Családsegítő programjai
- Pályázati programok

Nyitás külső intézmények felé:

- Részvétel különböző városi és megyei rendezvényeken,
- Bekapcsolódás a témát célzó, segítő pályázatokba
- Külső kapcsolatok kiépítése, rendszeres kapcsolattartás.
- Megyei sportversenyekre nevezés

IX. Mérés-értékelés:

A mérés-értékelés eredménye visszacsatolásként meghatározza az egészségfejlesztési terv hatékonyságát, kijelöli fejleszthetőségének területeit.

Tanulók állapotfelmérésének évvégi felmérése és az adatok összehasonlítása

Konklúzió

X. Visszacsatolás

Az egészségfejlesztési program által megvalósult pozitív eredmények megerősítik az iskola közösségét, gyengítik, és lassan megszüntetik a társadalmi előítéleteket tanulóinkkal szemben.

AZ 50 ÓRÁS KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT SZABÁLYZATA

A PEDAGÓGIAI PROGRAM MELLÉKLETE

SÜTŐ ANDREA
igazgató

Nyírbátor, 2018.

1. Jogszabályi háttér

A köznevelési törvény előírása szerint 2016-tól az érettségi vizsga megkezdésének előfeltétele, hogy minden diák 50 óra közösségi szolgálatot végezzen középiskolai tanulmányai során.

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- Köznevelési törvény végrehajtási rendelete
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- 20/2012. EMMI rendelet (1) Az iskola pedagógiai programjáról
- A 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának
- 326/2013. (VIII. 30.) Kormányrendelet

2. Községi szolgálat fogalma

A „községi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi községének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.” Nkt.

A községi szolgálat fejleszti a tanulók kommunikációs készségét, a szociális érzékenységet, az érzelmi intelligenciáját, empátiáját, felelősségvállalását, önismeretét.

Mindezek mellett a pályorientációban is fontos lehet az iskolai községi szolgálat.

3. Iskolai feladatok, szervezési kérdések

A községi szolgálat megszervezéséért az iskola igazgatója felel. A konkrét végrehajtási feladatokba be kell vonni

- az igazgatóhelyetteseket (e-napló, adminisztráció, szervezés, honlap)
- IKSZ koordinátorokat
- az osztályfőnököket (mentorok),
- az iskolatitkárokat (irattár).

Iskolavezetés:

- a tevékenység megszervezése
- az IKSZ koordinátor kijelölése
- a községi szolgálat pedagógiai programban történő rögzítése
- egyéb iskolai dokumentumokban való adminisztrálás, ellenőrzés

koordinátor-feladatok

- Az osztályfőnöki munkaközségi értekezleten egyeztetnek a felsőbb évfolyamok osztályfőnökeivel a községi szolgálat előrehaladásáról.

- A 9. évfolyamos osztályfőnököket tájékoztatják a feladatokról, majd írásban átadják a közösségi szolgálatról szóló jogszabályt és a Pedagógiai program közösségi szolgálatra vonatkozó szabályzatát.
- Iskolai közösségi szolgálat napló (sárga kiskönyv) elkészítése
- Jelentkezési lap elkészítése, sokszorosítása, osztályfőnökökhöz való eljuttatása
- A tanulók és szülők számára elérhetővé teszik a honlapon a közösségi szolgálatról szóló jogszabályokat, feladatokat, aktuális információkat.
- Szülői értekezleten tájékoztatja a szülőket az Intézményi Közösségi Szolgálattal kapcsolatos lehetőségekről, feladatokról.
- Tájékoztató, előkészítő órákat tartanak a 9. évfolyamon, majd átadják a tanulóknak a közösségi szolgálati naplót.
- Koordinálják az aktuális iskolai közösségi szolgálatban (helyben) végezhető feladatokat, gondoskodnak azok igazolásáról, kapcsolatot tartanak a fogadó szervezetekkel.
- Új fogadó intézményekkel együttműködési megállapodás megkötése.
- Ellenőrzik az osztályfőnökök adminisztrációs feladatait.
- Záró foglalkozást tartanak.
- Gondoskodnak a lezárt közösségi szolgálati naplók és dokumentumok megőrzéséről, melyet az érettségi vizsgán az elnök ellenőrizhet.

A közösségi szolgálat teljesítését igazoló dokumentumokat 5 év eltelte után szabad leselejtezni.

Osztályfőnök: mentor-feladatok

- tanulók felkészítése
- a szülők folyamatos tájékoztatása
- adminisztráció, dokumentálás, igazolás kiállítása az iskolai adminisztrátor bevonásával
- a tevékenységek elismerése
- az együttműködés és kölcsönösség elvének érvényesítése

A 9. évfolyamos szülői értekezleten (szeptember) a szülőket, az azt követő osztályfőnöki órán a tanulókat is tájékoztatja a közösségi szolgálatról.

A közösségi szolgálat a tevékenységet igazoló munkanapló átvételével kezdődhet meg, melyben a tanuló feljegyzi, hol, mikor, mennyi órát teljesített. Fontos része a naplónak az önreflexió, a tapasztalatok és élmények, problémák és nehézségek összegzése, a külsős mentorral történt értékelés összefoglalása.

Az osztályfőnök az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet a tanuló tanulmányi előmenetelének rögzítésére szolgáló iskolai dokumentumokban.

Az osztályfőnöknek be kell jegyeznie a **naplóba**, hogy a tanuló hány órát teljesített.

Minden tanév végén dokumentálni kell a középiskolai **bizonyítványban**, hogy a tanuló az adott tanévben hány óra közösségi szolgálatot teljesített.

Legkésőbb a 12. évfolyam végére az osztályfőnök összegyűjti a közösségi tevékenységről vezetett munkanaplókat. A törzslapra felvezetendő a következő:

ZÁRADÉK (törzskönyv):

A tanuló teljesítette a rendes érettségi vizsga megkezdéséhez szükséges közösségi szolgálatot.

Ha tanuló bizonyítványában és törzslapján nem szerepel az 50 órás közösségi szolgálat igazolása, a tanuló számára nem adható ki az érettségi bizonyítvány.

Amennyiben a tanuló iskolát vált, a közösségi szolgálathoz kapcsolódó összes dokumentációt az osztályfőnöknek át kell adni részére, az iskolának pedig igazolást kell kiállítani 2 példányban a teljesített óraszámról. (1. számú melléklet) Ebből egy példány az iskolánál marad, a második példány a tanulót illeti. Amennyiben más iskolából érkezik új tanuló, az osztályfőnöknek a dokumentációt be kell gyűjteni.

4. A közösségi szolgálat helyszínei

A közösségi szolgálat kétféle helyszínen, a Mátészalkai Szakképzési Centrum Bethlen Gábor Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma intézményében, vagy iskolán kívüli szervezetenél valósítható meg.

Iskolai keretek között megvalósuló közösségi szolgálat:

- iskolai rendezvényeken való közreműködés (Pályaválasztási Kiállítás, Pályaválasztási Nyílt napok, Centrum Futsal megyei és országos döntő, szalagavató, ballagás, tanulmányi versenyek, iskolai ünnepek, nyílt nap, könyvtári segítség, stb)
- DÖK tevékenység

Iskolán kívüli szervezet bevonásakor intézményünk és az adott iskolán kívüli szervezet

Közösségi szolgálat teljesítése csak abban az esetben igazolható, ha olyan szervezetenél végezte a tanuló, Amellyel az intézmény együttműködési megállapodást köt

Amennyiben a tanuló olyan szervezetenél kíván közösségi szolgálatot végezni, amellyel az iskolának nincs megállapodása, azt a tevékenység megkezdése előtt jeleznie kell az osztályfőnöknek és az intézményi közösségi szolgálat koordinátoroknál.

Külső szervezetenél végzett közösségi tevékenységet a külső szervezet képviselője vagy a megbízott pedagógus igazolhat.

Fogadó szervezet lehet

- a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulása és a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulása az általa biztosított közszolgáltatások és katasztrófavédelmi feladatai körében;
- a nemzetiségi önkormányzat a jogszabályban meghatározott közfeladatai körében;
- a költségvetési szerv az alaptevékenysége körében;
- a magyarországi székhelyű civil szervezet, közhasznú szervezet a közhasznú és a működésével összefüggő tevékenysége körében;
- a magyarországi székhelyű egyházi jogi személy a hitéleti, a közcélú és a működésével összefüggő tevékenysége körében;
- a jogszabályban meghatározott közszolgáltatásai vagy e közszolgáltatásokhoz kapcsolódóan a közszolgáltatásait igénybe vevőknek nyújtott többletszolgáltatások körében a magyarországi székhelyű, illetve magyar hatóság által kiadott működési engedéllyel rendelkező, jogképes

o szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, illetve intézmény,

o egészségügyi szolgáltató,

o közoktatási intézmény,

o felsőoktatási intézmény,

o muzeális intézmény,

o nyilvános könyvtár,

o közlevéltár,

o nyilvános magánlevéltár,

o közművelődési intézmény

5. A közösségi szolgálat végzésének főbb szabályai

A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán **hatvan perc** közösségi szolgálati idő értendő.

A helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.

A közösségi szolgálat tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás időkeretben, nem tanítási napokon legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető.

A közösségi szolgálat során a tanuló **naplót** köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú személy olyan közérdekű önkéntes tevékenységet folytathat, amely megfelel életkorának, testi, értelmi és erkölcsi fejlettségének, illetve képességeinek, valamint amely nem veszélyezteti egészségét, fejlődését és tankötelezettségének teljesítését. A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet 20 óra és 6 óra között nem végezhet.

A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes részére a közérdekű önkéntes tevékenység befejezése és másnapi megkezdése között legalább tizennégy óra pihenőidőt kell biztosítani.

A fogadó szervezet köteles biztosítani:

- az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit,
- a szükséges pihenőidőt,
- a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges tájékoztatást és irányítást, az ismeretek megszerzését,
- tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes, illetve a korlátozottan cselekvőképes
- nagykorú önkéntes esetén a közérdekű önkéntes tevékenység folyamatos, szakszerű felügyeletét.

Az önkéntes köteles

- a közérdekű önkéntes tevékenységet a vonatkozó jogszabályok, szakmai és etikai előírások, valamint a fogadó szervezet utasításai szerint személyesen végezni,
- a közérdekű önkéntes tevékenység során tudomására jutott személyes adatot, üzleti és egyéb titkot megőrizni.
- Az önkéntes köteles megtagadni az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása más személy életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztetné.
- Az önkéntes által az önkéntes jogviszonnyal összefüggésben harmadik személynek okozott kárért a fogadó szervezet felel. Amennyiben a kárt az önkéntes felróható magatartása okozta, – az önkéntes szerződés eltérő rendelkezése hiányában – a fogadó szervezet az önkéntestől követelheti kárának megtérítését.

6. Dokumentáció, iratkezelés

- A tanulónak közösségi szolgálati Jelentkezési lapot kell kitölteni. A Jelentkezési lap tartalmazza a tanuló nevét, elérhetőségét, a jelentkezés tényét, a választott tevékenységi területet, tevékenység megvalósításában közreműködő szervezet nevét, a tervezett időtartamot, valamint a tanuló és a szülő egyetértő nyilatkozatát. A jelentkezési lapot az IKSZ koordinátornak kell leadni.
- A közösségi szolgálatot végző tanuló köteles Teljesítményigazoló naplót vezetni, melyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben, mely fogadó intézménynél milyen tevékenységet folytatott. A naplót a tanuló leigazoltatja a fogadó szervezettel és bemutatja az osztályfőnöknek. A naplót az iskola készíti el a 9. évfolyamos diákjai számára, az intézményvezető aláírásával és az iskola pecsétjével nyitja meg.

- Az osztályfőnök a tanév során elvégzett közösségi órákat összesíti a Teljesítményigazoló naplóban, és azt a következő tanév elején ellenőrzésre leadja az illetékes igazgatóhelyettesnek. Ellenőrzés után az iskola igazgatója aláírja. A napló alapján minden tanévben az osztályfőnök az elektronikus naplóban dokumentálja a közösségi szolgálat teljesítését.
- Az osztályfőnök minden tanévben a bizonyítványban és a törzslapon dokumentálja, hogy az adott tanévig a tanuló hány óra közösségi szolgálatot teljesített. (Záradék: Igazolom, hogy a tanuló a/..... tanévig óra közösségi szolgálatot teljesített.) A záradékot az osztályfőnök írja alá.
- Az 50 óra közösségi szolgálat teljesítését az osztályfőnök a törzslapon és a bizonyítványban igazolja. (Záradék: A tanuló teljesítette a rendes érettségi vizsga megkezdéséhez szükséges közösségi szolgálatot.) A záradékot az igazgató írja alá.
- A tanulói jogviszony megszűnésekor az iskola két példányban igazolást állít ki a közösségi szolgálat teljesítéséről, melyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad.